

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Rözlőnye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Vigasztaló igazság — igaz vigasztalás

II. Kor. 4, 13—14.

Isten feltámasztotta az Ur Jézust: ez a husvéli ünnepnek tárgya, hitünk vigasztaló igazsága. És mégis ez hitünknek legtöbb kétkedéssel fogadott tanítása.

Hogy miképen történt Jézus feltámadása, azt soha senki sem tudja megmagyarázni, de nem tudja megcáfolni sem. Minden ellene felhozott ellenvetés halomra dőlt és a hitetlenség sokkal kevésbé volt képes bebizonyítani, hogy nem támadott fel, mint a hit, hogy feltámadott.

De vajjon olyan csodálatos, olyan hihetetlen Jézus feltámadása mikor egész élete egy csodálatos csoda? Azon nem csodálkozunk hogy legyőzte a kísértőt vagy betegeket gyógyított, halottakat feltámasztott, csak azon, hogy feltámadt. Azon sem csodálkozunk, ami a legnagyobb csoda, hogy mindenkihez jó volt, mindenkin könyörült, mindenkin segített, mindenkit szeretett. Azon sem, hogy meg tudott halni, mikor csak egy szavába került volna és megszabadult volna ellenségeitől. Csak azon csodálkozunk, hogy feltámadt.

Nem tudjuk megmagyarázni, de tudjuk hogy feltámadt, mert látjuk, hogy él! Tudjuk a püünkösti történetből, midőn halljuk Péter bizonyítását: Jézust Isten feltámasztotta a halálból, aminek mi vagyunk a bizonyosságai. Tudjuk a többi apostol bizonyítását, kik csodálatosan átfurmált életükkel és ezeket átfurmáló halálukkal tanuskodtak, hogy Jézus feltámadt. Tudjuk Pál megtérését, kinek elébe állt, dühöngő ellenségéből percek alatt rajongó hívővé tett és ki előtt attól kezdve az lett a legnagyobb igazság, hogy Jézus feltámadt. Azt a csodát, ami benne végbement, nem művelbette más, csak egy másik csoda: a feltámadt Jézus. Hogy Jézus feltámadt, bizonyossága a sok

ezer nevével elhaló ajk, imádásával végsőt dobbant szív, érette elszenvedett vértanuhalál és száz meg százezer áttele diadalmas élet. Aki olyan erőt ad a halálhoz és ilyen hatalma van, az életen, az nem lehet halott, az csak élő lehet, aki feltámadt! Ő az élet Fejedelme, aki azért halt meg és támadt fel, hogy mind a holtakon, mind az élőkön uralkodjék.

Hogy Jézus feltámadt, ehhez nem szükséges semmi magyarázat, csak egy szükséges: a hit. Hit Isten mindenható hatalmában. Aki nem hiszi, ne nevezze magát kereszténynek, ne ünnepeljen husvétot, ne hazudja az éneket és az imádságot, ne áltassa a világot és főleg ne áltassa saját magát. Mert, ha Krisztus fel nem támadt — azaz, ha nem hiszitek, hogy feltámadt — hiábavaló a mi prédikálásunk és hiábavaló a ti hitetek — a ti hitetlen hitetek!

Aki feltámasztotta az Ur Jézust, Jézus által minket is feltámaszt. Ez a mi hitünk igaz vigasztalása.

Elsősorban vigasztalás nekünk az *élőknek a holtakra nézve*. Oh, milyen vigasztalás azzal gondolni rájuk, hogy nem haltak meg, hanem élnek. Ki az, akinek ne lenne erre a drága vigasztalásra szüksége, ki az, akinek ne volna valakije, ki odát várja az örök nagy találkozásra? Ki az, akinek igazi vigasztalás ne lenne az ige: Isten a Jézus által minket is feltámaszt.

Vigasztalás ez nekünk, a *halóknak az élőkre nézve*. Egyszer majd nekünk is menni kell. Egyszer majd kihull kezünk szereteteink jobbjaiból, egyszer a szeretetnél erősebb lesz a halál. Szemünk előtt eltűnik a fény, az a ragyogás is, mely a két legdrágább szemből sugárzott felénk és nem látunk többé hitvest, gyermeket, szülőt, testvért, senkit. Oh, milyen vigasztalás az, hogy majd nagyobb fényesség ragyog ránk, mely a mennyei Atya szívéből árad és ennek világosságánál újra látjuk, akiket a halál homálya előlünk eltakart. Van egy szeretet, amely erősebb a halálnál: az Atya szeretete, mely Jézus által minket is feltámaszt.

Hogy hogyan támaszt fel, megmondja az ige: *Jézus által*. Azaz csak Jézus által megéhetünk olyan hitet, amellyel reánk nézve a feltámadás igaz vigasztalássá válik. Csak úgy, ha Őbenne teljes szívvel hiszünk, ha Őt megváltónkul elfogadjuk. Akkor semmi kétségünk se lehet afelől, hogy aki úgy szeretett minket, hogy meg tudott érettünk halni, az nekünk örökéletet tud adni.

Jézus által. Végre egyszer már legyünk tisztában vele, hogy csak Jézus által van feltámadás, Jézus nélkül nincsen!

Végre egyszer már tudjuk megértetni minden keresztyénnel, hogy Krisztus által lehet létel, de nem lehet és nincsen élet a halál után. Aki földi életét Jézus nélkül éli, az nem élhet a földön túl sem Jézus által, arra nincsen feltámadás!

Jézus által: csak, aki Jézusban hisz. Maga Jézus mondja: „aki énbennem hisz, ha meghal is él!”

„Hittem és azért szóltam“ — idézi az apostol. Oh boldogok akik elmonohatják: bizunk mi is. Azoknak a vigasztaló igazság, igaz vigasztalás!

Debreczeni István.



Mai gyermekek.

Mikor a világháboru után nagy megszakítással az iskolába ismét visszatértem: a gyermekeknek egészen új, ismeretlen világa tárult elém. Nem találtam sehol az én régi vidám, figyelmes, engedelmes, fogékony gyermekeimet, hanem találtam helyettük vásott, figyelmetlen, engedetlen, nehéz felfogású, sőt kifejezetten terhelt gyermekeket.

Tárgyilagos akartam lenni s így a hibát elsősorban magamban kerestem. Hát ha én változtam meg!? — gondoltam — és az egyetlen kezeim között lévő eszközzel: a megfigyeléssel — tanulmányozni kezdtem növendékeimet.

Legelőször csak a legfeltűnőbb hibák öllöttek szemembe s kénytelen voltam megállapítani, hogy iskolámban a rendesnél sokkal több terhelt gyermek van s azt a megfigyelésemet e lap hasábjain „Beteg gyermekek“ cím alatt kifejezésre is juttattam.

Aztán tovább tanulmányoztam növendékeim lélektanát és megdöbbenéssel állapítottam meg, hogy legelső benyomásom nemcsak helyes volt, hanem újabb tapasztalatok még jobban kimélyítették azt. Ma már világos előttem, hogy a neurasteniás gyermekeknek egész tömegével állunk szemben, akikre a nevelésnek, a maitól eltérő, egészen új módszereit kellene alkalmazni.

A lélektani tudomány előtt ma már nem kétséges, hogy az apa és az anya a maga lelki dispozicióit átörökíti születendő gyermekére. Az apa izgalmait, emócióit mintahogy megérzi egész szervezete, testének minden sejtje, úgy megérzi a szervezetében hordozott életcsira is. Hogy az anya lelkiállapota milyen formáó hatást gyakorol a magával hordozott magzatra, azt már

a régi görögök tudták, azért vették az áldott állapotban lévő anyákat a spártaiak különös gondozás alá.

Ha most figyelembe vesszük, hogy ennek a háborus és krízises korszakunk milyen mély izgalmaival veszi át az apától és az anyától ennek a kornak a gyermeke: világos lesz előttünk, hogy miért vált problémává a nevelő előtt a mai gyermek, aki vásott, figyelmetlen, engedetlen, nehéz felfogású, sőt hihetetlen nagy százalékban egyenesen terhe't.

Aki már a háboru előtt is foglalkozott neveléssel, tapasztalnia kellett, hogy a mai gyermek ideges, hamar kimerül, nehéz felfogású és csak a legnagyobb erőfeszítés mellett lehet vele valami eredményt felmutatni. A tanterv azonban, amely nemzetiségi vidékeken kétnyelvű oktatást ír elő, nem veszi figyelembe a gyermeknek azt a gyengeségét és túlterheli az anélkül is irritált gyermekeket.

A mai gyenge és ideges gyermekkel szemben a gyógy-pedagógia módszereit kellene alkalmazni, hogy kiegyensúlyozzuk megbomlott lelki egyensúlyát és ehelyett a folytonos túlterheléssel állandóan izgalomban tartjuk az anélkül is érzékeny gyermeki lelkeket. Tehát fokozzuk a bajt s szinte kiszámíthatatlan, hogy milyen lesz majd az a generáció, amely hivatva van tovább vinni a szüleitől átvett életet.

Eltekintve mindezekről, régen felismert igazság már az, hogy a „bevágott“ ismertek egyáltalában nem fejlesztik az értelmet, sőt elsorvasztják a gondolkodási képességet. Ki ne tapasztalta volna, hogy a „magoló“ és kitűnő bizonyítványú diák az életben a legtöbb esetben a háta mögött maradt annak a „közepes“ tanulónak, aki az iskolában nem „fujta“ ugyan a leckét, de értelmét vette annak, amit tanult és kifejlődött értelemmel hagyta ott az iskolát. Ez utóbbi az életben a legtöbb esetben többre megy és jobban boldogul, mert az élet különböző adottságaival szemben jobban feltalálja magát, mint az, aki csak beemléző tehetségét fejlesztette ki.

És mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy mi még most is csak emléztetünk és emléztetünk ahelyett, hogy az értelmet fejlesztő s a megértett dolgokkal megnyugtatnok és kiegyensúlyoznok, mint a jó orvos — ideges gyermekeink lelkületét.

Hogy ez így van, annak nem a tanítók az okai. Még most is rajtunk fekszik a szakszerűtlen felügyeletnek az a régi átké, hogy a gyermekeknek úgy kell tudniok a leckét, mint a „folyóviz“, ha az iskola ki akarja vivni az elismerést.

Egyik iskolában a következő bírálat hangzott el:

„Látom, hogy értik a gyerekek az anyagot tanító ur, csak az a baj hogy nincsen beemlézve“.

Ez meg nálam történt. — Be akartam mutatni az új és helyes módszert és beszélgetés alakjában vizsgáztattam a gyermekeket. A „vizsgáztató bizottságot“ az igazán hozzáértő lelkesz dékán nem volt képes meggyőzni arról, hogy nem „hanyagolt“ az iskolám.

Mit tesz ilyenkor a legtöbb tanító? Magoltat, az anélkül is ideges gyermek testi és lelki épségének és értelme fejlődésének a rovására.

Csak a napokban beszéltem egy magyarországi kartársammal, aki elmondta, hogy náluk a négy alsó osztályban mindent könyv nélkül, beszédértelem-gyakorlat alakjában tanítanak és „magoltatni“ a felsőbb osztályokban sem szabad,

Ez a korszerű és ez felel meg a mai gyermek lelkiállapotának. Az a sokat hangoztatott érv, hogy a gyermek a könyv stílusán keresztül tanul meg szebben és szabatosabban beszélni, nem állja meg a helyét, mert a gyermek sohasem fog a könyv stílusa szerint beszélni

A szakember természetesen más szempontok szerint vizsgálja az iskolát. De a mi vizsgálóink még a szakembereket is befolyásolják.

„Ne akassza meg kérdéseivel fiam, sugja oda jóakaróttal esperesem — a gyermekeket, mert azt fogják hinni ezek, hogy nem tudnak a gyerekek“.

Ha már az a helyzet, hogy iskolázatlan emberek bírálják el az iskolát, hát iskolázzuk ki őket arról, hogy a nevelés is tudomány, amihez nem ért az, aki nem tanulta s hogy a nevelés az ő gyermekkoruk óta rengeteget változott.

És térjünk rá mi is a helyes és a korszerű módszerre: az értelem fejlesztésére, ma nemcsak a haladás szelleme, hanem a gyermekek testi és lelki épsége is ezt követeli.

A mi iskolánk mai formájában tovább irritálja a szenvedő gyermeket és izgékony, ingerlékeny, összeférhetetlen és forrongó embertípusokat nevel.

A mai iskolának nemcsak tanítani és nevelni hanem gyógyítani is kell. Ezt a feladatot pedig csak úgy végezheti el ha az értéktelen emlézéssel nem terheli túl és nem izgatja tovább a neuraszténias gyermekeket, hanem értelmük fejlesztésével öntudatot és lelki harmóniát kölcsönöz nekik.

Tóth Zsigmond.



KÜLFÖLD



A csákány támogatja az írást.

Egyetlen országban sem oly elfoglalt az archeológus csákánya, mint Palesztinában. Szünet nélkül áskálnak ott letűnt bibliai vonások után. Olyan sok, meglepő felfedezéseket tettek, hogy érdemes, legalább a legujabbakról, megemlékeznünk.

Több mint száz esztendeje annak, hogy tudományos társaságok ásatásokat végeznek a szent földön. Ezen idő alatt 80 őshajdani helyet tártak fel. Az archeológus első sorban történetész; régi civilizáció nyomait keresi. Közben állandó felfedezéseket csinál, amik a bibliai állításokat folyton igazolják. Legfigyelemreméltóbb a legujabbak közül a Sodoma és Gomora kiásatása. A síkság e két városa lakosainak romlottsága miatt kénköves és tüzes eső által pusztult el. A Holttenger északi részénél sivár földön akadtak rájuk. Iker városok voltak, alig 700 méterre egymástól. Egész utcákat tártak fel, házakat ástak ki. Soknak közülök színes kőből csinált mozaik parkettje volt. Kemencéket is találtak, mikben kenyeret sütöttek. Találtak sok malomkövet, kőmozsarat, vázákat, temérdek fajta cserépedényeket. Ez utóbbiak nagyon izlésesek és szilárdan megmunkáltak. Vannak közöttük elegánsan kidolgozott tányérok, tálak, más asztali edények. A legszenzációsabb találmány volt azonban a sok ékszer; főleg nyakláncok és karperecek. Gyöngyházból, hematitből, színes kövekből voltak ezek kifaragva s még az Ábrahám idejéből valók.

Nagyon érdekes a Garstang tanár által kiásott Jérikó romjai. Temérdek sok korsót találtak ott, tele élelmiszerekkel, gabonával, paszullyal, borsóval, lencsével, datolyával, hagymával. A biblia szerint a falak leomlása után tűzvész pusztította el Jérikót. Az archeológusok szerint három erő működött közbe: tűz, aláaknázás és földrengés. Amíg ugyanis a trombitások kerülgették a várost roppant harsogással, társaik titokban aláaknázták a falakat. Az üregekbe fatöngöket tettek és meggyújtották őket amikor a trombitaharsogásra a jel megadatott.

Hirtelen a falak leomlottak. Földrengés okozta azt, segítve az aláaknázásnak. Nagyon helyesen tulajdonították isteni cselekedetnek az összeomlást, mert a földrengés tényleg isteni eszköz volt. Igen gyakori azon a vidéken az efféle földingás mainap is.

Nem mindenki tudja, hogy Jeruzsálem utcái ma 8—10

méterrel magasabban fekszenek, mint Krisztus idejében feküdtek. Csak néhány hónappal ezelőtt ástak ki egy kaput, egy utcát és több házat a Krisztus idejéből. A mai várostól délkelet felé akadtak rá. Ofel hegy volt a neve. A kiváltképen erősen megmaradt kapu neve pedig völgynek kapuja volt. Így van említve Nehémiásnál. (2, 13.) Egy másik utcára is akadtak, ami meg a Siloám tavához vezetett. Jól megmaradt házak szegélyezik az utcát, pompás színes mozaik padlóval. Itt gyógyította meg Krisztus a vakonszületettet. Ugyanazon a kövezeten jár itt a mai ember, amelyen maga az Idvezítő járt volt.

Nagyon sokat dolgoztak legújabbán Kirját Sefer nevű helyiségen, Dél-Palesztinában. A neve azt jelenti ennek: *a könyvek városa*. Sokszor van szó erről az ótestamentumban. Agyagtáblákat keresnek itt a kutatók, amikre őshajdan története van felkarcolva. A helyet vastagon beborította a törmelék. Tíz külön réteget ástak keresztül. Mindenik újabb és újabb foglaltság korából való. A legrégebbi Krisztus előtt 2000. évből. Több ízben el volt pusztítva és újraépítve a város. Legutóljára a kháldeusok rombolták le 587-ben Kr. e.

A talált vázák, ornamentumok s más értékes tárgyak magasfokú civilizációt árulnak el. Ugy látszik, szövés volt a lakók főfoglalkozása. Erre lehet legalább is következtetni a sok tákácsuly, festőedényből, amit ott találtak.

Pár évvel ezelőtt Ákháb király *„elefántcsont”* palotáját találták meg Samáriában. Ugyanott találtak egy széles lépcsősort is, ami egy római templomhoz vezetett fel.

A galileai tenger északi részén, egy kis Tagba nevű vendégház mögött legújabbán egy templomot ástak ki, amelyet *„a kenyerek és halak megsokasítása templomának”* neveztek volt. Az ötezer ember megvendéglésére épült volt az. Ilyen templomról sokat beszéltek az első zarándokok. Sőt egyikük 380 ban le is írta azt. Azt mondja a többek között, hogy az oltár alatt van egy másfél méter széles kődarab. Ott állott a Messiás, azon a kővön, amikor a kenyeret és halat osztogatta. Ezt az oltárt és alatta a követ most megtalálták.

Így tárja fel a kutatók csákánya az ősi bibliai városokat s igazolja azok bibliai történetét.

Bokor Sándor.

A kerületi fiú ifjusági konferenciára

Kiss Bertalan belm. titkár címén jelentsük be legkésőbb április hó 4-ikéig a konferencián résztvenni szándékozókat.

A belmissziói titkár beszámolójából.

Márc. 22. Turulung. Itt minden belmissziói munkában nagy segítséget jelent a mindenütt készséggel és sok rátermettséggel segédkező tanítónő. Ő vezeti a vasárnapi iskolát. A vezérkönyv alapján alapos és rendszeres munkát végez. Kellemes meglepetést jelentett számomra a pontosan a hivatalos lapban közölt cikk alapján készített kifogástalan vasárnapi iskolai napló. Sajnos, sok idő kell még, hogy elteljen, amíg a vasárnapi iskola vezetők mind rájönnek, hogy a rendszeres munkának elengedhetetlen előfeltétele a pontos naplóvezetés. A nőszövetség 1927-ben, tehát a kezdet kezdetén alakult meg. Sajnos, itt is bekövetkezett az oly gyakori eset, hogy a szépen induló munka benső ellentétek miatt hajótörést szenvedett. Az asszonyok most ígéretet tettek a kitartó munkára. Hiszem, hogy az ősszel majd sok körültekintéssel sikerül a vezetőknek rendes mederbe terelni a munkát. Sok örömem telt a szép énekkarban, amit a tanítónő tart kezében. Nem lehet azt eléggé és eleget hangsúlyozni, hogy a megfelelő szellemben vezetett énekkarok milyen nagy jelentőséggel bírnak. Sok esetben bizonyos mértékig pótolják az ifjúsági egyesületet is, ha történetesen az énekkar ifjúsági énekkar, amint az itt a jelen esetben van. Vegyes énekkar ez, amelynek a fegyelmezése igénybe veszi a tanítónő minden erejét. De e munkája sem hagy semmi kivétel nélkül maga után. A presbiteri gyűlésen a megbeszélések folyamán egy templomos gyülekezet, egyházas nép állott előttünk. A vallásos estét nagy érdeklődés mellett tartottuk meg.

Márc. 23. Adrian. A vasárnapi iskola a lelkész urnak a saját bevallása szerint a legkedvesebb munkája. S hogy ennek a munkának milyen szép gyümölcse terem, annak a gyermekek által az év folyamán a külmisszióra összeadott 72 lei is bizonyosság, no meg az a kis görbedi vasárnapi iskolás gyermek, akinek érlelmes feleletei, a külmisszióról való jártassága méltán tűnt fel nekem. A magyarázattal a tanító ur szolgált, hogy tudniillik a gyermek előbb az adorjáni vasárnapi iskolába járt: a tudományát onnan hozta magával. Kár, hogy a lelkész ur nem vezet naplót. Van külön fiú és külön leánybibliakör s mindakettőt a lelkész vezeti. Kis létszámú körök ezek, de tagjai helyes és komoly ifjúság. A nőszövetség rendszeresen tartja összejöveteleit. A vallásos estélyre még a sok kilométerre fekvő hegyről is bejöttek. A vallásos estély után megalakítottuk a férfiszövetséget, amelyet a gyülekezet férfitagjai örömmel fogadtak. Az

igazat megvallva magam is kételkedtem benne, hogy egy lelkész a nagyon intenzív gazdálkodás mellett hiány nélkül eleget tudjon tenni a gyülekezet gondozása körül felmerülő kötelességeinek, de Adrianban örömmel tapasztaltam ennek az ellenkezőjét.

Márc. 24. Livada és Livada noua. A két gyülekezetnek egy lelképásztora van, aki azonban öregsége miatt sem képes a két gyülekezet lelki gondozását elvégezni. Óriási fontosságú, hogy ide munkás, szolgálni és dolgozni akaró segédlelkész is kerüljön minél előbb. A livada noua gyülekezet már régóta a szétszóródásnak és a benső erőtlenységnek jeleit hordja magán.

A livadai istenáldotta, buzgó, vallásos és templomos nép, amit nehéz lenne elrontani. A lelkészhiányt azonban ők is nagyon érzik. Isten azonban gondoskodott lelkekről, akik munkálják ügyét a gyülekezetben. A lányok között a lelkész leánya végez munkát, a nőszövetségnek rendkívül apilitásu és nagy intelligenciájú elnöknője, a vasárnapi iskolát mintaszerűen vezető tanítónő, az öreg kera dscára is énekkarokat irányító kántor, mind igen a helyükön vannak. Így érthető, hogy ez a tulajdonképpen magárahagyott gyülekezet kulturházat épít jelenleg magának, melynek befejezéséhez a nőszövetségnek már csak egy utolsó erőfeszítése hiányzik. Megemlítem, hogy a nőszövetség rendes pénztári naplójában egy-egy teaestély 3000 lejen felüli összeggel szerepel (nem bál) ami ebben az alig 300 lelkes szerény gyülekezetben igen számottevő.

Márc. 25. Agriș. Még csak megközelítőleg sincs egyetlen traktus, ahol egy bokorban annyi s olyan jó gyülekezetet találtam volna, mint erre. Hibák, többé kevésbé káros tradíciók vannak itt is de maga a nép s különösen az ifjuság olyan hamisítatlan becsületes jó magyar ifjuság, mely előtt csak kalaplevéve áll meg az ember. Sok ifjúsággal találkoztam már, de az agrii felejthetetlen lesz mindenik között. Sok áldást jelentett a fiuknak, hogy 2 évvel ezelőtt résztvettek a szatmári konferencián. Tulajdonképpen nem is a lelkész, hanem az ott résztvett néhány ifju buzgósága viszi előre a munkát. Külön kiemelem, hogy úgy a fiu-, mint a leánybiblikör mintaszerű jegyző és pénztárkönyvet vezet. Jövedelmükből jelentős összeget adtak különböző egyházi célokra. Két vasárnapi iskola van, az egyiket a lelkész, a másikat a tanító vezeti. Nőszövetség eddig — csodálatosképpen — nem volt. Most indította be a lelkész, a férfiak s az ifjuságból jó énekkart alakított a tanító. Ez az énekkar pótolja némileg a még hiányzó férfiszövetséget,



AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR



Dr Szöllösi János, az erdélyi egyházkerület volt ügyésze, 51 éves korában március 3 án Clujon hosszú súlyos szenvedés után elhunyt. Előbb a oraşul-sasesci Kun-kollegium és árvaház nehéz ügyeinek intézésében fejtett ki felbecsülhetetlen munkásságot, majd Clujra költözve az egyházkerületi ügyészi tisztelet töltötte be, általános — a kerületen túl is terjedő — elismeréssel. Gondnoka volt a leánygimnáziumnak is, amelynek működését kezdettől fogva a legnagyobb odaadással irányította.

Visky Gyula szintén erdélyi, bandul de cămpiei lelkipásztor atyánkfia életének 64 ik, lelkészi szolgálatának 40-ik évében február 25-én rövid szenvedés után elhunyt. Kitünő lelkipásztor, tanult theologus, elsőrendű igehirdető, mint ember melegszívű, szelidlelkű és bölcs önmérsékletű szerénységgel megáldott férfiú volt. Az irodalom terén a szépirodalomban is sikerrel munkálkodott és szép, szívből fakadó, tősgyökeres magyar elbeszélései Erdély határán túl is ismertté tették.

Isten adjon a gyászolóknak vigasztalást, az elhunytak emlékezete legyen közöttünk áldott.



HIREK



Hosuét másodnapi perselypénzek közvetlenül a satu-marei református főgimnázium igazgatótanácsi elnökének címére (nagytszeteletű Boros Jenő Satu-Mare) küldendő el a főgimnázium javára az ide vonatkozó 2658—1932. számú körrendelet alapján, a beküldött összegeknek a püspöki hivattal való közlése mellett.

Az Ifjusági konferenciára ismételten e helyen is felhívjuk a lelkésztestvérek és az Ifj. Ker. Egyesület figyelmét. Egyházkerületünkben évek óta nem volt fiukonferencia. Most midőn az Ifj. Ker. Egyesületek a legtöbb gyülekezetben megalakultak s a munka erősítésére, elhatározó indításokra

van szükség, áldozatokkal is meg kell tenni mindent, hogy minél több gyülekezet ifjusága elküldhesse egy-két képviselőjét. Minden áldozat gazdagon térül vissza az ifjuság és általa a gyülekezet életében. Kerületünk és az oradeai gyülekezet is meghoz minden áldozatot, hogy az ellátást csaknem ingyenessé tegye. A jelentkezéseket mindenki mielőbb küldje el a belmissziótitkárhoz a püspöki hivatal címére.

Jogerőre emelkedett a debreceni lelkészvoalasztás. A debreceni gyülekezet egyhangú lelkesedéssel megüresedett lelkészi állásra Maklár Károly kunhegyesi lelkipásztort,

a tiszántuli egyházkerület lelkeszi főjegyzőjét hívta meg. A választás jogerőre emelkedvén, F. Varga Lajos a debreceni egyházmegye esperese Maklár Károly részére a koncesszát kiadta. Maklár Károly ünnepélyes beiktatása május végén lesz.

A nagyköőrösi Arany János gimnázium ny. tanára dr. Joó Imre 50 évvel ezelőtt nyerte doktori oklevelét a kolozsvári egyetemen. Az 50 éves évforduló alkalmából a szegedi egyetem aranydiplomával tüntette ki a nagyérdemű tudós férfit, kit mi is örömmel, szívből üdvözlünk. Ad multos annos.

A Károln Szövetség választmánya elhatározta, hogy a kormányt olyan törvényjavaslat készítésére kéri fel, amely szerint az öngyilkosságot megkísérelők elveszítik jogi rendelkezési szabadságukat és gyámság alá ke-

rülnek. Szigorú büntetést és a polgári jogoktól való teljes megfosztást javasol továbbá mindazokkal szemben, akik házasságot ígérnek, de ígéretüket megszegik és ezáltal a másik fél erkölcsi romlását vagy lelki összeroppanását idézik elő.

Az Egyetemes Konvent minden közép iskolában elrendelte a csendes napok tartását.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Boldog és üdvösséges ünnepet kívánunk munkatársainknak és olvasóinknak!

T. Gy. A hozzászólás későn, a vita lezárása után érkezett.
N. Z. E-g. A megígért sorozatos cikkek mindezideig nem jutottak hozzám.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1450—1934. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak. A ref. iskoláktól tartandó husvétii szünetre vonatkozó 1128—1934-II. sz. körrendelet intézkedéseit a minisztérium alábbi leiratával tudomásul vette. „Nr. 46,576—1934 din 21 Mar. 1934 Domnule Episcop, Referindu-ne la adrese Dvs. No. 1128—1934, vă facem cunoscut că Ministerul aprobă ca vacanța de Paști la școala reformată să înceapă din ziua de 24 Martie a c, iar după Paște reinceperea cursurilor va fi în ziua de 10 Aprilie. Consilier: ss. Călugăru. p Seful serviciului Iadiscifrabil.“ Oradea 1934 március 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k, püspök.

Értesítés. A közoktatásügyi minisztérium 5685—1934. sz. végzésével felosztotta az iskola körzeteket a következő főinspektorok hatáskörébe (Inspectori Generali primari). 1. G. Tulbure: Bihor, Sălaj, Satu-Mare, Turda megyékben. 2. N. Dinescu: Caras, Severin, Timiș Torontal, Arad megyékben. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 457—1934 Insp. Sc. szám alatt.

M st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt, Református Lelkeszi Hivatalnak
 Oradea—Nagyvárad
 Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.



—Egyrekesetol számított 15 napon belül —sádratnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

**kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
 Egyházkerület Iratterjesztésében
 Oradea, Strada Petru Maior 1.**

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1'— Le
 21×34 cm. méretben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomtatva 2 50 Le

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet finom papíron, *nagyon szép*
Konfirmációi Emléklappal II kiadás 10'— Lei. — Beszerezhető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Mindenikből 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik.
A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.
 A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok. BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nyílt levél Egyházkerületünk Espereseihez és Lelkipásztoraihoz.

Nagytiszteletű Uraim! Olvastátok hivatalos lapunk folyó évi 3. számában megjelent indítványomat önszegélyző akciónk megindítása tárgyában, ugyszintén a hozzáfűzött reflexiókat. A hozzászólások sora lezáródott és én most még csak rekapitulálni sem akarok, csupán annyit állapítok meg, hogy minden hozzászólás helyeselte a felvetett gondolatot. Hogy több kevesebb módosítást ajánlottak a kivitelben, az a lényegen nem változtat, az csak természetes. A legtöbb kifogás a sorsolás ellen hangzott el, amit azonban én is kifejezetten azért indítványoztam, hogy a végrehajtás lehetőségét inkább biztosítottnak lássam. A cél tulajdonképpen a segítség volna és épen azért örömmel olvastam mindig azokat a megnyilatkozásokat, amelyek ezt a szempontot tolták előtérbe. És meg is o'dható a kérdés könnyen, ha a sorsolást úgy ejtjük meg, hogy elsősorban a jobban reászorultak neveit tesszük csak az urnába.

Ellenző véleményt nem olvastam. Két eset lehet: 1) vagy nem nyilatkozott senki olyan, aki bensőleg ellenzi az egész akciót, 2) vagy a szerkesztőség nem közölte le az ilyen nyilatkozatot.* Mivel pedig szerkesztőnkéről fel sem tételezem, hogy ne engedett volna teret a szabad véleménnyilvánításnak, így maga maradt az első feltevés. De itt megint két eset lehetséges: 1) vagy valóban nincsen senki, aki ellenezné a do'got, vagy 2) nem tartotta az illető még arra sem érdemesnek, hogy ellenkező véleményét kifejthesse.

Főszerkesztőnk azzal zárta le a hozzászólásokat: „Csak kezdjük meg az akciót mielőbb!” Ez ügyben fordulok most hoz-

* Ellenvéleményt senki sem nyilvánított. (Szerk.)

zátok. Mint az indítvány szülője, óhajtván, hogy a gyermek meg ne haljon pólyálgatás közben, hanem elinduljon az élet útjára, érdeklődtem illetékes helyen: ezek után kezdődhetik-e az akció?

Főtiszteletű Püspök urunk hozzám intézett levelében arra az egyházalkotmányilag kifogástalan álláspontra helyezkedett, hogy: „magán ember indítványa értelmében bizonyos célra levonásokat el nem rendelhet. Egyéneknek a felvetett javaslat-hoz fűződő megnyilatkozása pedig nem tekinthető oly egyetemes megnyilatkozásnak, mely alapul szolgálhat bizonyos intézkedések bevezetéséhez.” „Ha az egyházkerületnek egyetemes lelkészi értekezlete vagy lelkészi egyesülete volna, akkor e tárgyban az tehetne előterjesztést a kerületi közgyűléshez. Amennyiben azonban erről itt beszélni nem lehet csak az egyházmegyék indítványa vagy felterjesztése alapján lehet a további eljárást megindítani és a vonatkozó intézkedéseket e cél érdekében megindítani.”

Kérlek tehát egész tisztelettel Nagytiszteletű Uraim: méltóztatatok az általam felvetett indítványt legközelebbi lelkészi értekezlet vagy egyházmegyei gyűlés tárgysorozatába felvenni, megtárgyalni és hozott határozatot a kerülethez mielőbb felterjeszteni.

Azt hiszem abban mindnyájan egyetértünk, hogy ennyi hírlapi cikkezés után csak úgy egyszerűen faképnél hagyni nem lehet ez ügyet. Önmagunkról állítanánk ki ezzel szegénységi bizonyítványt, hogy csak cikkezünk, handabandázunk, de tenni semmit sem tudunk. Ha valóban helyesnek, szükségesnek látjátok az akciót, akkor vigyük dülőre. Tegyétek meg testületi indítványaitokat és bizzuk a kerületi közgyűlés bölcsességére, hogy azt léptesse életbe, amelyiket legjobbnak látja. A fő a mielőbbi megvalósítás, mert én nemcsak hiszem, hanem tudom hogy sokan várják, nehezen várják ez akció megindítását.

Szivesen köszönt mindnyájatokat szerető szolgatársatok:
Abramuţ [Vedresábrány] 1934. március 27.

Boruzs Lajos.

Konfirmációi emlékkönyv 10 lei, diszes kiállítású aranyozott keretű konfirmációi emléklap 2.50 lei, egyszerű kivitelű emléklap 1 leu egységárban, korlátlan mennyiségben beszerezhető az e.-ker. iratterjesztésében.

Kőrösi Csoma Sándor.

Március 27-én volt születésének 150-ik évfordulója és ez év elején volt 100 esztendeje, hogy világhírű munkája, az első tibeti szanszkrit nyelvtan és szótár megjelent.

Az egész tudományos világ, főképen a külföldön és különösen Angliában mint világhírű tudóst ismerik, tisztelik ma is. Itthon pedig folyton kevesebben és egyre kevesebbet tudnak róla. Sokan csak a nevét ismerik s ezt is talán csak azért, mert az ázsiai földrengéssel kapcsolatban szárnyrakelt a — meg nem erősített — hír, hogy Darzsilingben elpusztult a sirja. Mások talán csak annyit hallottak, hogy egy ábrándos, kalandvágyó magyar volt, ki elindult megkeresni őseink őshazáját.

Életének, hősie, küzdelmes, csodálatosan magyar és kálvinista életének részletes ismertetésére nincs terünk, csak nagy vonásokban szeretnénk felé fordítani a figyelmet.

A háromszékmegyei Kőrös faluban született. Atyja: Csoma András székely kispászda, határőr-katona, káplár volt, ki 15 éves fiát gyalog vitte be a szinte öt napi járóföldre levő aiud—nagyenyedi kollegiumba az 1799-ik esztendő őszén. Ott legkedvesebb tárgya a történelem volt és őseink eredetéről vitatkozva megfogadta, hogy tanulmányainak elvégzése után elindul felkeresni a magyarok őshazáját. Ez az elhatározás irányította későbbi tanulmányait és egész életét.

Az aiudi—enyedi kollegiumban a theológiát is elvégezve, 30 éves korában Göttingába ment egyetemre latin, görög, német és francia nyelvtudásával. Ott hozzáfogott az arab és angol nyelv tanulásához. Három év múlva hazajövet meghívták Sighetul-Marmafiei—Máramarosszigetre tanárnak, sőt kilátásba helyezték az aiud—nagyenyedi tanárságot is. De nem fogadta el, hanem Zágrábba ment, hogy ott a száv nyelvet is megtanulja. Majd még egyszer hazatért bucsuzni s 1819 őszén elindult a nagy utra.

Hosszu, változatos és viszontagságos út után közeledik Tibet felé. Közben folyton tanul. Az angolok felfigyelnek reá, havi 50 rupia segélyt adnak neki, hogy Tibet nyelvét, irodalmát megismerje és a világgal megismertesse. Ő ebből a legnagyobb nélkülözéssel, sőt nyomorusággal tudja csak fenntartani magát, de azért minden szíveséget és segítséget visszautasít. Csak a köztől fogad el támogatást, mert hiszi, hogy azt visszatérítheti, de magánosoknak semmit sem fizethet vissza. Egy viskóban, majd egy budhista kolostorban, fűtetlen szobában éli át az óriási hideget, valóságos aszkéta életet folytatva. Folyton dolgozik, írja ismertetéseit, készíti nyelvtanát és a több, mint

30 ezer szóból álló szótárát. Közben ápolja régi reményét, hogy eljut Mongoliába, az őshazába.

Három évre tervezte utját, melyre, miután nagy munkáit befejezte, 1842 elején utra kelt Kalkuttából Darzsiling felé. Veszedelmes maláriás helyen kellett utaznia és mint annyian, ő sem kerülhette el a halált okozó betegséget. Darzsilingbe megérkezve beteg lett és ápr. 11-én meghalt. A Kalkuttában működő Ázsiai Társaság emléket állított a sírjához, melybe magával vitte nagy reménységét.

Csudálatos lélek és bámulatra méltó jellem volt, de mindig és mindenben magyar és református. Szavát megtartó becsületes, ki fogadását beváltani indul el és tibeti nélkülözéseiben is lelkes örömmel mondogatta, hogy ha szótárát és nyelvtanát átadja az angol kormánynak, a világ legboldogabb embere lesz, mert szavát beválthatta.

Fajtáját lángoló lelkesedéssel szerelte. Mikor az angol kormány egy hazuról részére küldött, de a kalkuttai angol bank bukása miatt meg nem kapott 142 fontot s a munkájáért járó hátralékot megfizette, nagyrészt hazaküldte az aiudi—enyedi kollegiumnak, szülőfalujának, Oşorheiu—Kézdivásárhely katonai nevelőintézetének és minden más adományt visszajuttatott annak az intézetnek, amelytől kapta, hogy így fájának művelődési fejlődését előmozdítsa.

Reformátussága benne van végtelen nagy kitartásában, melyet csak a hit tehet ilyen erőssé és szinte elképzelhetetlenül egyszerű, puritán, csodálatos önmérsékletű életében. Szeszt egyszer kóstolt betegségében, de aztán attól tartva, hogy hátha a környék lakosai úgy gondolkoznak róla, hogy inkább iszik, mint tanul, elhatározta, hogy soha többé hozzá se nyúl a szeszhez.

Ha angolnak született volna: egy Livings'one lett volna belőle, ha katolikus: szentté avatnák, ha zsidó: mint világhíres rabbit emlegetnék ma is.

De magyar volt és református. aki még hozzá abban a korban élt, midőn e két név gyűlöletes s a viselője elnyomott és félretaszított volt.

Csuda-e, hogy míg az Ázsiai Társaság tiszteletbeli taggá választotta, a magyar csak levelező tagságra méltatta.

És csuda-e, hogy míg a múlt év febr. 22-én a japánok Tokióban nagy ünnepséggel a buddhizmus „szentjévé avatták“ és sorozatos nagy ünnepségen Japán legkiválóbb tudósai méltallák, ilthon lassanként elfelejlik, mielőtt igazán megismerték volna.

Debreczeni István.

																				
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oxford group movement.

I.

Az oxfordi irány egyre jobban felkelti a protestáns világ érdeklődését. Ismertetésére legalkalmasabbnak tartjuk, ha leközöljük azt a tudósítást, melyet a nyáron Oxfordban tartott nemzetközi összejövetelükről az egyik legkiválóbb egyházi lap, a „Christian World“ kiküldött tudósítója: Frederic C. Spurr birminghami lelkész a lap számára írt.

1. Általános benyomások.

Itt vagyok Oxfordban a group movement houseparty-ján, amit maga az alapító dr Buchman vezet. Teljes elfogultsággal jöttem ide, hogy megnézzem, mik történnek illen; hogy ennek a rohamosan terjedő mozgalomnak a lelkébe belétekintsek.

Először vagyok ilyen housepartyn. Egy 150 tagu csoportot ismerem én már korábban is. Most azonban itt több ezer ember gyűlt össze a világ minden részéről. Sokan vannak köztük olyanok, akiknek munkája egyetemes elismerést és tiszteletet váltott már ki a lelkekből. Kivánni sem lehetett volna kifünőbb alkalmat a megismerésre.

Két dolgot kell előre bocsátanom. Az egyik az, hogy egy évvel ezelőtt Birminghamben egy héten keresztül estéről-estére egybegyűlt valami 1500 ember Linton püspök vezetése mellett. Összejövetelük főcélja bizonyágtétel volt. Csoportos hét volt ez. Minden a legszebben történt ott. Legmélyebb benyomás az a jóleső nyilt, őszinte modor volt, amellyel ezek a férfiak és nők megvallották az életükben történt nagy változásokat. Kathólikusok megvallották bigótságaikat, szeretellenségüket azok iránt, akik nincsenek velük egy valláson. A protestánsok hasonlóképen. A jóakarát lelke uralkodott köztük. Mély hatással volt ez valamennyiönkre, akik csak nézőkként megjelentünk ott.

A másik az, hogy a saját gyülekezetemben is megindult ez a mozgalom 50 taggal. Magam is voltam a houseparty-jukon. Mélyen megindított az ott látott dolgok reálitása. Sok, meglepő megtérés is történt.

Senki sem vádolhat ezek után azzal, hogy szimpátia nélkül jöttem erre a monstre összejülekezésre.

Ritkán lehetett még nemzetközibb társaságot látni ennél. A világ minden részéből mindenféle társadalmi osztály képviselve van itt; összesen valami 5000 ember. Találván jegyezte meg rá valaki: akárcsak az első pünköszt ünnepén.

Egyáltalában nem hasonlít ez más vallásos összejövetelhez, konferenciához. Tökéletes szabadság jellemezte ezt. Azért is hívják party-nak (vigtársaság). A szívbeli felkacagás nem ritka dolog itt. Egészen jól bele is illik az abba a természetességbe, ami az egész eljárást jellemzi.

Legélesebben az alapítót dr Buchmant figyeltem meg. Csendes, szerény, háttérbe maradni szerető ember. Mindazáltal határozott s elszánt lélek.

Naponta négy group gyül össze magán házakban. Mind a négynek a programja ugyanaz. Egy korai csendes óra, bibliaóra, külön groupok papok, férfiak, nők s mások számára, ahol a mozgalom alapelvei ismertetnek és az esti groupok. Tíz órát vesz igénybe az egész, még sincsen semmi nyoma az erőltettségnek. A group szociális természete nem engedi azt. Halvány árnya sincs benne a szektáskodásnak. Sem a revivalnak, ami nagyon izléstelené vált az utóbbi időkben.

Vezetők csupa tanult emberek. A legtöbbször egyetemest végzett. Lelkészek, mérnökök, bankigazgatók, tanítók stb. és ezeknek a nejeik. Még egy orosz menekültet is láttam köztük. Beszédjeik abszolúte egészségesek. Hamis hangot sosem ütnek meg, sohasem túloznak. Nem szentségfalók. Nem erőltetik senkire a hitet; nem okoznak effélékkel lelki fellázadást.

Összejöveteleik technikája megkapó, egészséges, lélektanilag helyes. A bibliaórákon a szókratesi módszert alkalmazzák. Ezáltal minden elme résen áll. Nincs „prédikálás”. Főfonala az egész elméletnek a vezető kezében van, de a jelenlévők fűzik fel arra gondolataik gyöngyszemeit. „Hamis” szemek rögtön félretolják. Az egész bibliaórának tanulsága rövid mondatban csucsosított ki, hogy könnyű legyen észben tartani azt. Csodálatosan alkalmas módszer ez. Visszahelyezi a bibliát méltó helyére. Teljesen megvagyok győződve róla, hogy ez az 5000 ember tökéletesen más felfogással tér vissza gyülekezetébe, mint ahogy ide jött. Valami egészséges forradalom van ezeknek a grouposoknak a technikájukban.

Legérdekesebb a csendes óra. Szótlán szünet ez. Arra való, hogy a megértett igazság belemerüljön a lélekbe. Egy kis kvekkerség ez, de csodálatosan lélektani dolog.

Ezek az általános benyomásaim a grouposok nemzetközi house-partyjokról. Csak felületesek, de már korábban is látottak és így nem elhamarkodottak. Ezek után mélyebbre hatolok s a lényegről mondok őszinte véleményt.

II.

Teljesen meggyőződtem róla, hogy ez a mozgalom maradandó. A legtöbb résztvevőnek ugyanaz a véleménye róla. Sok előkelő ember azzal ment el innen: „Ez a dolog Istentől vagyon.” Vannak gyarlóságai is, de melyik emberi kézbe került isteni dolognak nem volt? Jól mondotta az egyik skót lelkipásztor: „Minden tisztító szél-roham port is kavart fel.”

A group négy erkölcsi tételt hangsúlyoz ki: abszolút becsületesség, abszolút tisztaság, abszolút önzellenség és abszolút szeretet. Az abszolút szó itt tökéleteset jelent — emberi értelemben véve azt.

Két eszközzel igyekeznek ezt elérni: Részesedés (share) és vezérlés (guidduce) által.

1. Lássuk az elsőt. Kissé nehéz ezt a részesedést jól megmagyarázni. A testvériesség modern neve az. Kétféle módon nyilvánul az meg. Vallomás és bizonyágtétel útján. A vallomás tökéletes őszinteséget jelent Istennel és emberrel szemben.

Mit kell megvallani? Miben kell részesíteni másokat? Mit kell megosztani embertársainkkal?

Szükséges dolog, hogy néha feltárja az ember a lelkét másoknak. Szükséges, hogy bevallja hibáit, diadalait, bánatait, örömeit. Ez a részesedés. Főltétlenül üdvös dolog ez. Sok mérges tövis húzatik ki vele a lélekből. Lélektani szükségesség ez. Azért sürgeti Fosdick, hogy a gyónást ki kell szabadítani elrablói kezei közül és fel kell állítani bibliai alapokon ezt a lelki klinikát egyetemlegesen.

Ezt a tételt éri legerősebb kritika a group mozgalomnak. Nem alaptalanul, mert a római katolikus gyónás története sok elrettentő példát jegyzett fel a fülbegyónásról. Amíg azonban olyan könnyed beszélgetés modorában történik az, mint a grouposoknál, nincsen veszély benne. Csak a megszokással áll az elő.

A bizonyágtétel voltaképpen a hit propagálásának és erősítésének hathatós eszköze. Átélt vallásos tapasztalatok elbeszéléséből áll az. Főleg ma üdvös ez, amikor a legtöbb ember sötétben tapogat. Lélekzetfojtó bizonyágtételeket hallottam itt atheistáktól, kommunistáktól, mélyre sülyedtektől. Operaénekestől, novellairótól, aki tökéletesen megváltozott. Nem prédikálás váltotta ki ezeket, hanem egyesek bizonyágtétele arról, hogyan kapták kézhez Krisztustól a boldog élet kulcsát. Valóságos erkölcsi csodák történetét lehetett hallani.

2. A másik kényes gyakorlata a group mozgalomnak: a vezérlés. Ez a csendes óra alatt történik, amikor mélységes csendben várják az egybegyültek Istennek szavát, a vezérlő intelmét. Egy darab papírra leírják nyert impresszióikat. Ugyanezt megcsinálja a groupos minden reggel egyénileg is, hogy rendeletet kapjon felülről egész

nőpra. A legképtelenebb dolgok történtek már, Isten feltételezett intőszavára. Ezt hozzák fel ellene a legtöbben.

Elismerem. Ámde amit én a grouposoknál láttam, mégis gondolkodóba ejt. Beszéltem egy fia'alemberrel, aki azt mondta, hogy ő az anyját sohasem csókolta meg. Valami ellenszenvet érezett iránta mindig. Egy ilyen csendes órán azonban Isten parancsolólag azt mondta neki, meg kell csókolnia az édesanyját. Ki tudja, nem felsőbb erő cselekedte-e tényleg ezt vele? Élesebben kezdtem erre figyelni a vezetőket s nagy örömmre tapasztaltam, hogy csak a szentírás gondos tanulmányozása, a Krisztus lelkének az életben való gyakorlása után lehet ezt a vezérlést elsajátítani. Azonfelül is minden vezérlés valódisága ellenőrizendő a legfőbb mérték által: Istennek a Krisztus életében történt revelációja által. Aztán meg a négyféle standard által: a becsületesség, tisztaság, önzetlenség és szeretet által. Az ilyen szűrőn átment vezérlés igazán csak egészséges dolog lehet.

Kissé hosszasan időztem e két pontnál. De kénytelen voltam vele, mert ez a kettő a group movement sarkalatos elve. A saját véleményemet írtam le, de az az ezer lelkipásztor, aki résztvett ez összejövetelen, egy véleményen volt velem.

Ez a mozgalom ma már világraszóló. Az a nagy kérdés csak, milyen álláspontra helyezkedik vele szemben a hivatalos egyház. Egy dolog letagadhatatlan. Az nevezetesen, hogy ujjászületésre van szükség minden téren. Ujjonnan született férfiak és nők hozhatják ezt létre egyedül. Ez volt a korábban kommunista Watt James felfogása is ezen a housepartyn.

Határozott meggyőződésesem azért, hogy ebben a nagy mozgalomban Isten szentlelkének valóságos működését látjuk. Nagy bolondság volna ignorálni azt; csak kritikus szemmel nézni azt: rövidlátóan nem venni észre óriási lehetőségeit. Egész egyházi berendezkedésünk megváltoztatásához vezethet az.

Bokor Sándor.



AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR



Id. Zöld Zoltán volt tormaci [végvári] ref. tanító folyó évi március 22 én 72 éves korában elhunyt. Gimnáziumi tanulmányainak és a nagykőrösi tanítóképezde elvégzése után 1881 ben az orosházi majd a ciávosi, kunágótai, tipáryfalvai és végül 1893 óta a tormaci [végvári] tanítói állást töltötte be. Özvegye és ifj. Zöld Zoltán tormaci [végvári] tanító fia gyászolja. 1932 szeptember 1 től, 50 éves tanítói szolgálat után ment a jól megérdemelt, de csak rövid ideig élvezett nyugdíjba. Egyházunk veteményes kertjében fáradhatatlan buzgalommal működő lelke most az Úr békességében vonult örök nyugalomba.

Felhívás Lelkésztestvéreimhez az Odorhei—Udvarhelymegyében szervezendő „Kalvin” nyári üdülőtelepek igénybevétele tárgyában.

Édes Testvéreim! Lát a azt a sok szenvedést és fájdalmat, mely lelkészi karunk és családjaik között, szegénységük miatt, olyan nagy mértékben uralkodik, a Szentlélek indításából és testvéreim iránti önfeláldozó szeretetemből, rászántam magamat arra, hogy a nyár folyamán — ha a jó Isten segít — a mai viszonyok között is igénybevehető formában megszervezek néhány gyógy- és üdülőtelepet lelkésztestvéreim és családtagjaik számára. És ime, hol legnagyobb a szűkség és nyomor, ott van legközelebb az Ur. Örömmel adom az egész romániai lelkészeknek és családjaiknak tudtára, hogy a kezdet nehezen túl vagyok és mint pozitívumot az alábbiakat jelenthetem. Crișturon (Székelykeresztúron) egy 20 ágyas, Odorheiun (Székelyudvarhelyen) 30 ágyas és a keresztbányai Dobogón 20 ágyas üdülőtelep nagyon jutányos árban biztosítva van. Ezenkívül a Szejkén, Homoródon és a Hatodban levő nagybaconi Uzenka gyógyfürdőben is a szükséghez képest nagyon kedvező feltételt mellett lehet gyógyulást és üdülést nyerni.

A terv úgy van, hogy közös lakás, közös ellátás lesz. A lakás fejenként 10 Leinél több nem lesz. Az ellátás háromszori étkezéssel napi 35—40 Lei. Az összes alább felsorolt fürdők a fürdődíjakból 20 százalék engedményt adnak és így meleg gyógyfürdők 15—20 lei között vehetők igénybe. Ágyneműt (1 szalmaszék, 1 párna, paplan és lepedők) mindenki maga hoz. Aki nem akar közösen étkezni, nem kötelező. Egyedül a Homoródi gyógyfürdőn lesz kurtaxa napi 4 Lei és orvosi díj egész idényre 80 Lei Takarításról a telep összes lakói gondoskodnak. A mostani árak és viszonyok mellett fürdővel és teljes ellátással 70—80 Lei lenne naponként, amit talán mi is, ma is, ha nélkülözve is, de nehezen ki tudunk bízni, ha már multhatatlanul szükséges és tovább nem odázható az igénybevétel. A crișturi (keresztúri) telep lakói igénybevehetik a Gyárfás-féle kutas-lavi gyógyfürdőt és a fiatfau (fiáfalvi) 1 km-re levő híres Sósfürdőt, amelyek hűléses csuzos bántalmak, női betegségek, idegesség, bőrbajok ellen nagyon hatásosak. Ezenkívül közel a Küküllő, ahol strand és napfürdő vehető. Van kaszinó, tenisz és egyéb szórakozás.

Az odorheiu (udvarhelyi) telep lakói közelbe kapják a híres régi Gergely-féle, ma Fernengel-féle Sósfürdőt, a Fekete-tót és a 3 kilométerre levő Szejka fürdőt. A Sósfürdőt az orvosok a következő betegségeknél ajánlják: köszvény, csuz, aranyér, gölyvénykor, angolkór, sápkór, vérszegénység, táplálkozási zavarok, csont-, izületi bőr bántalmak, női bajok. Dr. Hankó egyetemi tanár vegyelemzése szerint Európa egyik legkiválóbb sós-vize, melyben sok szabad széndioxid, sok vas-bikarbonát van, Európa vasban leggazdagabb vizei közé tartozik. A Fekete-tón csak hidegfürdő és iszapkúra vehető. A Szejke-fürdő szénsavas ivóvizével és üdítő igen nagy jodos, lithiumos, kénes sós és rádiumos gyógyvizével Pöstyént is felülmulja. Idegbajok is eredményes gyógyulást nyerhetnek. Ezen fürdő reuma, csuz, isiás, köszvény és női bajok ellen mesés gyógyhatású.

A Capelaşfa'ăui határban levő és Odorheiutól 15 km.-re fekvő Homorod fürdő 800 m. a tenger felett, fenyvesek között. Meleg borvíz fürdői a következő betegségekre ajánlottak: vérszegénység, sápkór, görvély-, basedewkór, légzőszervek, hólyagbántalmaknál, hurutos betegségnél, vesebaj, női altesti bajok, rendellen tisztulás, méh elhajlás stb. Idegesség, gyengeség, szivbaj, csusz, vérkeringési zavarok. Sápadt, vérszegény gyermekek rövid idő alatt megerősödnek. Szórakozás, térszene társaság lelhelő.

A lovetei sztkereszt-bányai Dobogó fürdő ősfenyvesek között a Homorod folyó mellett fekszik 800 méterre a tenger felett. Csendes és ózondus levegőjü és nagyon hatásos vasas borvizü fürdője van, amelyben kén, kőolaj, szénsav, kénsav van bő mértékben. Hülések és női bajok ellen kitünő és tüdő betegek részére ideális hely. Pihenni, üdülni vágyók csendes és élvezetes szórakozást találhatnak. A Hatodban lévő nagybaconi Uzonka fürdő a vasas borvizek között a legnagyobb jódtartalommal bír és kitünő gyógyhatásu, ugy is mint fürdő, ugy is mint ivó viz.

Ime ezekben kívántam röviden Testvéreim tudomására hozni a folyó 1934 évre június—szeptember időnyre szóló nyaralási és üdülési alkalmat. Mivel a végleges szervezés csak akkor válik aktuálissá, ha tudjuk a jelentkezők számát és az igénylők kívánságait, hogy ki hol és melyik hónapban és mennyi időtartamra veszi igénybe. Azért testvéri szeretettel arra kérem a résztvenni szándékozókat, hogy május 1-ig feltétlen címemre jelentkezzenek és egy megcímzett lapot válaszára mellékeljenek.

Istennek áldását, békességét és kegyelmét kérve, maradok szerető festvéretek:

Cecheşti, 1934 március 21.

Vargha Béla
lelkész.



HIREK



Lelkészbeiktatás Marghitán. Március 11-én újra papot iktattak az Érmelléken. Marghitán a Balogh Ferenc örökségébe Szendrey Dénes lépett. Neki kell majd összebékíteni az egymás ellen lázadó sziveket. Régen látott ennyi népet az öreg templom. „A nagy sokaság, mely az ünnepre gyűlt” (Ján. 12, 12.), egyrésze más-más oltár körül forgolódik, beszélni sem mind egy nyelven beszél: itt boldogan érzi, hogy egy az Isten. A beiktatást Szabó Zoltán sácueni-lelkész, e. m. tanácsbíró végzi. Itt van a régi egyházmegyéből három bizonyágtevő jó barát:

Gönczy Sándor carei esperes, Gargya Géza andridi és Veress Kálmán irinai lelkész s a környékbéli papok közül egynehány. A Szendrey Dénes alapigéje II. Tim. 2, 15. volt: „Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint olyan munkás, aki szegyet nem vall, aki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.” — Megvett minden szívet a beszédje. Megmondta őszintén, hogy ki és mit akar. „Dolgozni, küzdeni fogok az egyházért veletek, ha lehet, ellenetek, ha kell.” Mint a kalapácsütések, ugy érik az új pap szívet újra a beiktató lelkész komoly intelmei.

Ugy látszik Szabó Zoltán jól ismeri a marghitai viszonyokat. „Tudnod kell, hogy támogatóid mellett ellenségeid is lesznek; de neked nem az embereknek, hanem az Istennek kell tetszeni“. Istentisztelet alatt a vegyeskar énekelt. Beiktatás után az új lelkész egy kis leányt keresztelt. Templom után a presbitérium diszgyűlése s a tisztelgések következtek. Azután a közebéd volt. Este 6 órakor újra a templomba gyűltünk. Borus Lajos abramuji lelkész prédikált Luk. 24, 28—29. alapján: „Elközelíté- nek pedig a faluhoz, amelybe mennek vala és úgy tőn, mintha tovább menne. De kényszeríték őt, mondván: Maradj velünk, mert immár beesteledik és a nap lehanyatlott. Beméne azért, hogy velök maradjon.“ Éles szemmel látta meg s biztos kézzel

mutatott rá az élet kárhozatos mélységeire, amelyekben egyetlen megtartónk: a Jézus. Ezután a nőszövetség énekkara énekelt. Majd egy bibliakörös fiú, egy bibliakörös leány s egy elemi iskolás leányka szép szavalata zárta be az ünnepélyt. Este 10 órakor teaestély következett, mely az új lelkész és családja ismerkedési estélye is volt.

Füzessy Géza.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. L. V-ny. Cikked annyira későn érkezett, hogy lehetetlen volt beszorítani, mert a lap a nagypénteki munkaszünet miatt készen volt. A margittai beiktatásról kért referádát nem kaptam meg. — **Az egyh. m. jegyző** atyánkfiát arra kérem, hogy tudósításaikat mielőbb intézzék el.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Oradea.

1403—1933 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nyilvánossági jog nélküli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm, hogy azok az elemi iskolák, amelyek 1933 szept. 15-ike előtti kelettel kapták meg működési engedélyüket *nyilvánossági jog nélkül*, a magánoktatási törvény 51. fejt. 2. bekezdés alapján, április hó folyamán tartoznak bejelenteni az illetékes tanfelügyelőségeknél azoknak a növendékeknek névsorát, akik az év végén magánvizsgálatot tenni kötelesek, tehát az összes beirt és törvényes okból (elköltözés, felmentés, elhalálozás) ki nem maradt növendékeket, valamint azokat, akik abszolváló vizsgát tenni kötelesek (VII osztályt végzett növendékek). A névsorhoz az első osztályos növendékeknel betejesz- tendő azoknak születési bizonyítványa, a többiekre nézve pedig hivatkozni kell arra, hogy az előző évi helyzetüket mutató anyakönyv másodpéldányát mikor és milyen szám alatt terjess- tették be a tanfelügyelőséghez. Oradea—Nagyvárad, 1934 márc. 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok sk., püspök.

Káloin levélpapírt használ minden református ember. Irat-terjesztésünk kiadásában jelent meg, szép képekkel, épületes biblia mondásokkal diszítve. 10 drb. levélpapír és boriték ára csinosan csomagolva Lei 25. Nagyobb vételnél 10 százalék engedmény. Minden egyházközség rendeljen meg egy próba-csomagot. Szép, jó, olcsó.

M. st. Oficiului Parochial Reformát
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő



Konfirmációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1— Lei;
21×34 cm. méretben, nagyon szép kivitelű, három színnel nyomtatva 2.50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal II. kiadás 10— Lei. — Beszerezhető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Legalább 10 darab rendelésnél 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér.

Harmoniumok templomi iskolai, énekkari és házi használatra már 4550 leitől. meglepő hangtömörség, pontos, tartós egyszersmind fetszetős kivitelben készülnek.

Orgonák a legökéletesebb és legművészebb kivitelben, az eddig szállított több mint kétszázhatvan darab orgona közül mintegy harminckét darab református templomok számára készült.

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmoniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulev. Mihai Viteazul (Püspök-út) 9.
Jutányos árak. 1—6 Ajánlat díjmentesen.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései

I.

A ma református embere nagyon kevés kivétellel nem benne él egyházában, hanem szemben áll vele. Nem tekinti testnek, melynek ő egy atomja, amellyel egy, hanem olyan viszony van köztük, mint vevő és eladó, szolga és parancsoló, sőt mint lázadó és törvényes királya, — legjobb esetben mint rakoncátlan gyermek és szigorú apa közt. Nem abban az érzésben olvad egybe vele, hogy ami a tied az ugyis az enyém, ami a te javad, az az én javam is, hanem folyton azt kérdi: mit adsz, ha adok? Olyanféle viszony ez, mint az államé és az adófizetőé, akik élesen ellentétes érdekek harcában az évezredek lázadás állapotában élnek egymással. Az államot kijátszani hőstett, szolgálni keserű kényszer, pedig az állam valaha a közérdek elodázhatatlan szükségességű követelménye gyanánt hivatott éle're. Az egyházat is szükséges, de terhes valaminek tekinti a nagy többség, melyet szolgálni kell, — amennyire a szabad idő, a pénzfölösleg és a kivételes, emelkedett lelkiállapot megengedi, de a szolgálás minden panaszosságával, villongásával, neheztelésével, bizony sokszor annak kárttevő indulatával.

Hogy lehetne ezt az egészségtelen viszonyt megszüntetni, az egyházat olyan közösséggé alakítani, amelyből kiki tehetsége szerint ne kihuzni igyekezzék magát? Ma az egyházat csak erkölcsi és dogmatikai alapjai tartják össze. Az ideális helyzet az lenne, ha ez a tartó erő elégséges is lenne. De az adott helyzet az, hogy nem elégséges. Szomorú, de be kell vallani, hogy a keresztyénség kétezer éve igen gyakran és minden alkalommal rosszabb pogányságba visszabukó társadalmi és gazdasági rendszereket alakított ki. Itt van például a mai helyzet. Nem azt akarom az unalmon túl megismételni, hogy türhetetlenül rossz, ha-

nem hadd jellemezzem egy ténnyel, mennyire öntudatlanok vagyunk annak a felismerésében, hogy szemben állunk az egyházzal és pogányságban élünk. Mi misszionáriusokat küldünk a „legsötétebb Afrikába,” hogy az emberevről leszoktassuk és megtérítsük a vadakat, akik úgy tanulták az őstől és vallásuk papjaitól, hogy az ellenséget meg kell enni és feleslegesnek tartjuk misszionáriusokat küldeni azokhoz a keresztyén körök-höz, akik rosszul értelmezett nemzeti érdekből, egyéni hiuságból, vagy pénzvágtyból lemeszáróltatták az emberiség virágát egymással, holott gyermekkoruk óta az tanulták, ne ölj! és a gyakorlati öléstől tényleg borzadnak is személyükben. Hát elég tartóerő é az evangélium az emberi ösztönök megfékezésére? Hát krisztusi-e vagy sátáni az a gazdasági rend, aminek az átkát százmilliók nyögik és csak egyesek élvezik az áldásait?

(Folyt. köv.)

Egyházmegyei közgyűlés Salontán.

Április ötödikén tartotta meg a salontai egyházmegye tavaszi közgyűlését, amelyet szokásszerint az előző napon tartott bizottsági gyűlések és a lelkészértekezlet tanácskozásai készítettek elő. A tárgysorozatot ének és Arday Aladár esperes-helyettes áhitatos imája vezette be, aki ihletett szavakkal parentálta el Kassay Béla esperest, amit a közgyűlés állva hallgatott végig. A szavazatbontó bizottság jelentése szerint új tanácsbírák lettek *Jakab Viktor* beiuși és *Nagy Zoltán* chișineui lelkészek, míg az egyházmegyei aljegyzői tisztségre dr *Szatmáry Sándor* beiuși ügyvédet választották meg, akik az esküt letették. A tanügyi és missziói bizottságok jelentései megnyugtató képet adtak az egyházmegye tanítóinak és lelkipásztorainak eredményes működéséről. *A șebiși, tincai és aradi díjleveleknél a legkisebb csonkítási kísérletet sem engedélyezte a közgyűlés s ezt a díjlevélrestaurálási elvet egyszersmindenkorra leszögezte.* Visszavetette a közgyűlés a salontai templomba bevezetett villanyvilágítás miatt türelmetlenkedők izgága felebbezését, tudomásul vette Arday Aladárnak a salontai lelkészi állásra történt meghívását, Erdő-hegy-Kisjenő egyesítését Chișineu Cr'ș név alatt, végül egyházkerületi képviselőkül megválasztotta a közgyűlés *Jakab Viktor* és *Nagy Zoltán* lelkészeket. A délutáni birósági ülésen az időszaki tanácsok megválasztása, az aradi lelkész választás bajai, az inei szórványok pereskedései és a salontai fegyelmi ügyek kerültek tárgyalás alá.

A bihori egyházmegyei presbyteri konferencia.

A konferenciát április 9 ik napján a bihori egyházmegye vezetősége hívta össze s azon csaknem az összes egyházközségek képviseltették magukat: s a hivatalos kiküldöttek és egyháztagok száma 400-nál többet tett ki.

Ez a konferencia ünnepélyes keretek közt folyt le az olasz-i templomban. A megnyitó istentiszteleten főtit. Püspök urunk hirdette az ígét és mély hatású beszédében figyelmeztette a presbterekeket arra a mozgalomra, amely „actio catholica” néven az egész világon megindult a protestantizmus ellen.

Istentisztelet után *Telegdi József* e. megyei gondnok nyitotta meg bensőséges szavakkal az értekezletet, rámutatva a református presbyter kötelességére, hivatására és felelősségére, amely a mai súlyos időkben kivétel nélkül minden presbyter vállára nehezedik.

A konferencia központja dr *Ujfalusi Sándor* egyh. megyei tanácsbíró tartalmas előadása volt: „A presbyter kötelességeiről és hivatásáról.”

Történelmi visszapillantást vetett a reformáció kezdetére, amely felszabadította az embert testileg és lelkileg a középkor bilincseiből. Ismertette a tételes törvények rendelkezéseit a presbyter kötelességeiről; de sokkal több az, amit nem az írott törvények rendelnek a presbyternek, hanem ami a lélekben van megírva: az erkölcsi kötelességek amelyek a biblia tanításaiból alapulnak. Meggyőződéssel fejtette ki, hogy igazi presbyter háza nem képzelhető el zsoltáréneklés, naponkénti imádkozás és bibliaolvasás nélkül. Kimutatta a református felekezeti iskola nagy jelentőségét és megállapította, hogy nem teljesíti kötelességét az az egyházközség, amelynek iskolája nincs. Milyen más az az egyház, annak az egyháznak ifjúsága és jövője, ahol felekezeti iskola van. A presbyter kötelességéül jelöli meg az egyháztagok számontartását. A buzgó presbyter győződjék meg saját körzetében a gyermekek iskoláztatásáról; buzdítsa az ismerős családokat a naponkénti éneklésre, temploma látogatására és különösen saját példájával legyen fénylő fáklyája a keresztyén életnek. Például hozza fel a szász evangélikusok szomszédságl intézményét, amely több mint 200 év óta olyan nagy összetartó erőt jelent a szászoknak.

A hitélet új feladatául ismerték fel a vezetők: a hivekkel való egyéni foglalkozást. Amely egyházközségben ez megvalósult, ott a szekták térhódítása megszűnt és számszerint kimu

tatható pl. a baptisták térvesztése. De ezt a lelkipásztor egyedül nem végezheti, azért kötelessége a presbyternek, hogy ebben a munkában a lelkésznek segítségére legyen.

Kiss Bertalan belmissziói titkár összefoglalja az előadást és felkéri a presbterekeket hozzászólásra, három irányban: 1. a presbyter hivatása és feladata, 2. mennyiben felel meg a kötelességének és 3. hogyan lehet a mulasztást pótolni.

Többek felszólalása után „A férfiszövetségek feladatairól” tartott előadást Fazekas Lajos az újvárosi férfiszövetség elnöke. Világosan, egyszerűen, érthetően mutatott rá a férfiszövetség feladataira. Az előadást megbeszélés követte, majd dr. Szabó Lajos ismertette az egyházmegyében 1932. okt. óta megalakult férfiszövetségek helyzetét. Rm. mutatott arra, hogy a legtöbb közösségben a hatóságok nem engedik a férfiszövetség megalakulását.

Az értekezletet Vaday Béla esperes zárta be nagyhatású beszéddel: Hogy milyennek kell lenni a presbyternek, azt nem kell mindig a törvényben keresni; meg van írva a bibliában: „Viseljetek gondot magatokra és az egész nyájra, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett” ... [Csel. 20., 28.] Ha ezt megtartja minden presbyter, akkor boldog lesz az egyház. A II. helvét hitvallás már bővebben rámutat a presbyter kötelességeire. Meg kell szerezni a bibliából azokat a fegyvereket, amelyekkel a szekták támadását vissza verhetjük és az actio catholicaival szemben szilárdan megállhatunk. A mi jelszavunk ez legyen: „Egyesüljünk az egyház szolgálatában.”

A gyűlés kimondotta, hogy a presbyteri konferenciákat szükségesnek tartja, s azokat minden évben meg kell rendezni.

Este a konferencia tagjai az újvárosi templomban vallásos ünnepélyre gyűltek össze. Az ünnepségen Kulcsár Andor vadrévi lelkész predikált. Kádár Miklós uilac—pusztaujlaki lelkész a református öntudatról tartott előadást. Kovács Sándor tamaşeu (paptamási) lelkész és Szabó Pál s. lelkész verseket szavaltak; a biharpüspöki, a szentjánosi és a réti Sztárai dalárdák szebbnél szebb énekekkel gyönyörködtették a nagytemplomot megtöltő hallgatóságot.

Istennek gazdag áldása legyen a konferencián és az azon résztvevőkön.

(Ref. Hiradó.)

Konfirmációi emlékkönyv 10 lei, diszes kiállítású aranyozott keretű konfirmációi emléklap 2.50 lei, egyszerű kivitelű emléklap 1 leu egységárban, korlátlan mennyiségben beszerezhető az e.-ker. iratterjesztésében.

Egyházkerületi fiu-konferencia.

Április 8—9 napján rendeztük meg a kerületi fiu konferenciát Oradea—Nagyváradon. Évek óta halogattuk már ennek a konferenciának a megrendezését, mert nem láttuk még elég erősnek a mozgalmat a konferenciái résztvevők bármilyen minimális létszámának biztosítására. Jól tudtuk ugyan, hogy a kerületi konferencia maga mint szervező és erőt adó tényező kell, hogy szerepeljen, de más oldalról nem lehet konferenciát rendezni addig, amig nincs kikkel, nem szólva arról, hogy a konferencia mindig számbavétel, megállás és erőösszeszedés bizonyos megtett ut után. Ezért volt, hogy míg a kerületi leánykonferenciák egymást érték, addig a fiumunka terén csak kisebb-nagyobb körre terjedő parciális konferenciákkal (Sátmár—Szatmár, Carei—Nagykároly, Oradea—Nagyvárad) találkoztunk már évek óta. A konferenciáknál általában, de a fiukonferenciáknál meg különösen nehéz az alkalmas időpont megválasztása. A román husvét most igen alkalmas időpontot nyújtott s igyekeztünk is a kedvező alkalmat kihasználni. Egyházkerületünk minden egyházközségébe elküldtük a meghívokat és azonkívül a „Református Jövő” és lapunk hasábjain igyekeztünk a figyelmet a konferenciára felhívni. Nagy visszhangot nem keltett a konferenciái felhívás kerületünkben. 25 helyről jelentettek be résztvevőket, néhány lelkész megindokolta távolmaradásukat, de bizony másfélszáz gyülekezetből semilyen választ nem kaptunk a meghívásra. Pedig jó lenne ilyenkor legalább pár sorban értesítést küldeni, megírni, hogyan fogadta az ifjuság a meghívást, mi volt a válaszuk reá, miért nem jöhetnek? Mert hátha a hely, idő megválasztás ellen volt kifogásuk, vagy más, esetleg elhárítható nehézség gátolta őket, amit legközelebb tekintetbe lehet venni.

Egyébként a konferenciánk népesség tekintetében semmi kivánnivalót nem hagyott maga után. 287 ifju vett részt rajta, ami határozottan nagy létszám. Lefolyása következő volt: megnyitó áhitatot Kiss Bertalan tartott [Ap csel. 2, 1—8.], prédikált Debreczeni István, Williams György és az ifjusági mozgalom c. Imre Lajos vezetett be élénk megbeszélést, ahol elsősorban a mozgalom módszerei és szervezeti kérdéseiről beszéltünk. Délután „Milyen nagy az én bűnöm és nyomoruságom” címmel Imre Lajos vezette be a Heidelbergi Káté első részének főkérdését. Este az ünnepély helyett Szabó Dezsőről hallottak előadást. Másnap a csoportos bibliaórák után „Hogyan szabadul-

hatok meg minden bűnőmtől és nyomoruságomtól?" kérdésről Gavallér Lajos, „A szentlélek temploma“ címen Tonk Emil, „Minő hálával tartozom Istennek a szabadulásért“ címmel Debreczeni István tartottak bevezető előadásokat.

Általában a konferencia tartalmilag többet adott, mint reméltük volna. A bevezető előadások jók, a hozzászólások népesek voltak és amint a fiukkal beszélgettem, általánosságban komoly lelkihatások vételéről tettek bizonyosságot. A konferencián baráti, közvetlen bizalmas tónus uralkodott, a fiuk jól érezték magukat és sok kedves, mély barátság szövődött.

A konferencia 297 résztvevője a következőképpen oszlott meg: Oradea—Nagyvárad 108, Ce'ariu—Hegyhözcsatár 31, Episcopia—Biharpüspöki 20, Timișoara—Temesvár 16, Satmar-Szatmár 14, Oșorhei—Fugyivásárhely 13, Sighet—M. Sziget 9, Bors 8, Sânt-Jon—Biharszentjános 8, Baia-Mare—Nagybánya 8, Salonta—Nagyszalonta 6, Soncoiuș—Belényessonkolyos 6, Tileag—Telegd 6, Berveni—Börvely 5, Marghita—Margitta 5, Uilacul de Criș—Pusztajlak 5, Bihor—Bihar 5, Egri 5, Ineu—Köröskisjenő 4, Ottomány 3, Aleșd 2, Telechiu—Mezőtelki 2, Paleu—Hegyközpályi 2, Mișca—Micske 1, Reșița—Resica 1, Chișineu—Borosjenő 1, Cluj—Kolozsvár 1. Foglalkozás szerint a résztvevők így oszlottak meg: 13 lelkész, 7 tanító, 120 iparos, 87 földmives, 61 diák, 9 kereskedő.

K. B.

Tanítói értekezéslet.

A bihori ref. egyházmegye tanítói közös értekezéslet tartották f. évi március hó 27-én Oradeán.

Az értekezéslet előtt Tatár Ilona oradeai tanítónő tartott igen sikerült mintatanítást román nyelvtanból. Mintatanítás után Papp Margit oradeai, majd Székely Irma hk. ujlaki tanítónők olvasták fel gondosan megszerkesztett, tartalmas és sok pedagógiai tudást s készséget eláruló értekezéseiket. Az értekezéseket, mint arra minden tekintetben alkalmas műveket tanítóegyesület a szerzők engedélyével egy kötetbe bekötteti s ez lesz első könyve a megalakítandó tanítóegyesületi könyvtárnak.

Az értekezésletet Csathó Jenőné elnöknő nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után Herczegh Kálmán főjegyző tett részletes jelentést az egyesület eddigi működéséről. Jelentése kapcsán kegyeletos szavakkal emlékezett meg Czina Sándor és Varga Mihály elhunyt kartársakról, kiknek emlékét értekezéslet jegyzőkönyve lapjain megörökíteni határozta. Végül jelentette főjegyző,

hogy az elnökség eleget téve az „Erdélyi Magyar Tanító” felhívásának, bekapcsolódott az államsegély elnyerése érdekében beindított akcióba s kérvényeket küldött a miniszteriumokhoz. Értekezlet határozatilag fordul egyházi főhatóságainkhoz, kérve a tanítóság ezen jogos kérésének támogatását. Majd áttért az értekezlet a tisztikarban megüresedett tisztségek betöltésére. Elnöknek Herczegh Kálmán episcopia bihori, főjegyzőnek pedig Movik Gyula bihori ig. tanító választatott meg.

Kimondta értekezlet egy tan. egyesületi könyvtár és egy segélyegylet létesítését. A könyvtár létesítésével elnökséget, vezetésével pedig Tatár Ilona tanítónőt bizta meg.

Ezután Matkó Mária egyesületi pénztárnok terjesztette elő pénztári jelentését. Majd elnök tesz jelenlést a körü értekezletek munkásságáról és ismerteti a befutott határozati javaslatokat. Ezen javaslatok kapcsán sok aktuális téma vetődött felszínre, melyek megtárgyalásával és határozathozatalokkal bizonyára sokban sikerült előbbre vinni a népoktatás szent és magasztos ügyét, ugyszintén egyengetni a tanítóság szebb és jobb jövőjének utját.

Herczegh Kálmán
tan. egy. elnök.

| AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR |

Balogh Ambrus

nyugalomba vonult sarkadi református lelkipásztor, volt nagysalontai esperes, husvét első napján 88 éves korában meghalt. Egyike volt a régi lelkipásztori gárda ama csapatának, amely alapos felkészültséggel lépett ki munkaterére. Közép- és felsőiskolai tanulmányait a debreceni kollegiumban végezte. Mint jelesen végzett theologus, 1870–71-ben a kollegiumban volt köztanító [publicus praeceptor], a következő évben a gimnáziumban helyettes tanár, majd 1872–73-ban contrascriba és senior. A zenét és éneket nagyon szerette és kiválóan művelte, úgyhogy 1869-ben és 1870-ben a nagyhirű debreceni kollégiumi kántus vezetője, praesese volt. Ezt az énekszeretetét élete végéig megtartotta. Több népdal szövege és dallama tőle való: „Hervad a rózsalevél...” „Túl a Tiszán selyemkendő integet...” „Felleges van, esik eső...”

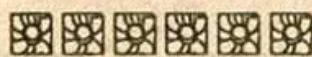
Az 1873–76-os években a salontai gimnázium két alsó osztályában tanította az összes tárgyakat. 1876-ban lelkipásztor lett Berekböszörményben, 1893-ban pedig a salontai egyházmegye legtekintélyesebb gyülekezetében, Sarkadon. Lelkipász-

torkodása első évében egyházmegyei aljegyző, 1880-ban főjegyző, 1885-ben tanácsbíró lett. Széll Kálmán esperes után pedig a salontai egyházmegye megválasztotta esperesének 1908 május 3-án. Ebben a tisztségében közel másfél évtizedig együtt vezette az egyházmegye ügyeit gróf Tisza Istvánnal, az egyházmegye gondnokával, aki Balogh Ambrus egyéniségét és tehetségét mindig nagyrabecsülte. 1920-ban egyházkerületi tanácsbíró lett és 1931 október 1-én nyugalomba vonult. Mint nyugalmazott lelkész Debrecenbe költözött, ahol kisebbik leánya: dr. Kesztyüs Lajosné gazdasági akadémiai tanár felesége családjában töltötte késő öregsége napjait, míg rövid szenvedés után visszatért lelke Teremtőjéhez.

Az elhunytat Balogh Andor berekböszörményi lelkipásztor, Fogarassy Bálint ágyai lelkipásztor felesége Balogh Erzsébet és dr. Kesztyüs Lajosné Balogh Margit gyermekei, tíz unokája és négy dédunokája gyászolja. Porsátorát Sarkadra szállították szerettei és április 4-én abból a templomból, ahol közel négy évtizeden át szolgált, abba a temetőbe, amelyben hitvestársa temei is nyugosznak, helyezték siri nyugalomra.

A gyászszertartást dr. Baltazár Dezső püspök végezte a templomban, a sirnál pedig Szabó István esperes mondott utolsó istenhozzádot.

Az igaznak emlékezete áldott.



HIREK



Példás áldozatkészség. Az oar-i gyülekezet felemelő példáját adta a hitből fakadó lelkes áldozatkészségnek. Fehér Bertalan lelkész buzdító beszédére egy nap alatt százer lelt ajánlottak fel templomuk renoválására. De még ezzel nem merült ki áldozatkészségük, mert a megajánlások folyamatosan vannak. Az egyesek adományainak nagyságára jellemző, hogy a falu kosárkötő cigánya 1000 lelt ajánlott s pár nap múlva örömmel újságot a lelkipásztornak, hogy vett egy malacot és addig tartja, míg 1000 lelt ér s abból fizeti a megajánlott összeget.

E ritka eset, amelyen buzgó ságra mutat, épen olyan leleményes példa is az áldozatkészségre, aminthogy az egész gyülekezetet méltán lehet például állítani a mostani nehéz gazdasági viszonyok között.

Az Egyetemes Konvent Braziliába a magyar reformátusok lelki gondozására a második munkást küldötte ki Sao Paulo városba Apostol János mellé Vargha Albert budapest-kelen földi s. lelkész személyében.

Új kiadású biblia készül búrnyelven, a vakok braille írásával. Elkészítéséhez kilenc év kell. 38 kötetből fog állni,

minden kötet 7 cm. vastagságu lesz.

A prágai parlament elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely a pozsonyi evang. theol. főiskolát fakultási rangra emelte.

Iskolalátogatás. A satumarei három középiskolát és elemi iskolát f. hó 12—14 napjain látogatta meg Kursinszky Kálmán egyh. ker. tanügyi előadó. Megállapítása szerint minden iskolában lelkiismeretes és eredményes munka folyik s a látottak felett megelégedését és örömét fejezte ki. Külön is kiemelte a főgimnázium új internátusát, mely kizárólag erre a célra szolgáló új épületben a kivánalmaknak mindenben megfelelő.

Az ombodi Nőszövetség márc. 18 án műsorral egybekötött vallásos ünnepélyt rendezett az építendő kulturház javára. Közös ének után Gy. Kovács József lelkész áhitatos imában emelte a buzgó sziveket a szerelet örök forrásához Istenhez, mire N. Székely Andrásné társelnök vallásos lélektől áthatott, értékes és szellemes felolvasásában buzdította a Nőszövetség tagjait a karitatív s az egyház iránt örömmel teljesítendő áldozatos munkára. A Nőszövetség énekkara két számmal, az egyház férfi énekkara ugyancsak két számmal gyönyörködtette Szőke József karvezető precíz betanításával a hallgatóságot. Az ünnepélyt élénkítették az énekszámok között elhangzott különböző tárgyú s a nőszövetségi tagok által előadott ügyes szavalatok. Bensőséges közös ének zárta be

az ünnepélyt. A Borgyos Ferencné társelnök által adományozott s kisorsolt tortából 300 lei, N. Székely Katalin titkár által adományozott s kisorsolt torta-teritőből 100 lei gyűlt össze, míg a perselyes adakozás 1307 lei volt. Az építendő kulturház céljára tehát összesen 1707 leit adott át a Nőszövetség.

A Bethlen Gábor Szövetség tízéves jubileuma. A magyar protestánsok országos közös egyesülete, a Bethlen Gábor Szövetség f. évi április 10 én tartotta tízéves fennállása alkalmából jubileumi közgyűlést. A Szövetség megalakulásakor a magyar egyetemes protestáns társadalmi érdekek érvényre juttatását tűzte ki célul és az egyházfelekezetek közötti béke fennartásával, a keresztyéni öntudat ébrentartása és fejlesztése által jelentékeny tényezője lett Magyarország protestáns egyháztársadalmának. A jubileumi ünnepségek sorrendje a következő volt: április 8 án kulturünnepély a Zeneművészeti Főiskola nagytermében, Elnöki megnyitót mondott dr. Tasnady Nagy András államtitkár, orsz. elnök. Ünnepi beszédet mondott dr. Raffay Sándor evangélikus püspök, társelnök. Április 10 én délután a Deák téri ev. iskola dísztermében jubileumi közgyűlés, este Bethlen szövetségi vacsora volt. Hasonló jubileumi ünnepélyeket tartott a vidéki göcpontokban levő 11 szövetségi fiókegyesület is.

Id. Osgyáni István, 49 éves protestáns vallásu, nyug. bányász tisztviselő, tanítóképzőt vég-

zett, kántori, orgonai ének karvezetői, vasárnapi isk. tanítási, műkedvelő előadások begyakorlási teendők végzésére faluban, vagy városban, bármily szerény jövedelem mellett is egyházi állás betöltésére ajánlkozik. Kérése támogatására egyházi hatóságoktól kapott dicsérő és elismerő kántori bizonyítványokkal szolgálhat — és erre vo

natkozólag az ajánlatát elfogadni kész egyházak, sziveskedjenek — bővebb jótormáció véget, közvetlen az ajánlközöt Tipari (Szapáryfalva) jud. Severin címen felkeresni, de lehet Ref. Lelkészi Hivatal utján is.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1582—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a miniszterium 43036—1934. sz. rendeletét: 1. Az összes iskolai ünnepélyeken az egész román királyhymusz elénekelendő. [Trăiască Regele.] 2. Az ünnepély műsorán mindig szerepelni kell román énekeknek is. 3. Az ünnepélyekre az iskoláknak meg kell hívni a helyi közigazgatási és iskolai hatóságokat, közölve velük a műsort. A nemzeti ünnepek minimális programja tehát így alakul: 1. Királyhymusz [Trăiască Regele] mindkét versszaka. 2. A tanító, vagy más alkalmas személy magyarul beszéde az ünnep jelentőségéről. 3. Záróének, p. o. Imnul Unirii [Pe al nostru steag]. Kibővíthető továbbá a műsor valamelyik alkalmas zsoltárral vagy dicsérettel, vallásos és más magyar költeményekkel, amelyek az ünnepély hangulatával összeegyeztethetők. [P. o. Pósa Lajos: Tudjátok e mi a haza? kezdetű verse, Vörösmarty: Isten segí s, királyok Istene kezdetű hymusza] Oradea—Nagyvárad 1934. április 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

1658—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* A miniszterium 46878—1934 sz. rendeletével a fák napjának megállapítását az időjárásnak megfelelően a helyi szervekre bízta. A fák napján a gyermeknek meg kell magyarázni s alkalmas helyen gyakorlati példákon be kell mutatni a faültetés és ápolás helyes módját ennek gazdasági és nevelő jelentőségét. Oradea—Nagyvárad, 1934. április 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

A román áldozócsüfőrtőkön tartandó hősök emlékülnepe az 1934-ik évben május hó 17. napjára esvén, ezen a napon, — mely egyuttal szigoru munkaszünet napja is — az ünnepi istentisztelet a vasárnap d. e. Istentisztelet idejében és az állami ünnepekre előírott istentiszteleti liturgia szerint tartandó:

az e napra előirt imádság az Istentiszteleti Rendtartáshoz kiadott Utasítás 15 ik lapján olvasható.

Értesítés. A Miniszterium 54354—1934. sz. rendeletével 1934 március 1 től Andrei St. Sorescu urat bizta meg, mint tanfelügyelőt [revizor școlar] a Bihar megyei iskolák adminisztrálásával és felülvizsgálásával. Iktatandó az ill. iskoláknál 4961—1934. Insp. școl. sz. alatt.

1651—1934 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mibeztartás végett közlöm a közoktatásügyi miniszterium alábbi 5893—1934. sz. rendeletét: „Directorilor de școli nu este permis să discute în registrul de inspecție constatările făcute de organele de control, prin procese verbale ce le încheie. Dacă se crede cineva neîndreptățit, prin cele arătate de organele de control, să raporteze autorității școlare spre a verifica.” Nincs megengedve az iskolai igazgatóknak, hogy az ellenőrzési naplókban vita tárgyává tegyék az ellenőrző közegeknek az általuk felvett jegyzőkönyvekben tett megállapításait. Ha valaki úgy találja, hogy jogtalanság érte az ellenőrző közegek részéről jelentse az iskolai hatóságoknak igazolás céljából. Oradea—Nagyvárad 1934 április 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

A „**Református Ároaházi Képes Naptár**“ 1935 i. évfolyamában közlendő irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi művek tárgya lehetőleg egyháztörténeli, vagy egyházunk életéből merített legyen. Terjedelmük 3—4 naptári oldal. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lej jutalomban részesül. A pályamunkák a fölirotthoz küldendők 1934 június 10 ig. Oradea—Nagyvárad, 1934 április 15. Csernák Béla, az iratterjesztési bizottság elnöke.

Értesítés. A miniszterium 43,846—1934 sz. rendeletével a következő elemi iskolai inspektorokat bizta meg az egész ország elemi iskolai oktatásának ellenőrzésével: N. Marinescu, I. Leonte N. Bratu, Mănoiu Gh. Iktatandó az összes elemi iskoláknál 3868—1934 Insp. Șc. sz. alatt.

A miniszterium 40,183—1934 sz. rendeletével Bota Gheorghe urat megbizta Maramureș, Sălaj, Sălmar és Bihar megye területén bármely fokozatu iskola ellenőrzésével. Iktatandó az összes iskoláknál fenti miniszteri szám alatt.

A miniszterium elfogadta Mișcoiu Teodor ur lemondását az arad megyei ellenőrző altanfelügyelő [subrevizor școlar de control] tisztségről. Iktatandó az arad megyei iskoláknál 4165—1934. Insp. școlar sz. alatt.

Kálvion levélpapírt használ minden református ember. Iratterjesztésünk kiadásában jelent meg, szép képekkel, épületes biblia mondásokkal diszítve. 10 drb. levélpapír és boríték ára csinosan csomagolva Lei 25. Nagyobb vételnél 10 százalék engedmény. Minden egyházközség rendeljen meg egy próbacsomagot. Szép, jó, o'csó.



M. st. Oficiului Parochial Reformat
agyt. Református Lelkeszi Hivatalnak

Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1'— Lei
21×34 cm. méretben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomtatva 2'50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal II. kiadás 10'— Lei. — Beszerezhető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Legalább 10 darab rendelésnél 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás
utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett
frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér

Harmoniumok templomi, iskolai, énekkari
és házi használatra már
4550 lejtől, meglepő hangtömörség, pontos, tartó
egyszersmind tetszetős kivitelben készülnek.

Orgonák a legalkalmasabb és legművészebb
kivitelben, az eddig szállított több mint
kétszázhatvan darab orgona közül mintegy harminckét
darab református templomok számára készült,

Wegenstein L. Fiai orgona- és
harmoniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulev. Mihai Viteazul (Püspök-út) 9.
Jutányos árak. 2-6 Ajánlat díjmentesen.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései

(Folytatás.)

Nem, az egyházakban élő emberiséget csak látszat szerint, névleg tartják össze a dogmatikai és erkölcsi tartóerők, mert haszonérdekeik, a közfelfogás szerint ellenkezőek az egyházéival. Annál nehezebben viselt, kedvtelen kényszer az egyházban méltó módon bennélés, minél fogyatékosabb lelkiségű valaki. Már pedig a lelki fogyatékoság a mai időben szomorú közkinccse az emberiségnek. Aki az egyház és tagjai szembenállását, vagy a kijátszáson alapuló viszonyát meg akarja szüntetni, azt csak úgy fogja elérni, ha sikerül az egyházi érdeket az egyéni érdekekkel összhangba hozni, ha az egyház tagjai földi érdekeit tekintetbe veszi, irányítja, sikerekre vezeti. Tiltakozom én is, mint az egyház mindig tiltakozott az ellen, hogy az egyházat anyagi érdekeink szolgáivá tegyük, mindennapi kenyérharcunk kis alkudozásaiiba és csetepatéiba lehuzzuk. De nem kevésbé tiltakozom az ellen a felfogás ellen is, hogy ehhez a mindennapi kenyérharcához az egyháznak semmi köze. Nagyon megbosszulta magát ez az álláspont rajtunk, mert sokáig tényleg ezt vallottuk. A szociáldemokraták azzal a beállítással vágta széles rendet hiveink tömegében, hogy az egyház azért irányítja szemeinket a mennyei javakra, hogy ne lássuk, hogyan tulajdonítják el a földi javainkat a nagyok, az egyház elnéző, kegyes szemforgatása mellett. Ezzel szabadultak ránk más, falánk felekezetek, amelyek törődtek azzal is, hogy csak az ő embereiket juttassák előnyökhöz, kenyérhez. Azzal agitálnak sikerrel ellenünk a szektáriusok, hogy jobban számon tartják egymás baját, jobban törődnek az elesettekkel, jobban mellette vannak a mai világ által megszárdított hitsorsosnak.

Nem kutatom én a súlyos okokat, amik ide vezettek. Nem szükséges az már, mert az egész ref. közvélemény lényegesen

megváltozott az utóbbi időben és a legfelelősebb helyekről hangzott el, hogy a hivek testi állapotával való törődés, a szociális kötelesség, a legfontosabb aktuális egyházi feladatok közé tartozik. A katolikusok, ha nem is időrendben, de munkatervük nagyvonalúságában és eddigi eredményeikben jól meg is előztek már bennünket e téren a híres „Quadragesime anno” pápai bula irányítása mellett. Különösen súlyosan nyomott a latban ezen elismerés mellett kisebbségi állapotunk. Ref. egyházaink megmaradásával egyházi szervezeteinken kívül egyedül csak a jó Isten törődik és így azoknak maguknak lett kényszerű kötelességük az életnek valami gyakorlatilag lehetséges formáját kitalálni, átlépni a gazdasági térre.

(Folyt. köv.)

Az új konverziós törvény.

A folyó év április 7-én életbelépett új konverziós törvény azokat az adósokat, akiknek tartozásai kifizetésére kedvezményt ad, két csoportba, a

I. mezőgazdasági adósok és

II. városi adósok

csoportjába sorozza.

I. Mezőgazdasági adósok

azok az adósok, akiknek

1. földadó alá eső ingatlanuk van, vagy

2. csak házuk van, de földmunkások.

Ezek az adósok csak akkor részesülnek kedvezményben, ha vagy

a) 1931. év december 18. óta állandóan falvakban laknak, vagy

b) ha nem falusi lakosok mezőgazdaságból eredő jövedelmük összes jövedelmük 30 százaléka, vagy ennél több.

A jövedelem kiszámításánál az alap az 1933. évi globális adó alapjául megállapított jövedelem. Az összes jövedelemből leszámolandó az adós által lakott lakás jövedelme, továbbá fizetésből, nyugdíjból s szabad foglalkozásból eredő jövedelem maximum 80,000 lejig.

II. Városi adósok

azok az adósok, akiknek

1. házáadó alá eső ingatlanuk van,

2. akik nem mezőgazdasági adósok.

Ezek az adósok akkor részesülnek kedvezményben, ha vagy

a) ingatlanuk nyers jövedelme (minden az adózásnál levonható összeg levonása nélküli jövedelem) Bucureştiben 60,000 leit, törvényhatósági joggal felruházott városokban 48,000 leit, más városokban 24,000 leit meg nem halad, vagy

b) ha ingatlanuk jövedelme személyes összjövedelmük 30 százaléka, vagy ennél több.

A jövedelem kiszámítására s a levonásokra ugyanazok a szabályok alkalmazandók, mint amelyeket fentebb a mezőgazdasági adósokra közöltünk.

Ugy a mezőgazdasági, mint a városi adósoknál elengedhetetlen feltétel a kedvezmény elnyerésére az, hogy 1931 december 18 án már s attól kezdve a törvény életbeléptéig az ingatlanok tulajdonosai legyenek.

Az adósságok.

Ugy a mezőgazdasági, mint a városi adósoknak csak azokra a tartozásaira adja meg a törvény a kedvezményt, melyek 1931 december 18-án fennállottak s nem kivételes tartozások.

A kivételes tartozásokat a törvény egyenkint sorolja fel. Ilyenek a külföldi hitelezők követelései, kereskedőknek és iparosoknak nem polgári, hanem kereskedelmi vagy ipari jellegű tartozásai, kivéve a falusi kiskereskedők és kisiparosok tartozásait, ha azok mezőgazda adósok, büntetendő cselekményből eredő tartozások, ha jogerősen megvannak állapítva, állami, megyei, városi adók, taxák, büntetések, azok tartozásai, akiknek adóköteles jövedelmük 1/2 része több mint összes tartozásuk, tartásdíjak, személyzet és kézi munkások bérei stb.

Sajnos, az egyházak követeléseit nem nyilvánította a törvény kivételes tartozásoknak.

A kivételes tartozásokat az adósok teljes összegükben kötelesek megfizetni.

Kedvezmények.

A mezőgazdasági adósok tartozásait a törvény 50 százalékkal, a tartozás 1/2 re rendeli leszállítani.

A mezőgazdasági tartozás úgy számítandó ki, hogy ha a tartozás 1931 december 18 napja előtt járt le s e napot megelőző időről a kamatot az adós nem fizette volna ki, akkor a kamat a lejáratától 1931 december 18-ig a törvényes kamat, vagy ha okiratban a megengedett magasabb szerződéses kamat

van kikötve, a szerződéses kamat; 1931 december 18 től 1934 április 7 ig pedig 2 százalék. Ez a kamat hozzáadandó a tőkéhez s a két összeg teszi ki az adós tartozását. Ha a követelés már perelve volna s perbeli esetleg végrehajtási költségek is merültek volna fel, ezek is a követeléshez számolandók, de ezek után kamat a követelés összegének megállapításánál nem számolható.

Az így kiszámított tartozás felét köteles megfizetni az adós 17 év alatt úgy, hogy 1934 február 7-től a mindenkori tőke hátralék után 3 százalékos kamatot fizet félévenként utólag. Az első két félévben a kamaton kívül tartozik törleszteni 2·5—2·5 százalékot, a harmadik és negyedik félévben 3—3 százalékot. Ezek teljesítése után fennmaradó összeg 30 részre osztandó s azt az adós 30 félév alatt fizeti ki. Fizetési határnap minden évben november és május 15 napja, az első fizetési határnap 1934. év november 15. napja.

Ha az adós tartozásának 30 százalékát a 3 százalékos kamattal két év alatt megfizeti úgy, hogy az első évben [1934 ápril 7-től számítva] megfizeti tőke tartozása 15 százalékát, tartozása többi részét megfizetnie nem kell, ebben az esetben 70 százalék tőke engedményben részesül, ha pedig tőke tartozása 40 százalékát az első öt év alatt fizeti ki 3 százalékos kamattal, úgy hogy minden évben legalább 8 százalékot fizet a tőkéből, tartozásának csak 40 százalékát kell megfizetnie, tartozása többi, 60 százalékot tevő részét megfizetnie nem kell, tehát első esetben minden 100 lei tartozását 50 leivel, a második esetben minden 100 lei tartozását 30 leivel s a harmadik esetben minden 100 lei tartozását 40 leivel lesz módjában kifizetni.

Ez az engedmény s kifizetési mód, csak a mezőgazdasági adósokat illeti meg.

A városi adós tartozása úgy számítandó ki, hogy a tőkéhez a lejáratától, [amióta nem volt a tartozás kamata fizetve], 1934 ápril 7 ig a törvényes vagy szerződéses kamat adandó a tőkéhez.

Az így megállapított tartozásból 20 százalék engedményt ad a törvény, a tartozás 80 százaléka az 1934 ápril 7-től folyó 6 százalék kamattal 10 év alatt 20 félévi részletben fizetendő meg. A félévi részletek épen úgy, mint a mezőgazdasági adósoknál az év november és május 15-én fizetendők. Az első részlet esedékes 1934 november 15-én.

Ha a városi adós 1934 április 7-től számított első két évben kifizeti tartozásának 65 százalékát úgy, hogy az első évben

32 százalékot kifizet, úgy a tőkének 35 százalékát nem kell megfizetnie, ha pedig az adós öt első évben fizeti ki tartozásának 70 százalékát, úgy hogy minden évben legalább 14 százalékot fizet, tartozása 30-át megfizetnie nem kell.

Azok az adósok, akik a megelőző konverziós törvények hatálya alatt az illetékes bíróságokhoz tartozásaik rendezése végett kérvényt adtak be, újabb kérvényt nem adnak be. Azok az adósok akiknek 20 holdnál több ingatlanuk van s azok az adósok, akiknek 20 holdnál kevesebb földjük van, de városi vagy város alatti olyan házuk van, amely házadóval van megróva, 1934 május 7-ig nyilatkozatot kell hogy beadjanak lakhelyük szerinti törvényszék illetve járásbírósághoz, különben a fenti kedvezményt nem kapják meg s tartozásaikat teljes összegben kötelesek megfizetni.

Ugy a mezőgazdasági, mint a városi adósok a fenti kedvezményeket csak akkor kaphatják meg, ha hitelezőik abba beleegyeznek.

A törvény a hitelező hallgatólagos beleegyezését írja elő. Ha tehát a hitelező nem akarja azt, hogy adósa a fenti kedvezményeket megkapja, nyilatkozatot köteles beadni az adós lakhelye szerint illetékes törvényszékhez 1934 május hó 17-ig. Ebben a nyilatkozatban ki kell jelentenie, hogy a törvény által az adósok tartozása rendezésére előírt fenti módokat nem fogadja el. Ennek az lesz a következménye, hogy az adósok tőke engedményt nem kapnak, kötelesek lesznek egész tőke tartozásukat 10 év alatt évi 1 százalékos kamattal megfizetni a hitelezőnek. Ez a 10 év a minisztertanács által még további 5 évvel meghosszabbítható, tehát 15 év is lehet a visszafizetési határidő. Az adós a 10 illetve 15 év alatt úgy törlesztheti tartozását, ahogy akarja, de 10 illetve 15 év alatt egész tőketartozását vissza kell fizetnie. A kamat minden évben egyszer december 15 én fizetendő az első fizelési határnap 1934 december 15.

Ha a hitelező a tartozás keletkezésétől kezdve magasabb kamatot élvezett, habár nem állandóan is, mint amennyi a törvényes, illetve a szerződéses kamat volt, ez esetben köteles tünni, hogy a különbözet tőkéjéből vonassék le, az állam az ilyen hitelező követelését ki is sajátíthatja s készpénzzel, vagy 50 év alatt törlesztendő 4 százalékos állampapírral névértékben fizetheti ki.

A törvény a bérlőnek s haszonbérlőnek azt a kedvezményt adja, hogy ha szerződése 1931 december 18. napja előtt kelt, az 1934 január 1. után lejáró bérnek, illetve haszonbérnek csak

a felét fizesse a viszony hátralevő egész tartamára. Ilyen esetben joga van a bérbeadó, illetve haszonbérbeadónak 1934 június 7 ig a jogviszonyt egyoldalú felmondással megszüntetni.

Az egyház mint adós nem részesül a konverziós törvény által nyújtott kedvezményekben.

A fentiek figyelembevételével helyes, ha a presbitériumok átvizsgálják követeléseiket s dön'enek afelett, vajjon adósaiknak a törvény által nyújtott kedvezmény megadásához hozzájárulnak-é, mert ha nem járulnának hozzá, kötelesek minden egyes adósra külön nyilatkozatot beadni az illetékes törvényszékhez, különben hallgatólagos beleegyezésük folytán adósaik, ha azok mezőgazdasági, vagy városi adósok megkapják a törvény által nyújtott kedvezményeket.

Dr Harcsár Géza.

Tanítóegyesületi gyűlés.

A Carei—nagykárolyi Egyházmegye Tanítóegyesülete 1934 március 24-én tartotta közgyűlését. Megjelent a közgyűlésen Gönczy Sándor esperes és a tanítótság nagy része.

A XC. zsoltár felhangzása után Gönczy S. esperes mondott magas szárnyalású imát. A megnyitó beszédet Ottmayer Gyula egyesületi elnök tartotta, aki üdvözölte az esperes urat, amiért szíves volt megjelenni, hogy jelenlétével emelje a gyűlés fényét.

Rámutatott az elnök az államsegélyek elmaradása és a fizetések ki nem szolgáltatása miatti megpróbáltatásokra, a nemzeti tárgyak tanításánál a rossz tanterv és tananyag beosztás miatti nehézségekre, továbbképző tanfolyam megrendezésének fontosságára és végül iskolalátogatói minőségben tett s hivatalos eljárásból eredő ama nézeteltérésre, amiből egyesek kollégiatlan eljárást véltek felismerni.

Az elhangzott elnöki jelentés után a közgyűlés elhatározza, hogy mivel iskolafentartóink további áldozatokra képtelenek, államsegély elnyerése céljából ha kell, forduljunk Őfelségéhez. A nemzeti tárgyak eredményesebb tanítása céljából kérelmezzünk iskoláink részére egy megfelelőbb tanterv összeállítását, mert az állami tanterv román nyelvű és osztott iskolák számára készült. A román beszélgetés anyaga kibővitve és osztályonként volna összeállítandó, hogy az államnyelv megtanulása és megtanítása megkönnyíttessék. Az áll. tanítók kulturális gyűlésein való megjelenés önmagunk művelése, továbbá kollégialis szeretet ápolása végett mindenkinek ajánlatos. Továbbképző tanfo-

lyam megrendezését főhatóságunktól kérelmezi. Közgyűlés nem azonosítja magát azon kevesekkel, akik a kollégiális paizsával akarják a maguk hanyagságát takargatni, nem, mert ezt iskoláink érdekei sem engedik meg.

Mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése kapcsán Szaiczky Miklós indítványára Bartha István felkérte, hogy a „Modern pedagogia” c. előadását ismétlje meg a következő alkalommal, hogy iskolavizsgálatok avult módjai feltünőbbé váljanak; az új módszerek, — mint a fogalmazásnak hatékonyabb tanítása, beszéd- és ért. gyakorlat alapján való ismeret-közlés, kérdések szerinti feleltetés — pedig ismételten feleleveníttessék.

Czirják Ferenc „Naponkénti bibliaolvasás az iskolában” c. előadásában a vallásos nevelés alapjának az iskolában való gyakorlati keresztülvitelét ismertette. Berveni și Moftinul Mîc iskolákban már naponkénti bibliaolvasás van bevezetve.

Bartha István a tőle szokott felkészültséggel tartott előadást a „Cserkészetről”, amelyben mindvégig érdekes és a jövő generáció nevelése céljából hasznos ismereteket közölt. Bójthe János „Erkölcse nevelés” c. előadásában a gyermek fejlődésének szemelőtt tartásával a szülők és nevelők kölcsönös és egymást kiegészítő nevelői eljárást ismertette.

Lovász Rózsa „Verstanítás” c. szabadon előadott gördülékény és szemléletes előadásáért, amelyben a magyar irodalomnak és költőknek a gyermekekkel való megkedveltetésének módját ismerteti, valamint újabb íróink mély érzésektől áthatott kedves költeményeinek lelket gyönyörködtető bemutató szavataiért a legteljesebb elismerést érdemelte ki.

Elnök ismerteti azokat a kérvényeket, amelyek „Az Erdélyi Magyar Tanító” kezdeményezésére államsegély elnyerése érdekében az illetékesekhez megküldettek. Közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi és megbizza az elnököt, hogy lépjen érintkezésbe nevezett lap szerkesztőjével egy küldöttség megszervezése céljából, amelynek feladata lenne a magas kormány és Őfelsége elé járulni és kérni a tanítói nyugdíjjogosultság elismerését és államsegély kiutalását.

Egyesület egy tanítónak a tanácsbírói karba való beválasztását kérelmezi. Az elemi iskolai elemzés tárgyában a megszóló vélemények miatt a következő gyűlésre vitatárgyalás tűzetett ki, amely vitára az egyesület minden tagja tartozik elkészülni és sorshuzás útján a vitát bevezetni.

A gyűlés a 245 dicséret 10 versének eléneklésével végződött be.

225.-
150.-
375.-

Az érmelléki tractus lelkészi értekezlete és közgyűlése.

Április 17-én gyűlt össze az érmelléki egyházmegye lelkészi és tanítói kara, hogy külön-külön megtárgyalják a felmerült kérdéseket, tanácskozzanak események és tervek fölött. Jelen sorok a lelkészi értekezletről, majd a másnapi közgyűlésről óhajtanak halvány vonásokkal képet festeni. Mert e kis fekete szónokok, ezek a betűk, akármilyen ékes szavakban zengenék is el, mégsem tudnák tökéletesen visszaadni az eseményt magát sem, hát még a mögötte gomolygó érzéseket?!

Az értekezlet mindenekeelőtt főt. Püspök ur különböző leiratait vette tudomásul s tett azok értelmében megfelelő javaslatokat a közgyűlés elé. Majd az ez évi termény-járandóság árának megállapítása és az egyházmegyei Szabályrendelet módosításának elfogadása után az annyit vitatott Önszegélyző akció került tárgyalás alá. Az indítványt, a gondolatot magát kivétel nélkül mindenki helyesli, szívesen áldoz is a megvalósításra, azonban általános véleményként alakul ki az a felfogás, hogy helyesebb az egyházmegye kebelén belül megoldani ezt a kérdést. Segítés lévén a cél, sokkal egyszerűbben kivihető, mert leginkább ismerjük saját környezetünket s nem sorsolás dönti el, hogy ki jusson bozzá a segélyhez, hanem magunk választotta bizottság dönt felette. Határozatba ment tehát, hogy már az áprilisi államsegélyből vonassék le mind a 34 lelkésztől 50—50 lei egyházmegyei pénz'tár utján s ebből 1500 leit kapjon meg három hónapon át egy-egy arra reászoruló lelkésztárs. Így egy év alatt egyházmegyénk négy lelkészét tudjuk 4500—4500 lei segélyben részesíteni. A fenmaradó 200 leit pedig egy elhunyt lelkész-testvér nehéz sorsban élő négy leány árvája segítésére fordítjuk.

Egyházmegyénk lelkészi kara szép példáját adta ezzel a segíteni kész kollégiális szeretetnek. Adja Isten, hogy a többi egyházmegye is kövesse a példát!

Ezután egyhanguan magáévá tette a lelkész-értekezlet Boruzs Lajosnak a „Református Órálló“ban felvetett gondolatát egy országos lelkészi Segélyegylet megalkotására vonatkozóan [Relote]. A nagy gondolat megvalósítására fölkeri egyházkerületi elnökség utján a zsinatot.

Ugyszintén] a Zsinat kerestetik meg a fegyelmi szabályzat mielőbbi megalkotása és életbeléptetése érdekében tekintettel a kárunkra reverzálíst adókra. A r. kath. egyház a vegyes

házasságoknál olyan súlyos veszteségeket okozott már eddig is nekünk, hogy azt tovább nézni és tűrni nem lehet. Fel kell készülnünk erre a harcra és kezünkben az új erőteljes egyházfegyelemmel védjük meg Anyaszentegyházunk érdekeit. Idevonatkozó jól indokolt indítványát Laczák Dezső érado nyi lelkész tette meg.

Végül még Borbély Sándor csokalyi lelkész életrevaló indítványát fogadta el az értekezet. Eszerint kerületünk szerződése lejárván a Fonciera Biztosító R. T. gal, kerestessék meg kerületünk elnöksége, hogy az új szerződés megkötése alkalmával az egyházi épületek mellett vétessek be a biztosított objektumok közé a belhivatalnokok ingóságai, amely tény a biztosítási díjat csekély mértékben növeiné, úgy, hogy az egyházak azt bizonyára könnyen és szívesen vállalnák.

Ezután nyomban gyámintézeti közgyűléssé alakult át az értekezet. Ez az intézmény, amely még ma, a konverzió idején is tud a nyugalomba vonult lelkészeknek 14.000, az özvegyeknek pedig 10.000 lei évi segélyt folyósítani. Takács Zsigmond gálospetri lelkész, gyámin. pénztárnok céltudatos, lelkes, sok fáradságot és nagy hozzáértést igénylő munkájának eredménye. És most Takács Zsigmond nyugatomba vonul, lemondott a pénztárnokságról is. Latni és hallani kellett volna azt az elemi erővel kitörő szeretet-megnyilvánulást, a ragaszkodásnak azt a sodró viharát, amely előtt végül is meg kellett hajolnia és tovább is vállalnia kellett a pénztár kezelését Takács Zsigmondnak. És ő meghajolt a közakarát előtt, nyugalmi idejét is oda adozza az ő féltve őrzött gyermekének: a gyámintézetnek gondozására.

Délután bírósági ülés volt. Másnap reggel 9 órakor pedig kezdetét vette a közgyűlés. Végh József esperes szíveből, mint örök oltárról illatozott ég felé a csudálatos szépségű ima áldozat. Ez ifju-lelkű agg pásztor úgy tudja az ő Ura elé vinni nyájának legbensőbb óhaját is, ahogy csak az igazán hív pásztornak adatik. Utána Pappszász Lajos egyházmegyei gondnok ur mondotta el megnyitó beszédét. Nagy építőmesterek tudnak olyan épülettömböket elővarázsolni, amelyeknek láttára a lelket valami boldog nyugalom fogja el, az erőnek, biztonságnak, a szépségnek akkora hulláma önti el, hogy csak sóhajtani tud végül, de szólni nem: ugyanez az érzése az embernek. Pappszász Lajos beszéde alatt, míg halmozza a súlyos gondolatokat vivő tömör mondatokat a maga külsőségektől mentes, egyszerű, elegáns szónokiságával, építve hatalmas, kupolás beszéd palatát,

amely alatt megbékél a lélek és az erő érzete rohan át a sziveken.

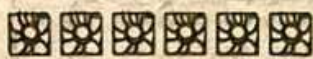
Azután peregnek a tárgysorozat pontjai: jelentések, indítványok, számadások, engedély kérések stb., amint az mindenütt szokott lenni. Megszakítja a szürkeséget, amikor előáll három lelkipásztor, későbbben négy tanító, akiket most kebelez be az Egyházmegye. Meleg, színes szavak szállnak lélektől lélekbe, erős kézfogások s ez egyszerű szertartás olyan fenséges, olyan felemelő, hogy sohasem lehet elfeledni.

Bezárhatnám beszámolómat, de hiányos volna, — ha meg nem emlékezném arról a sponán, könnyesen forró ünneplésről, amellyel körülvette az Egyházmegye az ő nagyon szeretet esperesét. Ebéd vége felé volt már, amikor kibuggyant a szivek kutjából ez az eleven víz s valami fájoan szép és férfiasan meghatott szavak csendültek fel és emlegették el: kije és mije Végh József az érmelléki egyházmegyének . . .

Kijutott az ünneplésből Csuka Ferenc apátkereszturi lelkésznek is, ki szintén 50 éve viseli a palástot s bár az ő dacos szerénysége soha sem fogadott el semmi megfíszeltetést, a szeretet és nagyabecsülés kísérték őt élete utjain s állják körül ma is!

Ad multos annos!

B. L.



HIREK



A lelkész-szentelés alkalmával az oradeai református egyház tagjai — ép úgy, mint előző alkalmakkor — szivesek lesznek szállást felajánlani a főszenfelendő lelkész uraknak. Akik a szállást igénybe venni óhajtják, 1934 május 10-ig értesítsék a Református Lelkészi Hivatalt, Oradea, Parcul Eminescu 32.

A Magyar Kálvin Szövetség javaslatát, melyeket megvitás végett szétküldött egyénekhez, egyesületekhez: 1. Azok, akik saját életük kioltására kísérletet tesznek, elvesztik jogi rendelkezési szabadságukat és gondnokság alá helyezendők. 2. Az, aki vala-

kinek hiszékenységét, tapasztalatlanságát kihasználva neki házasságot ígér, de ezt az ígretét megszegi s ez által a másiknak vagyoni vagy erkölcsi romlását, lelki összeomlását idézi elő, esetleg azt saját élete elleni tettekre indítja. büntetés alá esik s polgári jogait egész életére elveszti. 3. A sajtótörvény kiegészítendő oly irányban, hogy az oly sajtótermék szerzője, ki valamely bünös elhatározást inspirál, másokat jogtalan és bünös cselekményre, esetleg öngyilkosságra indit, mint felbujtó büntetendő.

Változás a lelkészképzésben. Az egyetemes tanügyi



bizottság döntése szellemében a dunamelléki egyházkerület Nagykőrösre rendeli a most végző negyedéves hallgatókat a tanítói oklevél megszerzése végett.

A református rendőrfiszlikar és legénység husvétli ürvacsorája Majd félezer református rendőr, tiszljeivel együtt vett részt a budapesti fasori református templomban a husvétli istentiszteleten.

Luther emlékére Németországban 5 és 2 márkás ezüst pénzeket hoztak forgalomba, amelyek egyik oldalán a nagy reformátor képe, másik oldalán a német sas van és ez a két évszám: 1483—1933.

Id. Osgyáni István, 49 éves protestáns vallásu, nyug. bánya tisztviselő, tanítóképzőt végzett, kántori, orgonai, ének-

karvezetői, vasárnapi isk. tanítási, műkedvelő előadások begyakorlási teendők végzésére faluban, vagy városban, bármily szerény jövedelem mellett is egyházi állás betöltésére ajánlkozik. Kérése támogatására egyházi hatóságoktól kapott dicsérő és elismerő kántori bizonyítványokkal szolgálhat — és erre vonatkozólag az ajánlatát elfogadni kész egyházak, szíveskedjenek — bővebb információ véget, közvetlen az ajánlkozót Tipari (Szapáryfalva) jud. Severin cimen felkeresni, de lehet Ref. Lelkészi Hivatal útján is.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1775—1934 II KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nyilvánossági jog nélküli iskolai hatóságnak.* Mindazok az iskolák, amelyek a működési engedélyt nyilvánossági jog nélkül megkapták, azonnal jelentsék a püspöki hivatalnak a működési engedély keltét s a növendékek létszámát, osztályonként részletezve. Azok az iskolák, amelyeknek autorizációs kérvényére még válasz nem jött, vagy amelyek a nyilvánossági jogot is megkapták akár véglegesen, akár ideiglenesen a folyó tanévre, ezt a jelentést ne küldjék be. Oradea, 1934 április 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

A „Református Árvaházi Népes Naptár“ 1935 i évfolyamában közlendő irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi művek tárgya lehetőleg egyháztörténeti, vagy egyházunk életéből merített legyen. Terjedelmük 3—4 naptári oldal. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lei jutalomban részesül. A pályamunkák alólirotthoz küldendők 1934 június 10-ig. Oradea (Nagyvárad), 1934 április 15. Csernák Béla, az iratterjesztési bizottság elnöke.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő



Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

**kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.**

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1'— Lei
21×34 cm. méretben, nagyon szép kivittel, három színnel nyomtatva 2'50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, löbb mint két iv terjedelmű füzet finom papiron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal II. kiadás 10'— Lei. — Beszereshető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Legalább 10 darab rendelésnél 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér

Harmoniumok templomi, iskolai, énekkari és házi használatra már 4550 leitől. meglepő hangtömörség, pontos, tartós egyszersmind tetszetős kivitelben készülnek.

Orgonák a legfőkéletezesebb és legművészebb kivitelben, az eddig szállított több mint kétszázhatvan darab orgona közül mintegy harminckét darab református templomok számára készült.

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmoniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulev. Mihai Viteazul 9.

Jutányos árak.

3—6

Ajánlat díjmentesen.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Rözlőnye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései

(Folytatás.)

Adva lévén ez a tényállás, az a kérdés merül fel, hogy lehetne tehát megerősíteni ref. egyházunkat belső összetartó erővel, gyakorlati értékű, időálló érdek kötőanyagokkal is? Nyilván csak úgy, ha a ref. érdeket, az egyházi érdeket párhuzamosítani, vagy épen azonosítani tudjuk a gazdasági érdekeinkkel. Ma az az általános tévhit van meggyökerezve, hogy ez lehetetlen, hogy épen keresztyén voltunk akadályoz meg az anyagi érvényesülésben. Ha nem aggályoskodnánk erkölcsi érzésünk miatt, ha nem volna lelkiismeretünk, csalnánk, kiméletlenül kihasználnánk erősebb öklünket, ravaszabb eszünket és eltaposnánk a gyengébbet, hogy kifosztbassuk, ha mernének lopni, rablásra szövetkezni a törvény keretein belül, — akkor tudnánk csak igazán boldogulni. Lám X, meg Y, akik nem finnyások azon eszközökben, akiket nem bánt a pénz rossz szaga, azok tollasodnak, mi pedig maradunk szegények, bu'a keresztyének! Mert az egyház lefogja a kezünket és azt mondja, nem szabad! Hát akkor hogy lehet az hogy érdekeink azonosak legyenek az egyház érdekeivel? Hogy az így gondolkozók többségben vannak, bizonyítja 2000 esztendő gazdasági történelme. Az erkölcsi és az állati ember közötti nyílt és alattomos harc történelme ez, melynek győztese sajnos, eddig az állatember, aki nyíltan vallott hitének kijátszásával, megalkudtatásával, megcsufolásával építette fel a maga gazdasági rendjét, elméleti sikra tolván át a vallást és legfeljebb bizonyos korlátokat és tilalomfákat véve át annak tanaiból, amiket már maga is szégyelt áthágni, vagy praktikusaknak tartott, mert csak az ostobákat, a törvénytisztelőket, a gyengéket állítják meg.

Nekünk a legteljesebb mértékben el kell ítélni ezt a gazdasági rendet, mert csak a rövidlátót csapja be a fenti okosko-

dás. Mindent kockáztat az, aki ezeknek a skrupulus nélküli elveknek alapján keresi a boldogulást. Mert hátha ő lesz a gyöngébb, a kevésbé ravasz, aki maga mond le az egyetlen védelemről, a jog, az erkölcs és az igazság parancsáról és a saját elvei alapján őt tapossák el. És ma az erősek krisztuscsofoló, összefogó uralma, a bankligák, kartellek, érdekképviseltek körében vajjon ki nem tartozik egyházunk tagjai közül a gyöngébbek közé? Tegyük fel, hogy mégis sikerül valakinek a gyöngék közül is ilyen uton vagyona szert tenni. Van é annak nyugodt élvezete? Felülről a félelem a még erősebbektől és még éhesebbektől, alulról a kétségbeesésbe taszítottaktól, akiket összever egymáshoz a nyomoruság és egy vágy éltet, — mivel kenyérből nem jut elegendő arra, — a bosszu, az igazság/élet utáni szomj. Lehet-e e két fenyegetés közt nyugodtan aludni a vagyona párnáin? Nem! Éppen előttünk a történelmi példa. Véres sztrájkok, zavargások távoli mennydörgése vezette be a nagy orkánt, a háborút. A nem jézusi alapu vagyongyűjtés kifoszottjai hordták össze napról napra az elégedetlenség robbanóanyagát, aláaknázva a társadalmat, mely nem volt az övék.

(Folyt. köv.)

Miből élünk?

Róm. 1, 16—17.

Ez ma a legaktuálisabb kérdés. Mindenütt és mindennap felszinen van. Ezrek mondják el imádságos sóhajtozással Istennek, de milliók kérdezik aggodalmas arccal, sóhajtozó ajakkal, lemondással, halálsejtelmekkel, türelmetlenül, vagy ege/ csapkodó haraggal. Létfelmérvé válik a kérdés, amelyekre felelni kell.

A felelet tulajdonképpen régen meg van, csak az a baj, hogy kevesen tudják és még többen nem akarják megtalálni. Pál apostol, a keresztyéni világrend ihletett bölcséletének legnagyobb harcosa ezelőtt tizenkilenc évszázaddal megadta a fenti kérdésre a legtökéletesebb választ, mert a Rómabeli gyülekezetnek azt írja, hogy „az igaz ember hitből él“. Ez a legbiztosabb megélhetési forrás, csak valóban élni is kell vele. S ha valaki mégis azt mondja, hogy hitből nem lehet megélni, ezzel hitetlenségéről állit ki bizonyítványt. A hit tulajdonképpen Isten tudata, amely minden emberben ott lappang. Egészen bátran merem mondani, hogy Istentől nyert lappangó adottság ez mindenkié, csak fel kell ébreszteni. Szikra ez a Teremtőhöz visszavágyó, a paradicsomba hazasíró lelkekben, csak lángra

kell lobbantani s mindjárt életté és életforrásá válik. Röviden mondva: hinni annyi, mint az Istennel való természetes szellemkapcsolatunkat öntudatossá és élővé tenni. S ha ez megtörlénik, maga Isten garantálja, hogy hitből élünk, sőt meg is élünk.

Gyermekies merengés, sápadt, vérszegény naivitás lenne azt gondolni, hogy ez a hitbőlézés valami alázatoskodó és mindenbe beletörődő passzivitás. Az Istennel való élő kapcsolat felébredése a világgal való harcot vonja maga után. A hívő ember, harcos ember, aki csak úgy élhet meg, ha egész élete egy folytonos bizonyosságtevés. A hívő embert lesik, figyelik, gunyolják, lenézik s neki ezeken a töviseken, szakadékokon keresztül kell eljutni a győzelemhez. Nehéz győzelem ez, amelynek feltételét is megadja a nagy apostol, még pedig úgy, hogy a hitből megélésnek szinte megmásíthatatlan, kizárólagos feltételévé lesz az, amit ő így fejez ki: „Nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát, mert Istennek hatalma az, minden hívőnek idvességére.”

Szögezzük le tehát földi életünk minden viszonylatára nézve hogy csak úgy élünk meg, ha nem szégyeljük az evangéliumot. Viszont mindaddig, amíg szégyeljük a Krisztus evangéliumát, senyvedünk, pusztulunk vagy a legjobb esetben vegetálunk, mert szégyenljük azt a vizet, amely felüdit, felfrissít, ami megtisztít bennünket.

Nézzünk szemébe ennek a kérdésnek, főleg mi lelkesek, akik igehirdetők vagyunk, vajjon nem pirulunk el amiatt, hogy a nagytöbbség ma is szégyenli a Krisztus evangéliumát. Azokról van szó, akiknél az igehirdetés még ma is ünnepei nyűg, a bizonyoságtétel pedig, főleg világi társaság előtt, fogyatékos. Vannak, akik ma is sietnek hangoztatni, hogy ők csak a katedrában papok; pedig épen rajtunk, protestáns igehirdetőkön kell, hogy a világban is ragyogjon a szellemi „character indelibilis”, ami azt jelenti, hogy papi karakterünknek épen ott kell csillogni legjobban, ahol legnagyobb a sötétség.

Ennek feltétele pedig az, hogy nekünk alkalmas és alkalmatlan időben élni kell az evangéliummal s aki él vele és belőle, annak belsejéből élő vizek folyamai ömlenek a sivár pusztaságok szomjuhozói számára, — az ilyen élő hitű ember megfelelt a címünkben foglalt legaktuálisabb létkérdésre. Ahol pedig ezek az élő vízfolyamok megerednek, ott élni kezd a környezet, akár egyházi, akár világi környezet legyen az. Hiszen olyan evidens dolog, hogy a Szahara azért sivatag, mert kevés benne a bővizű forrás, de következne csak be az a csodás változás, hogy minden tíz kilométerre forrás fakadna fel,

rövid idő alatt Élimmé válna, ahol mindenütt lombos pálmafák várnák az élet vándorait.

Egyházunk sivatagjain ezt kizárólag az evangélium által végezhetjük el, mert Istennek hatalma az minden hívőnek idvességére, Istennek ez a hatalma pedig mindig döntő módon szólt bele a világtörténelembe s amikor ez a hatalom testté lett, megdöntötte az óvilágot; égető lánggá, emésztő tüzzé s egyuttal életető meleggé lett a reformációban s merem hangoztatni, hogy ma is csak az evangélium lehet a mi existálásunk, létünk, jövőnk és megélhetésünk jelszava, vezérelve, győzelmi kiáltása. És ha ma több a segélykiáltás egyházi és társadalmi életünkben, mint a győzelmi kiáltás, ennek az az oka, hogy kevés az evangélium és sok az anyagelvű spekuláció, amelynek panaszos eredményei talán elégségesek arra, hogy velük ideig óráig meglocsolhassuk létünk hervatag virágait, alapos és életető öntözésre azonban csak az evangélium kifogyhatatlan tartalva alkalmas. És ennek az evangéliumnak az a természete, hogy hitből indul ki és hitbe megy, kell hozzá mindig egy adó és egy elfogadó principium. Kell hozzá egy alany, aki megtelik az evangélium igazságával annyira, hogy maga is igazzá lesz, áramforrássá, kuffővé lesz feltöltött akkumulátorrá aki életető áramokat sugározhat ki céltudatosan mások életvilága felé, aki maga az eszmény, amilyennek lenni kell, aki maga az élet, aki másokat is éltetni képes. Hiszen az ember ugyanis mindig a maximumra törekszik, ezt pedig csakis Krisztus maximái által érheti el, természetesen viszonylagos sikerrel és eredménnyel, mert hiszen rövid egy élet arra, hogy elérjük a krisztusi tökéletességet, de annyira mégis mehetünk és mennünk kell, hogy példaképek legyünk, mégpedig az igazság, a becsületesség, a hitűség, egyszerűen az evangéliumi élet példaképei, akik szegénységben vagy gazdagságban, de mindig igazoljuk a hitből való élet nagy tételét s arra a kérdésre, hogy miből élünk a mi új életünk lesz a felelet és bizonyosság, hogy: *az igaz ember hitből él.*

Nagy Zoltán.

Konfirmációi emlékkönyv 10 lei, diszes kiállítású aranyozott keretű konfirmációi emléklap 2.50 lei, egyszerű kivitelű emléklap 1 leu egységárban, korlátlan mennyiségben beszerezhető az e.-ker. iratterjesztésében.

Egyházmegyei közgyűlés.

A bánsági egyházmegye április 5-én tartotta meg Timișoara [Temesváron] Szabolcska László dr. esperes és Bálint Miklós reșițai vasművek főigazgatója, egyh. gondnok elnöklete mellett, rendes tavaszi közgyűlését. D. e. 9 órakor kezdődött a gyűlés a XC. zsolt. 1 versének eléneklésével. Utána esperes szívből jövő és szívhez szóló imádságban könyörgött anyaszentegyházunkért, az összejöttekért és munkánk sikeréért. Imádság után Bálint Miklós gondnok visszaillesztést vetett a múlt évi közgyűlés óta eltelt időre, mintha csak az idő kereke is megállt volna, a világgazdasági körülmények nem sokat változtak s a nehéz megélhetési és életfenntartási viszonyok nem enyhültek. Mélyen elítélte ama eltévelyedettek társaságát — kik közöttünk is egyre kezdenek hangosabbakká válni — kik nem elégszenek meg az-
zal, hogy a nyelv, nemzetiség, vallás közti megkülönböztetéssel vernek ékét a társadalmi rétegek közé, hanem odáig mennek hogy a vér elemzéstől sem riadnak vissza.

Ezekkel szemben krisztusi szeretetre, evangéliumi munkára hívja fel a megjelent alkotó tagokon át egyházmegyénk minden tagját. Beszéde végén meleg szeretettel köszönti esperest házassága alkalmából; kívánja, hogy „legyen életük mindvégig boldog és legyen a Nagytiszteletű asszony egyházmegyénk és a szent hajlék védangyala.”

Ezután a 48 pontból álló tárgysorozat következett. Az elnöki elintézett ügyekről tett jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Az esperesi jelentés elvezetett özv. Szabolcska Mihályné, özv. Rácz Károlyné ntű asszonyok, Lányi Lőrinc Lipova-radnai lelkésztestvérünk, Kassay Béla salontai egyh. esperesének, Székely László műépítész egyh. első gondnokának és id. Zöld István Tormac [végvári] ny. ig. tanító síremlékéhez, Majd Szombati Szabó István szanatoriumi beteg ágya mellé vitt, hol imádkozó lélekkel álltunk meg. Szeretettel köszönti Bokor Sándor Moșnița [ujmosnicai], Elekes Gyula I Lipova—radnai és Elekes Gyula II, Sculia [szigetsfalvi] lelkészeket, kik egyhangu választás, utóbbi csere útján került egyházmegyénkbe. Él a remény, hogy mind három egyházban megindult csendes, áldásos egyházépítő munka tovább fog virágozni.

Hosszasan foglalkozik a jelentés az elmúlt évben végzett egyházmegyei látogatásokkal és részletesen ismerteti azt. Általában rend, tisztaság és igen erős egyházépítő munka folyt mindenütt, de azért emellett még mindig van hely, hol a lelkész nem értette meg az idők jelét és igen sok mulasztás terheli.

Ezek után a pénztárnoki, számvevői, belmissziói és tanügyi előadó jelentése került sorra. Iskoláinkban az eredmény az átlagos jót felülmulja. A tanítók csaknem kivétel nélkül hivatásuk magaslatán állanak. A jelentés külön is kiemeli és meleg szeretettel emlékszik meg — kerületünk egyetlen ovodájáról — a rejtőinál látottakról és tapasztaltakról.

A közgyűlés hosszasan foglalkozott a lelkészek életbiztosításának a kérdésével. Fájdalmas tapasztalatok vezették rá a lelkészi kart arra az elhatározásra, hogy ezt a kérdést végre meg kell oldani. Az előadói javaslatot, mely igen kedvező feltételekről számolt be, egyhangulag elfogadta a közgyűlés és a kerületi közgyűlés elé terjesztette, él a remény, hogy a kerületnél is éppen olyan kedvező fogadtatásban részesül.

A gyűlés esperes imádságával és zárószavaival ért végett. Utána közvetlen a bíróság Nagy Kálmán Típari (szapáryfalvi) volt kántor közigazgatói bírósági ügyének tárgyalására ült össze. Az alkotótagok megérkezésük pillanatától eltávozásukig mindig a temesvári gyülekezet vendégei voltak. K. J.

A belmissziói titkár beszámolójából.

Febr. 26. *Micula (Mikola)*. Jelenleg csak a vasárnapiiskola működik két csoportban. A lelkész és tanító felváltva vezetik, ami, mivel a folytonosság megszakad, nem nevezhető szerencsés megoldásnak. Megfelelőbb lenne, ha az egyik csoportot csak a lelkész, a másikat csak a tanító vezetné. Az 1866-ban alakult és a múlt év tavaszáig vezetett jegyzőkönyvek tanúsága szerint a legszebben munkálkodó énekkar, a szintén megalakult Nőszövetség a helybeli őrmester önkénye miatt jelenleg szünetel. Ifjúsági és férfiszövetséges munka nincs.

Febr. 27. *Sighet (Máramarossziget)*. Két vasárnapiiskolai csoport van. Az egyiket a tanító, a másikat a tanítónő vezeti. A Nőszövetség négy éve áll fenn. Rendszeres szegény munkát végez és a bibliaóráit átlag 50 résztvevővel tartja. A Leányszövetség is több éves munka tekinthet vissza és munkájuk nem hagy maga után kívánnivalót. Kár, hogy jegyzőkönyvet nem vezetnek s nem kerül ki közülük vasárnapiiskolai vezető. Látszik a leányokon, hogy gyakran vettek már részt konferencián. Számottevő vegyeskara van az egyházközségnek, amelyikben azonban az egyházi öntudatnak s a gyülekezet iránti felelősségérzetnek mélyülni kell. A Férfiszövetség számára a legjobb talajt képezi az igen jó összetételű férfitársadalom s hogy az ér-

deklódés meg van, arról komoly bizonyosságot tettek ottlétemkor is. A fiu ifjúsági munka megfelelő helyiségeiben, a meglevő külső előfeltételei mellett is azt mutatja, mennyire nehéz feladat városban komoly evangéliumi alapon álló ifjúsági munkát végezni.

Febr. 28. *Câmpulung la Tisa (Hosszúmező)*. Mondhatom, kevesebb öntudatosabb presbitériummal találkoztam, mint itt. Ez egynek tudja magát teljes egészében az egyházzal. Hogy a sakkot kárhozatos játéknak tartja és tekintélye teljes súlyának latbavetésével tiltja el úgy az ifjúsági egyesületben, mint az énekkarban, mert mint mondják, „egymásra uszítja az kérem a fiatalságot”, ha nem is épen kultureljárás, de még mindig egyik jele annak a féltésnek, amivel az ifjúságra és általában az egyházi élet bármilyen meggyilvánulására tekintenek. Maga a gyülekezet magatartása is egyházasnak mondható. A vasárnapiiskolát az ifjúsági munkával egyébként is tulterhelt tanítónő csak nagy fáradtsággal tudja végezni. A komoly és határozottan jó ifjúság között a tanító és tanítónő munkálkodnak. A tanítónő énekkart alakított a leánybiblikörben és szegénymunkát végez velük. A tanító is vezet énekkart. Mindketten súlyt fektetnek a vezetésük alatt álló ifjúság egyházi öntudatának és kulturális ismereteinek mélyítésére is. Nő- és Férfiszövetség nincs.

Márc. 5. *Oraşul nou (Avasujváros)*. Rendszeres vasárnapiiskolai munka folyik, amire az állami iskolás gyermekekre való tekintettel is szükség van itt. A naplót helyettesíti, ha nem is pótolja a lelkész által készített egész évre szóló és be is tartott program. A perselyt, mint annyi sok más helyen, itt sem ismerik a vasárnapiiskolában. Ezzel szemben van valami nem kívánatos kényszer féle, ami a gyermekekből könnyen kiölheti azt, amire itt a legnagyobb súlyt kell, hogy fektessük, t. i. az önkéntességet. a saját jószántából való részvételt. Megjegyzendő, hogy még mindig ezerszer jobb ez, mint a nemtörődömség, vagy ráhagyás, de azért helyénvalónak nem mondható.

Az ifjúsággal a lelkész maga foglalkozik. Nehéz munka. Fárasztó, sok csalódással járó. Én a lelkész helyébe a segédlelkésznek tennem kötelességévé az ifjúsági egyesület vezetését, aminek talán a jövő ősszel önképzőköri jelleg felelne meg legjobban. A Nőszövetség rendszeren tartja összejöveteleit 20—25 asszonnal. Az Igén kívül, nagyon helyesen, egyháztörténelem, építő elbeszélések felolvasása is sorra kerül. A leányok is ide járnak. Van férfi énekkar, amely még nagyobb mértékben kell, hogy az egyház szerves, alkotó tényezője legyen. Rendszeresen tartanak télen vallásos estét, amit a gyülekezet igen kedvel,

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Vass Jenő. Április huszadikán nagy részvét mellett kísérté ki utolsó útjára gyülekezete Vass Jenő vânători [vadász] lelkészt, aki súlyos operáció áldozata lett, mert szíve nem bírta el a műtőasztal emberfeletti kinjait. Vass Jenő hatvan évet élt. Erdélyből jött az alföldre s ebben a gyülekezetben harminc évet szolgált s a megváltozott viszonyok között is csodálatos öntudatossággal megtudta őrizni puritán kálvinista jellemét és jellegét. Büszke magyar öntudata mindenki előtt tiszteletreméltóvá tette egyéniségét. Kiváló kvalitásai voltak az elhunyt lelkésznek és csak az ő túlzott szerénysége volt az oka annak, hogy aránylag kevesen ismerték költői képességeit. Az elhunyt lelkészt Arday Aladár szalontai esperes bucsuztatta el fenkölt gondolatokban gazdag beszéddel családjától, a lelkésztársaktól és a gyülekezettől, amelynek átadta Vass Jenő már el nem mondott bucsuüzenéseit és lelki hagyatékát. A temetésen a környékbeli lelkészi kar és tanítóság szinte teljes számban megjelent.

IRODALOM

Zöld Mihály: Az én világom.

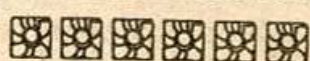
A tormacsi [végvári] egyházközség néhai lelkipásztorának, Zöld Mihálynak emlékére, szelid, hangulatos, az ő egyszerűen nemes gondolkodását és jó szívét jellemző verseiből egy kis füzetet adott ki.

Nagyon sokan vannak egyházkerületünkben, akik az elhunytat személyesen ismerték és becsülték, akik a vallástani-tásban az első lépést az ő vallástani olvasókönyvének segítségével tették meg.

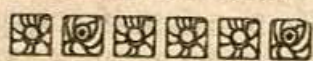
Gyakorlati szolgálatot is akartunk tenni a vallásos ünnepek rendezőinek, mikor ezt a kiadványt Iratterjesztésünk keretében bizományba vettük. Szabolcska utánzóinak vallja magát szerényen, de a nagy költő kétségtelenül megállapítható hatása e versek egyéni jellemét nem törli le.

A 46 oldalas füzetet Iratterjesztésünk 12 leiért árusítja. 10 drb. vételnél 10 százalék engedmény.

Nálain levélpapírt használ minden református ember. Iratterjesztésünk kiadásában jelent meg, szép képekkel, épületes biblia mondásokkal diszítve. 10 drb. levélpapír és boríték ára csinosan csomagolva Lei 25. Nagyobb vételnél 10 százalék engedmény. Minden egyházközség rendeljen meg egy próbacsomagot. Szép, jó, olcsó.



HIREK



Lelkész és tanítótestvéreink figyelmébe. Az elmúltakon okulva kötelességemnek tartom, hogy a nyári hónapok közeledtével minden lelkész és tanítótestvéremet figyelmeztessék, miszerint a Református Jövőről pontosan csak annyi példányt járasson, amennyit el tud helyezni. Sajnos, megmaradt és el nem adott példányokat nem tudunk elhelyezni és így azokat hiába is küldenék vissza. Ha változás van az előfizetők számában, tessék azonnal megírni s mi legközelebb már annak értelmében küldjük a lapot. Remélve, hogy ez a kérés a lelkész és tanítótestvéreimnél megértésre talál, lapunkat további buzgó szeretetükbe ajánlom.

Kiss Bertalan.

Egyházkerületi leánykonferencia. Ez évi egyházkerületi leánykonferenciánkat Salontán fogjuk megrendezni május 26, 27 és 28-án. A konferencia a református vallás egyedülállóan örök, mély igazságainak megláttatására törekszik s a református keresztyén öntudat kimélyítését célozza. Azt a minden vallásból hiányzó és egyedül a református vallás drága tulajdonát képező magatartást akarja felmutatni, ahogy az elesett ember a szenteséges Istennel szemben egyedül állhat meg. Konferenciánk programjának összeállításánál az az elgondolás vezetett bennünket, hogy az evangéliumi leánymunkánkat a református vallás sajátos szempontjainak szem elé állításával minél na-

gyobb mértékben helyezzük hitvallásos alapra s az egész mozgalmunkat minél szervezettebb építő alkatelemévé iktassuk be a történelmi református egyháznak. A konferencia részletes programját minden lelkészi hivatalba megküldjük, de azonkívül közölni fogjuk a hivatalos lap, valamint a Református Jövő következő számában. A konferenciára, mivel az a román Pünkösztre esik, féljegygyel lehet majd utazni, ami remélhetőleg nagy mértékben hozzájárul a konferencia résztvevői számának növeléséhez. Mindenesetre kell, hogy lelkésztestvéreink belátva a konferencia szükségességét és áldását, mindent megtegyenek, hogy a gyülekezetükből minél nagyobb számmal jöjjenek leányok a konferenciára.

Leányszövetséges munkánk számára, úgy a munka egyetemét, valamint az egyes bibliakörök s mindenekelőtt a konferenciai résztvevők személyes életének kibontakozását tekintve, mindig nagy erőforrást jelentettek a rendszeresen megtartott kerületi konferenciák s hisszük, hogy Isten az Ő Szent'elkével most is jelen lesz közöttünk.

Lelkészuálasztás. A Cherechiu-i [Biskereki] egyházközség a Lengyel Pál nyugdíjazásával megüresedett lelkészi állásra egyhangulag Boruzs Lajos abramuți [Vedresábrányi] lelkészt választotta meg.

**Pünköst és áldozócsütör-
tök a misszió napja.** Imádsá-
gában és a aközásában min-
den keresztyén gondoljon e
napon azokra, akik még nem
ismerik Krisztust és azokra,
akik odakint a munkamező-
kön hirdetik az evangéliumot!
A gyülekezetek rendezzenek
e napok egyikén missziói-
napot.

A hercegen — bűrvolyi lelkész-
választást megsemmisítette a
nagykárolyi egyházmegye bi-
rósága.

Utolsó lelkészegyesületi gyü-
lését tartotta Careiban [Nagy-
károlyban] ápr. 13-án a nagy-
károlyi egyházmegye lelkészi
kara. Az új törvény szellemé-
ben Értekezletté szervezkedett
de a lemondott tisztikart vá-
lasztották meg újra. Letár-
gyalta és kevés változtatással
elfogadta a „Református Ór-
állóban” közölt ügyrendet, az-
tán hivatalos lapjának nyilván-
ította a lelkészek egyesülendő
értekezleti lapját. Az ismert
önsegélyző akció kivételére
nézve szótöbbséggel a sorso-
lás mellett határozott. A szat-
mári gimnázium fenntartótes-
tületébe Értekezlet belépett, s
ezt a lelkészeknek és egyhá-
zaknak is tanácsolja. A Te-
metkezési Segélyegylet pénz-
tári jelentésével kapcsolatban
tárgyaltatott az in' ézmény
biztosításítási alapra való át-
szervezése de határozatot a
tervezet általános megisme-
rése után a legközelebbi gyü-
lés fog hozni. A gyűlés ének-
kel, imádsággal kezdődött és
végződött.

Az áldozatkészség újabb
jeleiről kaptunk hírt az oar-i
[óvári] egyházból. A templom-

renoválásra felajánlott összeg
százezer leiről száztizezerre
emelkedett. Özv. Szomju La-
josné, a gyülekezet buzgó
vallásos, szerény anyagi hely-
zetben levő tagja pedig több
ezer lei értékű diszes urasz-
tali terítőt ajándékozott az
egyházunk, melyet husvétkor
adott át Fehér Bertalan lelki-
pásztornak.

**Az Egyház és Papság s a
Református Órálló egyesít-
tése.** Az erdélyi és király-
hágómelléki lelkészek két
lapja egyesült. Az egyesülést
hosszu és komoly előkészítés
előzte meg. Az Egyház és
Papság előbb a bekecsaljai
egyh.-megye tulajdonába ment
át s hogy az egyesítést egyenlő
súlyu és jogu felek vigyék
véghez, a Református Órállót
is átvette a baia marei [nagy-
bányai] egyházmegye, mely
hozzájárult az egyesüléshez.
Az új lap címe „Református
Lelkipásztor” lesz. A király-
hágómelléki egyházkerület te-
rületén jelenik meg és a fele-
lősszerkesztő is királyhágó
melléki lesz, de szerkesztés-
ben továbbra is részt vesz-
nek úgy az erdélyi lap, mint
a volt Reform. Órálló szer-
kesztői. Az első szám május
1 én jelent meg. Az egyesü-
lés csak helyeselni tudjuk,
mert nemcsak elejét veszi a
két kerület lelkészi széthuzá-
sának, hanem még határozot-
tabban munkálja az egész lel-
készi kar és általa romániai
reform. egyház egységét.

Társszerkesztők: Ar dai Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1804—1934 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Több látogatási jegyzőkönyvből meggyőződésem róla, hogy sok helyen a reggeli istentiszteletet, amelyen a gyermekek is részt vesznek reggel 8-kor tartják, úgy hogy a tanítás fél kilenckor, sőt még későbbi időpontban is veszi kezdetét, az órarendben és a jelenléti naplóban azonban reggel 8 órai kezdettel van feltüntetve a tanítás. Az elemi iskolai szabályzat 111. feje megengedi a tanítás 9 órai kezdetét. Ehhez képest észrevételek kikerülése végett, vagy a reggeli istentiszteletet kell olyan időpontra helyezni hogy a tanítás reggel 8 kor megkezdődhessék, vagy a tanítás kezdetét kell 9 órára tenni, azonban ez utóbbi esetben e szerint kell szerkeszteni az órarendet és vezetni a jelenléti naplót. Oradea—Nagyvárad 1934 április 24. Atyafiságos szeretettel: Sul yok István, s. k., püspök.

1609—1934 III. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. esperes, lelkész, segédlelkész és lévita urnak.* Értesítem valamennyi érdekelt nt. lelkész urat, hogy az idevonatkozó törvény és a 7453—1934. sz. pénzügyminisztériumi rendelet értelmében az eddigi globális adó helyett u. n. „supra cota” adónem vezetett be a f. évi költségvetéstől kezdve és ennek következtében a múltban évenként igényelt államsegély összegek igazolásául szolgáló bizonyítványokat hivatalom nem bocsátja ki, mert azok feleslegessé váltak. Idevonatkozó igényléseknek, valamint régi alapon fizetett globális adó nyugták vagy egyh. jövedelem után ujabban lefizetett „supra cota” adók nyugtáinak a püspöki hivatalba való beküldése tárgytalan. Oradea—Nagyvárad, 1934 május 7. Atyafiságos szeretettel: Sul yok István, s. k., püspök.

1862—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvételek és mihez tartás végett közlöm, hogy az oktatásügyi minisztérium 59962—1934. sz. rendeletével Floaş D. tanár urat kinevezte a kisebbségi elemi iskolák inspektorává. Oradea—Nagyvárad 1934 április 25. Atyafiságos szeretettel: Sul yok István, s. k., püspök.

A „Református Árvaházi Képes Naptár” 1935 i. évfolyamában közlendő irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi művek tárgya lehetőleg egyháztörténeti, vagy egyházunk életéből merített legyen. Terjedelmük 3—4 naptári oldal. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lei jutalomban részesül. A pályamunkák alólírotthoz küldendők 1934 június 10-ig. Oradea [Nagyvárad], 1934 április 15. Csernák Béla, az irattérjesztési bizottság elnöke.



M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy, Református Lelkészi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100** Leies árban
kaphatók a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 10— Le
21×34 cm. méretben, nagyon szép kivitelű, három színnel nyomtatva 250 Le

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal II. kiadás 10— Lei. — Beszerezhető: a

Kálvin Könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar 14.

Legalább 10 darab rendelésnél 10 százalék árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen könnyen elfér

Harmoniumok templomi iskolai, énekkari és házi használatra már 4550 leitől meglepő hangtömörség, pontos, tartós egyszersmind tetszetős kottáiban készülnek.

Orgonák a legtökéletesebb és legművészebb kottáiban, az eddig szállított több mint kétszázhatvan darab orgona közül mintegy harminckét darab református templomok számára készült.

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmoniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulev. Mihai Viteazul 9.

Jutányos árak.

4—6

Ajánlat díjmentesen.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea;	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései

(Folytatás.)

A védekező nagy vagyon megpróbálta a figyelmet elterelni, a szellemeket mással foglalkoztatni. Egy utolsó, végzetes trükkel háboruba küldte őket. Öljétek ki magatokat máson, lakjatok jól az egymás vérével és hagyjatok bennünket tovább keresni. A trükk nem mindenütt válik be. Oroszországban pl. borzalmasan visszaütött.

Hát nincs-e akkor igaza a keresztyén vallásnak, mely rosztalja a vagyonszerzés mai módját és mindenkori mohóságát, mely a lassacskán, de becsületesen való szerzés, a másét nem kívánás, az egymást megsegítés mellett hadakozik? Nem hasznos-e nem csalni, nem lopni, nem ölni még ezeknek a szavaknak a mai kifinomult értelmében sem, de megbecsülve és békében élvezni szerzeményünket azok körében, akiket mi is élni hagyunk? Csak annak nem felel meg a vagyonszerzés és a vagyonhasználat keresztyéni módja, akit hirtelen és könnyen való meggazdagodás ördöge piszkál, hogy mint a rákos daganat, a test minden szerve elől elegyen minden táplálékot, míg elsorvasztva azt, maga is elpusztul vele.

Ma már nagy tömegek látják tisztán, hogy a mai katasztrófákkal terhes gazdasági élet helyébe jobbat csak több felebaráti szeretettel és kevesebb mohósággal lehet állítani.

Elvi dolgokat mondtam el idáig és talán férfiszövetséges társaim nem látják még, milyen összefüggésben vannak ezek az elméleti dolgok a férfiszövetség gyakorlati célkitűzéseivel. De gyakorlati célkitűzések ép úgy nincsenek elvi alap nélkül, mint ahogy nem lehet egy mo'ort szerkeszteni annak, aki a mérnökség elméletével nincs tisztában.

És most áttérek azokra a gyakorlati eszmékre, amelyek ezen tanuságok levonása után a férfiszövetségeket olyan bás-

tyákká építhetik ki az egyház talaján, amelyek hatékony védelme minden egyháztagot meggyőz arról, hogy nemcsak lelki, hanem gyakorlati érdekei is ezek mögé a bástyák mögé parancsolják.

II.

Első gyakorlati célkitűzésem a férfiszövetség: számára tekintélyt és jó hangzást szerezni a református névnek. Azt mondják, hogy ez még mindig csak elmélet, presztizs kérdés, ami mellett szépen éhen lehet halni? Nem-e ez üzleti kérdés! Ugye, ha valaki üzletet alapít, ipart vált, irodát nyit, elsősorban meg kell hogy alapozza cége jó hírnevét. Ma ezt reklámmal, fényes portállal, a bizalomgerjesztés és a modern üzleti élet sokféle szédélgesével csinálják, ami ideig-óráig lépreccsal, de aztán visszavonhatatlanul kiábrándít és elriaszt. Az a vállalat fog szolidul meg-alapozott és életképes lenni, amelyik a hozzáértés, becsület, pontosság, munka alapjára épül. Még az se mind! Sajnos, a mai élet sok ellenkező példát nyújt. Szédítő vagyonokat harácsol össze a becstelenség, a szélhámosság és a hirtelen általánosítók, a rövidlátók azt mondják: az ur nem ismeri az életet, az elmélet légüres teréből prédikál. Olcsónak kell lenni minden áron, port kell hinteni a vevő szemébe és mielőtt felocsudna, másutt próbálkozni a trükkel. Aki így beszél, abból hiányzik a türelem végig kísérni annak az eben jött vagyonnak a további sorsát. Azt már nem tudják ezek a hirtelen ítélők, hogy viszi el a spekuláció, amit hozott, hogy hajigálja szét az élet a börtönök, szegényházak, kórházak, elmebeteg intézetek és a szegénység száz lépcsőfoka közt ezeknek a gazdagoknak 90 százalékát életük végére. Nem kísérik végig életén a becsületes, munkás embert sem, aki tehetségével, szerencséjével arányosan mégis csak tisztességben éli le a maga életét és készíti elő gyermekeit azzal, hogy becsületes nevet és munkás kezét hagyják reájuk. Ha erős, jól megalapozott ref. egyházat akarunk, nekünk is jó hírnevet kell abba az alapba beépítenünk. Valaha a hugenetta időkben tényleg közmondásos volt Franciaországban a protestáns becsületesség. Ma már ellenben mi is uszunk az árral. Kereső osztályaink átveszik, azok gyors sikerein felbuzdulva, mások elveit és aszerint élik gyakorlati életüket, melyet mind élesebben elhatárolnak hitéletüktől. A ref. mester, kereskedő, gyáros, bankigazgató, földbirtokos nem bánik emberségesebben alkalmazottaival, nem kevésbé használja ki őket, mint más hit és osztálybeliek.

(Folyt. köv.)

A bihori egyházmegye lelkészértekezlete és közgyűlése.

Május hó 10-én tartotta meg a bihori egyházmegye lelkészértekezletét az ifjusági otthon nagytermében. Éneklés és Bagoly Bertalan borsi lelkész imádkozása után Vadai Béla aleşdi lelkész, elnök a mai, — különösen az egyházra súlyosodó idöket vázoló s a lelkésztestvéreket összefogásra és egymás megértésére buzdító beszéddel nyitotta meg a gyűlést, Kovács Antal paleu-i lelkész által „Lelkészek együttmüködésének szükségessége“ címen tartott felolvasással kapcsolatban értekezlet a lelkészek között meglazult baráti, kollégiális viszony elmélyítését és melegebbé tételét szükségesnek tartja azzal, hogy annak lehetőségeit lelkésztestvérek úgy a maguk, mint a gyülekezeti élet elevenebbé, pezsdülövé tételé végett igyekezzenek keresni és megtalálni. Sass Kálmán tileagdi lelkész előadásában hangsúlyozottan emeli ki, hogy a belmissziói munkák által csak úgy érhetünk el komoly és maradandó eredményt, ha annak alapját a család, beteglátogatás, egyszóval az egyén lelki gondozása képezi. E kérdéssel kapcsolatban felkéri értekezlet főhatóságunkat, hogy egyházunk kebelében müködö belmissziói alakulatok alapszabályait az illetékes minisztérium által küldesse meg román nyelven minden illetékes hatóságnak, hogy ezek részéről szünjön meg már végleg minden kellemlenkedés, mellyel sok egyházban még mindig akadályozzák a belmissziói alakulatok müködését, Kimondotta az egyh. megyei lelkészi értekezletnek az E. T. értelmében leendő megalakítása az ügyrend megszerkesztése, illetve módosítására bizottság küldetett ki. A lelkészi önszegélyző akciót, amennyiben a kapott ígéret szerint legalább 10 százalékkal emeli az állam a kongruát az egyházmegye kebelében megvalósítja az értekezlet; e kérdés annak idején leendő perfektuálására szintén bizottságot küld ki. A satumarei fiuközépiskola segélyezésének kérdésében a lelkiismeret kényszerítő erejét és az áldozatkészség nemes és szükséges voltát érzéven értekezlet, azt a maga kebelében minden egyes lelkészre nézve kötelezővé teszi s az államsegélyből e célra havi 25 leit vonat le pénztárossal. Az értekezlet befejezése után egyh. megyei lelkészi, gyámintézeti, belmissziói, tanügyi, számvevöszéki bizottsági ülések voltak.

B. B.

*

Vadul lui Carol—Révtöl a határmentén fekvö Parhida—Pelbárthidáig 30 egyház lelkészi és világi képviselője előtt a

főtiszteletű Püspök ur részvételével tartotta meg a bihori egyházmegye ez évi rendes tavaszi közgyűlését, Április 17 én az Iparos Otthon nagytermében felbugott az ajkakon az örök kálvinista himnusz, a XC. zsoltár. A sziveket Vadal Béla buzgó imádsága emelte a Mindenható elé, kérve Isten szent Lelkének kegyelmét az egész magyar ref. egyházra, közelebbről közgyűlésünk alkotó tagjaira, hogy mint a természet tavaszi pompájában új életre kelt, úgy ref. anyaszentegyházunk is testileg-lelkileg megújulva, erőt, kitartást nyerve állhasson meg a mai nehéz idők nyomoruságai között s tölthesse be Istentől rendelt magasztos hivatását.

Telegdi József e. m. gondnok megnyitó beszédében rámutat a nagy gazdasági válságra, amely egyházainkra és egyháztagjainkra nehezedik, kitartásra buzdítja az egyházközségeket. Most kell bizonyoságot tennünk arról, hogy méltó utódai vagyunk nemes elődeinknek kitartásban, hűségben, türelemben, áldozatkészségben. Örömmel tölti el a ma már minden egyházban megindult belmissziói munkásságnak eredményeképen a lelki ébredés, nem látja reménytelennek a jövőt.

A tagok számbavétele után kitűnik, hogy mindössze két lelkész hiányzik betegség miatt, a többiek teljes számban jelen vannak.

A szavazatbontó bizottság jelentéséből megállapítást nyert, hogy két új tanítóképviseelő választatott meg, Herczegh Kálmán ig. tanító és Papp Margit tanítónő, kik az esküt a közgyűlésen le is tették.

Kerületi határozatok tudomásul vétele után következett az esperes nagy gonddal és körültekintéssel elkészített évi jelentése az egyházak valláserkölcsei és anyagi állapotáról, melyet Kádár Miklós lelkészi főjegyző ismertetett. Itt-ott némi javulás, de különösen anyagiak terén visszaesés észlelhető. Az időszaki jelentés kapcsán megemlékezik esperes a testvér salontai egyh. megye veszteségéről, mely Kassay Béla esperes halálával érte, valamint Czina Sándor borşi tanító, egyh. megyei és kerületi képviselő haláláról s mind két esetben a vesztes feleknek őszinte részvétét nyilvánítva, emléküket jegyzőkönyvileg megörökíteni határoztatott.

Az évi és időszaki jelentés kapcsán két nagyfontosságú kérdést váltott ki élénk eszmecserét és nagyon komoly hozzászólásokat: iskoláink jövő fennmaradásának kérdése és a bihori unitárius mozgalom. Mindkettő fájó sebe egyházunknak. Az egyikben felsírt a tanítótság aggodalma, hiszen iskoláink meg

maradása, vagy elvesztése az ő existenciájukat érinti, de felsírt mindnyájunk aggódó féltése ref. egyházunk jövődjével kapcsolatban, ha hitvallásos iskoláinkban való neveléstől és tanulástól megfosztatik ifjúságunk. Ennél a kérdésnél főt. Püspök ur az ő ismert bölcs és higgadt felszólalásával adott némi megnyugvást és bizalmat a lelkeknek, kijelentvén, hogy a kerület vezetősege, mint eddig, ezután is mindent elkövet iskoláink érdekében, de figyelmeztette a tanítókat is, hogy mindent megtegyenek a román nyelv elsajátítására, mert az egyház egyetemes, magasabb érdekeit nem lehet alávetni egyéni, személyi érdekeknek. A román nyelvvizsga kötelező s aki nem felel meg, tovább nem taníthat.

A bihori unitárius mozgalommal szemben különféle felfogások és vélemények hangzottak el. Általánosságban elítélték az unitáriás egyház vezetőségének eljárását, mikor a személyi bosszútól fűtött és az egyházi közterhek viselése alól kibujni akaró néhány volt egyháztag áttérését örömmel fogadták, a megmozdulást felkavarták, a mozgalom érdekében propagandát folytattak s végül egy s. lelkész beállításával a fiók egyházat is megszervezték akkor, amikor a többi ker. felekezetek lojálisan kitértek az áttérni akarók befogadása elől. Bár a veszély, ez idő szerint nem látszik nagyra, mégis számolni kell az eshetőségekkel és fokozott mértékben résen kell lenni és erőteljes ellenpropagandát kell folytatni elsősorban a ref. öntudat felébresztése és elmélyítése által.

A tanítói értekezlet felterjesztései, tanügyi. missziói, közalapi bizottságok, számvevőszék jelentéseinek elfogadása után a többi kisebb ügyek gyorsan peregtek egymás után, míg végre 2 óra után véget ért a tulhalmozott tárgysorozatú közgyűlés.

Délután néhány közigazgatási ügyben hozott döntést a bíróság.

K. M.

Anyák napja.

Egy igazi kedves, bensőséges belmissziói ünnepnapunk lett évek folyamán az anyák napja. Talán ez a legtartalmasabb szimbólikus ünneptartásunk, hiszen magába foglalja eredetünk miszteriumát és jelképezi a természet anyának tavaszi ébredését. Benne van ebben az ünnepnapban a bölcsődal édes visszaálmódása, tavaszi szellős, virágos gyermekkori reminiscenciáink egész gyöngyfüzére, a múltunk, a jövőnk s bátran mondhatjuk, hogy az életünk és halálunk is, mert hiszen az anyák napjának

értékét, jelentőségét, varázsát rámnézve az az élő és éltető tudat adja meg, hogy nekem is van édesanyám, aki szült és nevelt engem, akitől az élet első impresszióit kaptam, akitől a vallásom ösztönét, magyar fajiságom tüzét nyertem s akinek nagy érdeme volt, hogy gyermeket szült, de legnagyobb érdeme mégis az lesz, hogyha üdvösséget nyerek, mert ő tanított meg az üdvösség útján az első lépésekre, amikor az első kiejtett szavaimból imádságot csinált s megszentelte a beszélni akarásomat.

Az ő napja ez az anyák napja, de mindazoké az anyáké is, akikben a gyermekszülés és a gyermeknevelés üdvöztető képességei megvannak. De azoké is egyuttal, akik hivatásukat a szegénység, vagy betegség, sőt a megvetettség martiromságában is szent felelősségtudattal vállalják és viselik.

Azonban épen itt van valami baj az anyák napja körül, ami évről évre szinte kiáltó hiánnyá lesz. Az anyák napját mind-egyre kevesebb és kevesebb igazi anya tartja meg. És ez a drága ünnepnap mindinkább csak egy szimbolikus ünneptartássá, egy műsoros belmissziói ténykedéssé válik. Próbáljuk a saját gyülekezetünkben, társadalmunkban ezt a nem kellemesen hangzó beállítást felülvizsgálni és bizonyosan mindenki el fog jutni erre a sajnálatos tényállásra. Mert hiszen a szereplők, a vezetők között is sokan fognak akadni olyanok, akik nagyon értékes, okos gondolatokkal, könnyekig ható poémákkal fogják magasztalni az anyaságot, az emberszülő és nevelő áldozatkésztséget, de sajnos, szavuk csak zengő érc és pengő cimbalom, mert sem példát nem adnak, sem programot, mert ők maguk is az anyaság eszményének csak a torzói.

Tudom, kényes, sőt kínos, de nagyon életünkbe vágó, vérezen reális és világmozgató aktuális kérdést érintek s megismétellem azt a központi gondolatomat, ami tollat adott kezembe, ami nem más, mint az a konkrét tény, hogy elkallódott az anyák napjának a tulajdonképeni programja.

Melyik nap ugyanis az anyáknak napja? Felelet: az, amelyiken gyermeknek adnak életet. És ezeknek a napoknak az ünneppé koncentrált napja, dies festus: az anyák napja. Éva vezeklésének, feloldozásának és megtartatásának napja ez, az emberi nemzetség fejlődésének gyönyörű műsoros ígérete, amelyben a legszebb műsor-számokat azoknak a jelenlevő anyáknak a hangtalan demonstrációja adja, akik legdrágább készültségükkel, anyaságukkal vonultak fel erre a szent ünnepre, akiknek programjuk a legreálisabb, mert a siring tart, sőt tovább,

mert az anyaság a siron túl kapja meg igazi glóriáját. Ilyen lelkek adnak értéket, mélységet, dekorációt, melegséget, de legfőképpen programot az anyák napjának.

Próbálja meg mindenki ezt a programot a saját lelkén és lelkiismeretén keresztül megszövegezni és adja át azoknak, akik bizonyosan szívesen veszik: a jóra mindig kész női szíveknek. Rajzolja meg mindenki az igazi anya képét, mint ünnepünk élő szimbolumát, ami nézetem szerint nem valami szépen dekorált, színesen megfestett, aranyrámás anya, nem is az előírásos, szegényes köntösben szégyenkező proletár-anya, hanem egyszerűen és röviden: a kebelén gyermeket melengető édesanya, Ő a szimboluma az anyák napjának, de ő a programja is a mi élni akarásunknak, aki fényét, sugárzását attól a női jelképtől kapja, akiről a Jelenések könyvében írva vagyunk, hogy tizenkét erénykoronája dacára és a sátán fenyegetése dacára is szülni akar és meg is szüli gyermekét.

Nagy Konstantinnak győzelmi jelként egykor kereszt jelent meg az égen, rajta a megfeszített Jézussal. Fajiságunk élni kívánásának jelképe pedig a magyar anya, kebelén a jövőnket ígérő mosolygó arcú gyermekkel. Őt ünnepeljük!

Nagy Zoltán.

Minden lelkésztestvérünk figyelmébe.

A folyó hó 26, 27 és 28-ikára Salontan tervezett egyházkerületi leánykonferenciánkat különböző kényszerítő körülmények folytán, nem Salontán, hanem a kerületnek aránylag szintén központjában fekvő és konferencia céljaira igen alkalmas gyülekezetben

Săcueniben—Székelyhidon

rendezzük meg. A konferencia programja változatlan marad, ugyszintén a részvételi feltételek is azzal a megtoldással, hogy a leányok hozzanak magukkal egy reggelire és ebédre való ennivalót a 26-ikán rendezendő kirándulásra. Săcueni—Székelyhid ugyanis kiválóan alkalmas helyet nyújt kirándulásra s az első napját a konferenciának szabadban töltjük el. Kérem a lelkésztestvéreimet, hogy igyekezzenek minél több leányt eljuttatni gyülekezetükből a konferenciára s különösen a Săcuenihez—Székelyhidhoz közelfekvő gyülekezetek leányszövetségei használják ki ezt a ritka és jó alkalmat, hogy nagyobb számmal vegyenek részt a kerületi konferen-

cián. A jelentkezéseket természetesen e sorok olvasása után ujítsa meg minden lelkész testvérem, még abban az esetben is, ha azt már Salontára egyszer elküldötte volna. Lehet ugyanis, hogy a helyváltozás a résztvevők számában is változást fog jelenteni. A jelentkezés Ref. Lelkészi Hivatal Săcueni—Székelyhid, j. Bihor küldendő, lehetőleg úgy, hogy az még 25-ére oda megérkezzék. A konferenciára a lelkésztestvéreinket is szeretettel várjuk.

Kiss Bertalan.

Az Érmelléki Ref. Tanítóegyesület közgyűlése Sacueni—Székelyhidon.

Gazdag tárgysorozatu közgyűlést tartott az Érmelléki Ref. Tanítóegyesület április 17-én Săcuenin.

A gyűlést Kemecsey György albísi ref. ig. tanító mintatánítása előzte meg, amely igen jól sikerült s a kartársak igazi elismerését váltotta ki.

A közgyűlést Tóth Zsigmond egyesületi elnök nyitotta meg. Elmondotta a megnyitó beszédében, hogy népünk sorsa és jövője a mienkkel szinte szervesen egybe van forrva.

Aztán vázolja a felekezeti tanítóság kibírhatatlan anyagi helyzetét: állámsegélyünk, nyugdíjunk nincs; éhbérünket nem fizetik rendesen; fizetésünk közönséges alku tárgya; az újabb nyelvvizsga fenyeget és ma is a régi peregrinus átka sújtja a nemzet napszámosát: a felekezeti tanítót.

Tehetetlen vergődésünkben teljesen lekoptak valamikor eszmék felé ivelő, magasröptü szárnyaink. És nekünk a lét vagy nemlét határmesgyéjén azokkal a kopott szárnyakkal meg kell tennünk az utolsó erőfeszítéseket.

Ezután vázolja a tisztikar kifejtett munkáját és megjelöli a direktivákat, amelyeknek a vonalán a felekezeti tanítóságnak haladnia kell.

Ezután rátért a közgyűlés a mindegy 34 pontból álló tárgysorozatok tárgyalására, melynek kiemelkedőbb pontjai a következők voltak:

A mult gyűlés jegyzőkönyvének a felolvasása után hálás szívvvel adózott a közgyűlés Varga Mihály volt kartársunk emlékének, aki a tanítói érdekeknek egyik leglelkesebb harcosa volt.

Kéri a közgyűlés a felsőbb hatóságot, hogy a ref. tanítók, részére egy románnyelvű kurzust szervezzen. Rendeztetni kívánja az igazgatótanítói jogkört, mint az egyház evidens érde-

két és a tanítóság prestizskérdését, Kéri, hogy a tanítói fizetések a jövőben ne legyenek leszállíthatók. Elvileg hozzájárul a kerületi nyugdíjintézetbe való beolvadáshoz. Az egyházi főhatóságok útján kivívni óhajtja törvényes jogaink biztosítását, lehetőleg a kormány és a parlament útján, mert a jelenlegi helyzet szinte tarthatatlan. Tiltakozik a nyelvvizsgálatok ellen, valamint egyes állami ellenőrző közegek tulkapásai ellen. Javaslatot terjeszt elő a román nemzeti tárgyak felekezeti iskolákban leendő tanítására nézve. A segélyegyesület számadását örömmel veszi tudomásul a közgyűlés, mert annak fejlődését látja.

A mult gyűlés által kitűzött pályatétel: „Mit tehet a tanító hivatásával kapcsolatosan úgy a maga, mint a nép anyagi előmenetele érdekében” — nyertes jelígyés levelei felbontattak s a nyertesek: Tóth Zsigmond és Jakab Lajos igazgatótanítók voltak. Új pályatételt tűzött ki az egyesület a következő címmel: „Mit tehet a tanító a földmivelés fejlesztése, jövedelmezőbbé tétele szempontjából gyakorlati alapokon.” Pályázati határidő: 1934 szept. 15.

Még több kevesebb ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Lelkészi értekezlet és belmissziói nap Dindeştin [Érdengelegen].

A carei (nagykárolyi) egyházmegye sanislai köréhez tartozó lelkészek április 11 én lelkészértekezletet s ezzel kapcsolatosan belmissziói napot rendezett Dindeştin [Érdengelegen], melyen résztvettek Kovács Lajos, Gargya Géza, Ámos Zsigmond, Veres Kálmán lelkészek és Bene András tanító.

Az áldásokban gazdag és tartalmas napnak részletes programja a következő volt: Délelőtt istentisztelet volt a templomban a hívek részvételével, melyen az ígél Csel. 20., 22—30. v. alapján Veres Kálmán lelkész hirdette. Utána lelkészértekezlet volt a lelkészi irodában, melyet rövid magán áhitat vezetett be s Máté 5. 16. v. alapján rövid elmélkedést tartott Veres Kálmán. „Pastorális prudentia” címen előadást tartott Simon Imre helybeli lelkész, melyben a lelkészeket egészen közlelről érdeklő problémák kerültek megvitatásra, melynek csak az idő előrehaladottsága vetett véget. — Délután egyidőben a nők és térfiak részére tartattak megbeszélések. A nőknek a lelkészi irodában Ámos Zsigmond tartott előadást: „Érdemesnek és eredményes-

nek tapasztaltam e a nőszövetségi és leányszövetségi munkát? Az előadáshoz többen hozzászóltak. A férfiak előtt a templomban Gargya Géza belmissziói előadó tartott előadást „A férfi szövetség szükségességéről” címen, melyet megbeszélés követte — Este a templomban vallásos estély volt, melyen az ígét Kovács Lajos hirdette. Előadást tartott Gargya Géza „Becsüljétek meg a templomot és a lelkipásztort” címmel. Szavakat és énekek egészítették ki a vallásos estély tartalmas programját, melyet Simon Imre helybeli lelkész alkalmi imádsága zárt be.

Cselekedje a minden áldások Istene, hogy az elhintett mag jó talajba hullott légyen és teremjen az Isten országa számára gazdag gyümölcsöt, némely százannyit, némely hatvanannyit, de legalább harmincannyit.

V. K.



HIREK



Nj esperes. A salontai egyházmegye betöltötte a Kassay Béla elhunytával megürült esperesi széket. A máj. 5 én felbontott szavazatok nagy többsége szerint Arday Aladár salontai lelkészt választotta meg. Beiktatása még e hóban megtörténik. Igaz örömmel köszöntjük úgy is, mint lapunk munkatársát, de úgy is, mint olyan lelkipásztort, kiben a tractus a legalkalmasabbra bizta a vezetést. Az Uristen adjon neki hozzá egészséget és áldást.

Intrónizálás? A Tolnai Világlap egyik nemrég számban az a hír adatik tudtul a hiszékeny világnak, hogy Blayer István győri katolikus püspököt intrónizálták nagy ünnepélyességgel. Eddig a világ jámborabbik részének úgy volt beadva, hogy a pápának van trónja és koronája, a püspökök beérték installációval [azaz jó stallumba állítással]. Krisztus urunk maga mondotta magáról: „az ember fiának nincsen holott fejét le-

hajtaná,” s ime már nemcsak az ő földi helytartóját a szent atyát, hanem a magyar püspököket is intrónizálják. Ez talán sok a jóból! Hol van a győri vagy más katolikus püspököknek a trónja, Eddig csak püspöki széke volt. Ha a püspököket intrónizálják: mit csinálnak a pápával? Akkor annak kevés lesz az intrónizálás. Akkor azt már egyenesen incoelizálni kell. (Egybe emelni: istenné kell tenni!) Úgy látszik ma is vannak kiknek jelszavok: „mundus vult deapi ergo deapiatur.” Ez azt jelenti: a világ azt akarja, hogy becsapják, tehát hadd csapjákbe.

Az áldott orvós. Ezen a címen jelent meg a ker. iratterjesztés legújabb s egyben legértékesebb kiadványa. Elmékedések és imádságok beteg számára. Irta Sárközi Lajos satumarei lelkész. Addig is, míg ismertetésével bővebben foglalkozhatnánk, örömmel adunk hirt e régi hiányt pótló kedves és becses munkáról.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Oradea.

2139—1934 II. KÖRRENDELET. Az összes 100 koronás és C. lisztás segélyben részesülő egyházközségeknek. A 100 koronás és C. lisztás segélyek március, április, május hónapi részletéről szóló nyugták $\frac{1}{8}$ ivre irva, az összeg kitüntetése nélkül, az igényjogosult tanító aláírásával ellátva, az ill. lelkésztől láttamozva, haladéktalanul beküldendők. Akik a segélynyugtát legkésőbb május 29 ig be nem küldik, azoknak segélyét csak a következő negyedév végén fogom kiutaltatni. Oradea—Nagyvárad, 1934 május 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Figyelmeztetés. A 68,449—1934. sz. miniszteri döntvényre felhívjuk azon tanítók figyelmét, akiknek román vizsgájuk nincs, akár mert a legutolsó vizsgálaton is megbuktak, akár mert 355—1932. sz. (hiv. lap. 1932—54. old.) körrendeletet figyelmen kívül hagyva, arra nem jelentkeztek [1925. és előző években Románia területén diplomát szerzett tanítók]. Ez a döntvény az I. fejezetben megengedi, hogy a többi vizsgára kötelezett tanítókkal együtt 1934 augusztus 1—15. között azok a tanítók is vizsgára állhassanak, akik nem tették le a vizsgálatot [cari n'au depus examen]. A döntvényt ugyan az állami elemi iskolai igazgatóság adta ki, tehát egyelőre a felekezeti iskolákra nem vonatkozik s így a püspöki hivatal ebben az ügyben el sem járhat, de azért ajánlatos, hogy az illetékesek egyénienként vétessék fel magukat a tanfelügyelőségeknél folyó év június 10-ig elkészítendő táblázatos kimutatásba, aminek bizonyára semmi akadálya nem lesz. Megfelelő miniszteri intézkedés esetén a püspöki hivatal természetesen körrendeletileg fog intézkedni. [2038—1934]

Pályázati hirdelmény. A satumarei református felső kereskedelmi leányiskola igazgatósága, az 1934—35. tanévre pályázatot hirdet a következő tanszékekre: Egy jog és két könyvelés-levelezés. Pályázati feltételek: 1. Csak licencia vizsgával és pedagógiai szemináriummal rendelkező tanerők pályázhatnak. 2. Fizetés a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület által megállapított helvettes tanári fizetés. 3. A pályázat beküldésének határideje 1934 június 20. A pályázatok az iskola igazgatótanácsához címezve fenti igazgatósághoz küldendők be. A megválasztásnál elsősorban a református tanerők jönnek tekintetbe. 1—3

Pályázati hirdelmény. A satumarei református leánygimnázium igazgatósága, az 1934—35. tanévre, pályázatot hirdet a következő tanszékekre: Román, Francia, Latin, Történelem, Földrajz. Pályázati feltételek: 1. Csak licencia vizsgával és pedagógiai szemináriummal rendelkező tanerők pályázhatnak. 2. Fizetés a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület által megállapított helvettes tanári fizetés. 3. A pályázat beküldésének határideje 1934 június 20. A pályázatok az iskola igazgatótanácsához címezve, fenti igazgatósághoz küldendők be. A megválasztásnál elsősorban a református vallásu tanerők jönnek tekintetbe. 1—3



M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a nap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosebb, modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

ORADEA

STR. Dr. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Harmoniumok templomi, iskolai, énekkari és házi használatra már 4550 leitől, meglepő hangtömörség, pontos, tartós egyszersmind tetszetős klóffelben készülnek.

Orgonák a legfőkéletebb és legművészebb klóffelben, az eddig szállított több mint kétszázhatvan darab orgona közül mintegy harminckét darab református templomok számára készült.

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmoniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulev. Mihai Viteazul 9.

Jutányos árak.

5-6

Ajánlat díjmentesen.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.



Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései

(Folytatás.)

Nem mutatnak követendő példát családi életükkel, józanságukkal, takarékosságukkal, szerénységükkel, munkásságukkal. Akik teszik, azok közül a legtöbbet a kisebbségi sors kényszere térített meg. Most már tegyük fel, hogy a férfiszövetség megbeszélései, propagandája a ref. társadalmat úgy át tudná alakítani, hogy nem lesznek benne kiméletlen haszon'esők. Kenyeret más-tól elhuzók és ebből cifrázkodók, ha példabeszéd lesz: „munkás, becsületes, józan, pontos, mint egy református,” vajjon nem lesz é meg ezzel gyakorlati és hitéletünk kívánatos párhuzamosítása? Én azt hiszem igen. Tehát vegyük fel férfiszövetségünk gyakorlati munkatervébe annak a gondolatnak a népszerűsítését, hogy a ref. lelki különbvalóság, erkölcsi magasabbrendűség anyagi boldogulásunk leghathatósabb eszköze.

Nem vagyunk annyira elméleti prédikátor, hogy meg ne mondanám: ne számítsunk így se rögtöni eredményekre. Az embert ragadozó ösztöne káros voltáról meggyőzni, olyan feladat, amit ezer évek óta próbálnak megoldani sikertelenül. Az ember mindig megfélelkezik arról, hogy ő is lehet gyengébb s akkor kiméletlenül átgázolnak rajta. Elfelejtí azt is, mikor tényleg átgázoltak rajta, abban a reményben, hogy talán holnap ő gázol. Pedig, mi vagyunk a mindig gyöngék és mi nem bírjuk mások kal a versenyt, csak tisztességgel és munkával. Talán most van a lélektani pillanat, tisztán meglátatni az emberrel a tisztesség utjának magasabbrendűségét.

Sürgetnek azonban a ma problémái is. A saját életünk mai napja, gyermekeink holnapja, amik fölött sűrű felhők gomolyognak. Hatalmas gazdasági erők közt morzsolódunk. Meghajlunk, mint a rét füve a felettünk száguldó vihar alatt. Mit tegyünk,

hogy ott ne maradjunk a sárba csépelve, hogy fel tudjunk egyenesedni és tovább élni a mi szerény hű életünket?

Azt unalomig hallottuk már: Össze kell fogni! Egyházi és kisebbségi társadalmunk agyba főbe van szervezve keretekkel. A férfiszövetség több tudna lenni, mint puszta szó! Tudna ref. munka és érdekközösséggé alakulni. Bezárkózna önmagába, gazdasági erejét nem engedné kifelé csorogni, így bizalommal várhatná a holnapot. Minden népi, vallási, osztály, csoport több kevesebb gyakorlati sikerrel, de elvi egyhangúsággal ezt az utat járja: a gazdasági elzárkózását. Az egymást és csak egymást segítest prédikálják és teszik olyan hatásosan, hogy mi, a legkésőbbben ébredők, napról-napra szorulunk kifelé az összes munkapadok mellől. Mi kritikai hajlamunkról híres reformátusok csak bírálgatunk, mikor mások már rég tesznek. Nálunk az a jelszó, hogy református csak ref. iparosnak, kereskedőnek, orvosnak, ügyvédnek, iskolának adja a pénzét, őket támogassa, a gyakorlatban sehogy nem tud eredményeket elérni. A kifogások — ismerjük el — elég súlyosak és néha helytállóak. Magamnak volt esetem, mikor a ker. kereskedő nekem drágábban árult, mint a más vevőjének, mert nekem hivatalból pártolnom kell őt de az idegen csak úgy jön hozzá, ha a konkurensnél olcsóbb. Velem fizettette meg az árkülömbözetet! És, — mondta valaki — miért pártoljam én a ref. falusi embert, mikor ő tekintet nélkül hittestvéri mivoltomra, ahogy agyafurcságától kitelik, úgy igyekszik becsapni meddő tehénnel, záp tojással, a felezéssel, a szőlőmunkával? — Miért pártoljam a ref. iparost, ha az pontatlan, túlkövetelő, nem ad jó anyagot és munkát, holott én becsületesen megfizetem. Az ilyen iparosnak lassan elmaradoznak a jó vevői, így kénytelen a megmaradottakat, a hűségeseket túlfizettetni, hogy élni tudjon. De ezek sem engedhetik, hogy a végletekig kihasználják őket, mert ritka a krajcár és megunja az ember állandóan jobban fizetni azt az iparost, aki hozzá még baleknek is tartja őt ezért. A mai veszélyes gyári versenyben az iparosnak nélkülözhetetlenné kell tenni magát több becsülettel, nem engedve a divatos szólamnak: „Csak az olcsó kell.” És bizony nem tudok hamarjában mit felelni annak a hittestvéremnek sem, aki azt mondja: Megnyuzott egy keresztyén bank. Törvénybe mentem ker. ügyvéddel, Vesztettem. Az ügyvéd nem tudott eljárni, ahogy kellett, nem ismerte ki magát, nem tudott hirtelen riposztolni a tárgyaláson.

Támogatnám én a kisebbségi orvost, mondja egy harmadik, de mikor képzettsége közepes, felszerelése tökéletlen. Nagyon

sokat ül a kávéházban, tehát nem sokat ülhet a könyv mellett, hogy tovább tanuljon. És szegény kisebbségi orvos, aki nehéz anyagi körülményei miatt az idegen nyelvű egyetemi oktatásban már terheltén indult akit ugyanaz megakadályozott a külföldi tanulmányban, a klinikai elhelyezkedésben, a modern felszerelésben — szégyellősen hallgat. Szerencsésebb születésű szaktársai fényes rendelőjével, reklámjával, ő valóban nem versenyezhet.

Hát el kell ismerni, hogy ezekben a kifogásokban van igazság. Milyen egyszerűen meg volna erősíthető egyik napról a másikra hanyatló gazdasági helyzetünk, ha csak a ref. boltban lehetne teljes bizalommal vásárolni, ha a ref. iparos szava szent, árai sérthetetlenek volnának, ha a ref. orvos volna legtudósabb a ref. ügyvéd a legodaadóbb, a ref. iskola a legjobb nevelő az életre. Akkor egyszerű kiadni a parancsot: csak reformátushoz vigyétek a pénzeteket! Ezt a parancsot saját érdekében örömmel teljesítené mindenki.

És mégis minden ellenvetés dacára ezt a testvérpártolást haladéktalanul meg kell kezdenünk. Magyarázzuk meg mi férfiszövetségesek mindezt az összes érdekelteknek. Az önvédelem parancsolja, nem holnap, hanem már ma ezt a szervezkedést Adjuk ki az írásbeli jelszót: Tegyetek jót mindenkivel, de elsősorban a ti hitetek cselédeivel! Ugyanakkor azonban intsük meg azokat, akik utjában állanak önvédelmi tervünk megvalósításának, hogy a ref. fogyasztó megszervezését az ő hátuk mögött csak úgy vállaljuk, ha ezt nem könnyítésnek tekintik a lelkiismeretlen kihasználásra, a nyereség prés megszorítására, hanem az ő tisztas boldogulásuk és ezzel egyidőben az egyház megerősítése egyetlen utjának. Csak így fog fogyasztó testvérünk erkölcsileg kényszerülve lenni kisebb hibák elnézésére, kisebb kényelmetlenségek elszenvadására. Kisebbség haszon, több tisztesség és akkor nem fog kelleni sokat magyarázni a ref. fogyasztónak, hogy egymásra vagyunk utalva, csak egymásból és egymás által élhetünk. Hogy a ref. művelt osztály, ha a ref. termelőt és a ref. munkát támogatja, visszakapja pénzét szellemi munkadíjban és csak így kaphatja vissza. Hogy a ref. kereskedő csak a ref. iparost és gazdát pártolja, mert így nevelhet vevőket magának belőlük. Hogy a ref. iparos csak a ref. boltostól vegyen, mert akkor megkövetelheti attól, hogy nála csináltasson cipőt, butort, házat.

Tereh Géza.

(Folyt. köv.)

Egyházmegyei közgyűlés.

A Carei—nagykárolyi egyházmegye Gönczy Sándor esperes és dr Nagy Sándor gondnok elnökletével április 27-én tartott közgyűlést Carei—Nagykárolyban. A 66 számból álló tárgysorozatot esperes közvetlen imádsága vezette be. Mélyértelmű gondnoki megnyitó véste a lelkekbe a hitet, ami Körösi Csoma Sándort, a nagy református kutatót is jellemezte. Az egyházak ilyen irányu fejlődésének lehetősége a belmissziói alakulatok összhangzatos munkája nyomán remélhető. Kedvezőtlen az egyházakra a legújabb konverziós törvény, mert tartozásaikra kedvezményt nem ad, követeléseiket pedig csonkulás fenyegeti. Az egyházak anyagi vergődésére szomorú valóságként mutat reá az esperesi jelentés. Nagy része van ebben a hivek közönyösségének is. A presbyterek jó példaadása és igazi vallásos élete áldásos változást hozna ezen a téren. A kanonika vizitáció a lelkiek terén kedvező eredménnyel számol be egyházakról.

A személyi változásokból ismét bő rész jutott egyházmegyének. Szabó István Magyarországra, Szendrei Dénes Marghitéra távozott. A tanítói karból eltávoztak: Márk Magdolna, Erdei Ilona, Mészáros Elek, Ármos Zsigmond berei, Kupán István dobrai lelkészeket és a tanítói kar új tagjait a közgyűlés bekebelezte. A beküldött szavazatok alapján megválasztott világi aljegyző, Mészáros Ferenc telekkönyvi igazgató. Sulyos veszteség érte egyházmegyét világi részről dr Falussy Árpád tanácsbíró váratlanul bekövetkezett halálával és a 35 év óta tanácsbíráskodó Kacsó Károly 86 éves korára hivatkozással történő lemondásával. Közgyűlés szavazást rendelt el június 1 határidővel 1 lelkészi és 2 világi tanácsbírói tisztségre.

Számvevőszék javaslatára közgyűlés utasítja egyházakat a tanítói fizetés-minimumok kiszolgáltatására, az alapok lelkiismeretes kezelésére és gyarapítására; gondnokokat a javadalmasok fizetésének arányos mértékű kiadására; megbizsa számvevőszéket, hogy egyházlátogatás alkalmával szálljon ki az olyan egyházakba, ahol a számadás tiszta képet nem ad; végül felhatalmazza elnökséget, hogy ahol számvevőszék díjlevél leengedést tapasztal, az érdekelt ellen legszigorubb eljárást indítson. Belmissziói bizottság áldásos, szép munkálkodásokról tesz jeleatést. Határozatba ment tanügyi bizottság javaslata, hogy iskola-látogatáskor a tanítók is osztályzatot nyerjenek. Tudomásul vette közgyűlés a Lelkészegyesület értekezletté alakulását, az önsegélyző akciót azonban lelkészek belső ügyének tekintve, érdem-

legesen nem tárgyalta, hanem Lelkészerkezlet hatáskörében hagyta. Csatlakozik a salontai egyházmegye határozatához, miszerint a nyugalomba készülő lelkészeket a nyugdíj folyósítás évéig, havi 1000 lei káplántartási segélyben részesítse nyugdíjpénztár.

Több díjlevél megerősítése, módosítása, értékelése, a Carei nagykárolyi lelkészlak építési ügye, kölcsönügyek letárgyalása, beruházások tudomásul vétele között szomorúan emelkedik ki Ciumești—Csomaköz társítása Berea—Beré-vel. De az adott helyzetben más megoldás nincs, mint visszafejleszteni ezt a nagymultu egyházat, mely kevés lélekszáma miatt minden földjét és így lelkészi államsegélyét is elvesztette. A társulás külön templom és presbytérium fenntartásával történt.

Bizottságok kiegészítése után esperes imádsága zárta be a késő délutánig tartó gyűlést.

Előbbi napon, 26-án, bírósági ülés volt, Délután tanácsbirói értekezlet s bizottsági ülések voltak, este pedig értékes vallásos ünnepély zárta be a napot.

K. L.

Aktuális kérdések.

A sztratoszféra titka. A sztratoszférarepülés rekordja már a husz kilométer körül jár és még feljebb akar az ember repülni, mert vonza valami erő a lelkét a magasabb szférák titkai felé, az ég felé. A sztratoszférarepülés tudományos indoka a kozmikus sugarak kutatása, amelyek a magasban jobban tanulmányozhatók. Azt az ősz sugárzást kívánja tanulmányozni az ember, amelyekről a Jelenések látnoka is megemlékszik, amidőn látja ezeket a sugarakat az Isten királyi székéből mennydörgések, villámlások, szózatok képében kiáramlani. Prometheus is ide emelkedett fel s lehozta a villámot, mennydörgést és Isten titkait a földre, Pál apostol is felemelkedett a harmadik égiig, ahol kimondhatatlan és leírhatatlan élményeket szerzett. Enoch, aki Ádám után a hetedik ág törzsöke volt, szintén fel-emeltetett a magasabb szférába. Illés próféta tüzes kocsin szállt oda fel s maga az Ur Jézus egyenesen ki is jelentette, hogy azokban a szférákban, ahová Ő is felszáll, hajlékok is vannak és helyet készít ott az Övéinek. Ő a magas szférák szent sugarait ki is bocsátotta ám a pünkössti szent ünnepen. És Ő lesz az, aki eljön, hogy megoldja véglegesen a sztratoszféra titkát. Mi pedig addig is vágyakozunk az ég felé, mert vonz valami nyugtalanító hívő nosztalgia fel a magasba!

A sir alulról nyílik. Ezt a címet adta valaki egy husvétii cikknek, amely a feltámadásról beszél elismerésre méltó hittel. S oda konkludál, hogy ne várjuk felülről a mi társadalmi, gazdasági életünk feltámadását, hanem kezdjük meg magunkban. Szívesen aláírjuk az egészséges meglátású cikket egyházi életünk szempontjából is. mert magunkon kell kezdeni a megújulást, hogy az egész anyaszentegyház megújhódjon. Nekem kell előbb feltámadni, hogy köröttem minden feltámadjon. Azért szól hozzám és hozzád a nagy apostol is ilyen értelemben, Serkenj fel, aki aluszol és felragyog néked a Krisztus!

*

Tehetségvizsgáló labororium. Ilyen is van már. Maga a fogalom nem új keletű, mert hiszen Madách Imre „Az ember tragédiájában” már elénk állítja a phalanster korszak tehetség vizsgáló jelenetét, ahol psychometriai és koponyatani módszerrel állapítanak meg különböző hajlamokat és képességeket. Az ember tragédiájának fantasztikumai azonban valósággá lettek, mert a magyar fővárosban már van egy labororium, amelyben psychotechnikai műszerekkel felismerik a tehetségeket és 15—16 éves fiukat vizsgálnak meg a kézrengés, szemvibrálás, kérdések feladása, szövegek kiegészítése, színérzék, vérnyomás segítségével és különböző kategóriákba osztják őket. — Ha így haladunk — eljön az idő, amikor megtalálják a lelki hajlamok biztos ismerveit, sőt a lélek titkait s megvalósul ama krisztusi igazság, hogy: „Nincsen olyan titok, ami nyilvánosságra ne kerülne!”

Nagy Zoltán.

Középiskolai ref. növendékek statisztikája.

1030—31. év óta tartjuk nyilván a kerületünk területén a középiskolába járó növendékek létszámát. Ezek a számok a következők voltak:

Év	Összes	Saját isk.	Más jell. isk.
1930—31 ben	939	281	658
1931—32 „	972	337	635
1932—33 „	1139	354	785
1933—34 „	1268	417	851

Kitűnik ebből, hogy a leendő ref. magyar intelligenciának csak egy harmada nyeri középfokú iskoláztatását saját iskoláinkban, több mint kétharmad része más jellegű nem református részben nem is magyar tannyelvű iskolában.

Ez a körülmény különösen rámutat a középiskolai vallás-tanárok munkásságának nagy fontosságára. Az ő buzgalmuktól és szakértelmüktől függ nagy részben, hogy azok a középiskolások, akik nem saját iskoláinkban nevelkednek. Ősi vallásunknak ne csak hívei maradjanak, hanem vállalják azt a vezető szerepet is, ami képzettségüknel fogva rájuk vár.



Németország két tartományi egyházának

a Rheinlandinak és a Westfalinak, Dortmundban ápr. 29 én tartott közös közgyűlésén „az ígéret és az átok egyháza tárult [a gyűlést megnyitó predikáció textusában I. Sámuel 2, 30 ban is ez látszik] a szemek elé. A birodalmi püspök rendeletei nyomán az egyházban teljes zürzavar és felfordulás állott elő és napról napra világosabb, hogy a hatalmon levő „német kereszténynek“ egy központosított birodalmi egyházat akarnak létrehozni.

Ezzel a törekvéssel szemben a synodus [közgyűlés] csak az egyház Urának engedelmeskedik és annak akar szolgálni.

Lic. Dr Beckmann düsseldorfi lelkész az egyházzal szemben emlékeztette a közgyűlést az egyház hitvallásával kapcsolatban emlékeztette a közgyűlést az egyház hitvallásához való hűségre a gyülekezeti életben és munkában is. Majd a közgyűlések külön-külön az egyház hitvallása és szervezete címen emlékiratot és egy kivonatát, mint követelményt egyhangulag elfogadták.

Ebben az emlékiratban hangsúlyozza az egyház szervezétének törvény által való biztosított és védett voltát [amelyet a lutheránus birodalmi püspök és elvtársai rendeleteikkel sértenek]. Hangsúlyozza a német ev. egyháznak a hatalmas határait a különböző egyházak autonomiájával szemben.

Ezt az autonomiát a birodalmi püspöki kormány megsértette, amidőn az egyház kormányzást mintegy pusztá közigazgatási ténynek nézte, amelynek nincs köze a hitvalláshoz. Ezzel szemben vallja a reformátorokkal együtt, hogy az egyház kormányzása és élete csak az Igével és a hitvallással való összhangban lehetséges.

Ezért részletesen felsorolja az Isten ígétének a gyülekezetekhez, a lelkipásztori hivatalnak és a hitvallásnak, az ige szolgálatának [lelkipásztori hivatal] és a gyülekezetnek a viszonyát az Isten Igéje uralma alá helyezve. [Ha e tekintetben nézzük a német egyházat, hogy mennyire ragaszkodik hitvallásához és tisztul meg az egyházzal alkotott felfogásában, akkor e tekintetben a külső nyomásnak nagy áldását kell látnunk.]

Az egyház hivatalának és gyülekezetének megromlásáról való nyilatkozatában a jelenlegi állapotot a szentírás és a hitvallás világításában bírálja öntudatos bátorsággal.

És ezzel kapcsolatban az egyháznak a lelkészválasztásban.

kormányzásban, működésben az Igének és Hitvallásnak megfelelő új jogbiztosítékot és szervezetet kérnek. A német evangéliumi egyházak közös hitbeli megegyezésükként a birodalmi belügyminiszternek a következő nyilatkozatot küldték:

I. *Az a harc, amely a német evangéliumi egyházat régóta megrendíti, árt az egész népközösségnek. Az 1934. ápr. 13. i. egyházi törvény az egyházi állapot kiegyensúlyozására a feszültséget nem szüntette meg, sőt növelte azt.*

II. *A német keresztyének és a hitvallásos egyház közötti ellentétek kiegyenlítése lehetetlen. Itt egy gondolkozásban és cselekedetében egyháziatlan hatalmi mozgalom és az az akarat áll egymással szemben, hogy az egyház a saját lényéből kifolyólag lényének megfelelően ujittassék meg.*

III. *A jelenlegi birodalmi egyházi kormányzás működése által megakadályozza a békét, amennyiben*

1. nem a bizalomra, hanem hatalomra épült;
2. jog helyett önkényhez nyul;
3. a hitvallást nem őrzi, sőt megsérti;
4. nem az egyház ellenségeit, hanem a hitvalló egyházat üldözi.

IV. *A béke létrehozására szükséges:*

1. *A német evangéliumi egyház szervezetét helyre kell állítani. A szervezet törvényes úton való továbbfejlesztése elé ne háruljon akadály.*

2. *A mértékadó helyről törvényellenes rendeletei és törvényei a birodalmi püspököknek és a birodalmi egyház kormányzásának vonassanak vissza.*

3. *Az összes megtorlásokért szolgáltatassanak elégtétel. A tekintetben, hogy állampolitikai eljárásról van-e szó, az államnak kell döntenie.*

4. *Annak az alapvető elvét, hogy állam és politikai párt belső egyházi ügyekben nem nyul, szigorúan keresztül kell vinni.*

Berlin, 1934. május 2-án.

A német evangéliumi egyház Hitvallásos közössége nevében, *D. Koch*, elnök.

*

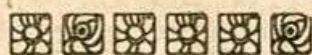
A fenti nyilatkozatból világosan látszik, hogy mennyire alapjaiban rendült meg a németországi ref. és lutheránus egyház. De „a maradék” hűségesen küzd az evangéliumért.

Ismeretes, hogy az egyházi uralomnak nem kedves lelkészeket fegyelmi eljárás nélkül és azzal is, hatalommal megfosztották állásuktól. A hitvallásos lelkészek az imádkozásukat is képesek voltak megzavarni. A hatalom Isten kezében van... Ő tudja mit akar e harc által is.

Molnár Károly.



HIREK



Egyházmegyei lelkészértekezlet. A baia marei (nagybányai) református egyházmegye lelkészei egyetemes lelkészértekezletet tartottak június 23-án Satmaron, amelyen több, a lelkészeket közeli érdeklő ügyet tárgyaltak meg. Az értekezletet Magoss Ferenc elnök nyitotta meg rövid imával és beszéddel, mely után O.áh Sándor baia marei (nagybányai) lelkész ismertette a „Református Óralló” és az „Egyház és Papság” című újságok fuzióját, melynek megtörténte után a baia marei (nagybányai) és bekecsaljai egyházmegyék lelkészértekezleteinek közös lapja „Református Lelkipásztor” címen jelent meg. Az új lapnak csaknem 800 előfizetője van s így annak az anyagi feltételei biztosítottak látszanak s amennyiben a lelkészek tovább is megfelelő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítik azt, úgy bizonyára sikerülni fog a lapot az egyetemes lelkészértekezlet lapjává fejleszteni. Peleskey Sándor lelkész ismertette ezután a lelkészértekezlet ügyrendjét, melynek megtárgyalására a lelkészi körök kéreltek fel, a körökből beérkező javaslatok megvizsgálására pedig bizottság küldetett ki, melynek tagjai lesznek tisztikar tagjai és az egyes körök elnökei. Dr. Koronka Pál adriani (adorjáni) lelkész, a Boruzs Lajos inditványával kapcsolatban, a lelkészek önsegélyezésének az ügyét ismertette és megjelölte azokat a módokat, ame-

lyeknek alkalmazásával ez az ügy megvalósítható volna. Többek hozzászólása után az a javaslat fogadtatott el, hogy megkeresi lelkészértekezlet Vadai Béla bihari esperest, hogy a lelkészek államsegélyének egyenlősítése ügyében tovább is járjon közben és megkeresi a kerület elnökségét, hogy a nyugdíjintézeti tőkéből olcsó kölcsön nyújtásával jöjjön segítségére a megszorult lelkészeknek s egy szersmind a lelkészek havi 60 leis hozzájárulásából létesítsen egy gyorssegély alapot, amely ugyanezt a célt szolgálja. Végül dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész ismertette a konverziós törvénnyel kapcsolatos teendőket és kérte a lelkészeket, hogy a törvény által előírt terminusokat az egyházak érdekeinek megvédése céljából pontosan tartsák be.

Méllusz Péter szobrának leleplezése május 17-én történt meg Debreczenben. A szobrot a kormány adományozta az egyetemnek s a központi épület előtt állították fel. A kollegiumi kántus éneke és dr. Varga Zsigmond rector megnyitó beszéde után dr. Révész Imre tartott emlékbeszédet. Majd a vallás és közoktatásügyi miniszterium képviselője átadta és dr. Vásáry István polgármester Debreczen város közönsége nevében átvette a szobrot. Azután a koszorú elhelyezése következett. Az első koszorút a tiszántúli egyházkerület képviselőjében dr. Baltazár Dezső

püspök helyezte el. Az ünnepe-lyt a kollegiumi kántus a Hymnus éneklésével fejezte be.

A satu-maref főgimnázium tanuló ifjusága a tanári testület felügyelete alatt a püskösti ünnepek alkalmával két napos kirándulást rendezett Sighetre és a sugatagi sóbánya megtekintésére. A sighet-i állomáson a református egyház vezetősége és a vendégfogadó házigazdák szeretettel fogadták az érkezőket és gondoskodtak a megfelelő elszállásolásról. Másnap délelőtt az ünnepi istentiszteleten az ifjuság és a kísérők testületileg vettek részt a főgimnáziumi énekkar sikerült énekszám-mal működött közre. A délután 6 órai kezdettel tartott istentiszteleten az ifjuság Szenczi Molnár emlékünnepe-lyt tartott. A délutáni istentisztelet 1500 leis perselypénzt az egyház vezetőség szegény tanulóink segélyezésére fordította. Hétfőn reggel külön autóbuszok szállították a sighetiekkel bővült kiránduló társaságot Suga tagra, ahol a bányaigazgatóság a legnagyobb előzékenységgel és díjmentesen tette lehetővé a bányaüzem és a vele kapcsolatos fürdőtelep megtekintését, sőt az ingyen fürdést is felajánlotta. Hálás köszönet illeti a református nőegylet és református lyceum

vezetőségét, akik ingyen bőségesen és igazi magyar vendégszeretettel gondoskodtak a kirándulók élelmezéséről is.

Uj Missziói Füzetek. A Külmissziói Füzetek és a Csendes Esték egyesüléséből keletkezett Missziói Füzetek sorozatában e hónap folyamán két igen érdekes füzet jelent meg. Az egyik: Kelemen Gyula: „Nem vagyunk a meghátrálás emberei,” a bukovinai Isten-segits magyar falu településének a történetét írja le, kapcsolatban vértanu lelkipásztorának, Szilvás Ujfalvi Imrének szomorú és mégis felemelő élettörténetével. A mai traktátus irodalomban ritkán található szebb és felemelőbb írást e füzetnél. A másik füzetet Virágh Sándorné írta: „Nők a misszióban” címen s benne érdekes és megkapó képekben mutatja be először a női misszió szükségességét, majd ugyancsak érdekes történetek keretében ismerteti a pogány nők között folyó missziói munkát és különböző módszereit. A Ref. Külmissziói Szövetség kiadásában az elmúlt hetekben két érdekes füzet jelent meg. Az egyik dr. Morétey Sándor főorvos tollából „Az áldott orvos nyomában” címen, a másik Papp Géza füzete: Mit tesz a halál? Két képben mutatja be. Megrendelhetők a Magyar Külmissziói Szövetségnél B. pest.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

Ad 1760—1934. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbéli lelkész és iskolai hatóságnak. Abból az alkalomból, hogy a hozám intézett 54069/1934. sz. kultuszminiszteri leirat — a nemzet-

védelmi minisztérium értesítésére hivatkozva — a theologus ifjak ugynevezett „angajemen”-jeihez mellékelt bizonyítványok hiányos főbélyegzését megállapítja, általános jellegű figyelmeztetést is tartalmaz az okmányok kellő felbélyegzésére vonatkozóan. *Jónak látom tehát a címben említett hivatalokat utasítani, hogy minden hivatalosan kiadott iratra fölléttlenül tegyék oda a bélyegtörvényben megszabott értékű kincstári bélyegeket, hogy ne kerüljenek összeütközésbe az említett törvény rendelkezéseivel.* Oradea, 1934 május 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

2493—1934 II, sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Alábbiakban közlöm eredetiben és másolatban az oktatásügyi minisztérium 85,319—1934 számú rendeletét az évvégi vizsgálatok ügyében.

Ministerul Instrucțiunii Culturii și Artelor. Dir. Inv. Part. și Confesional. No. 85,319—1934. din 24 Mai 1934. Domnule Episcop. Avem onoare a vă comunica următoarele dispozițiuni în legătură cu examenul de Stat al elevilor școlilor primare confesionale fără drept de publicitate:

1. Examinarea acestor elevi se va face — potrivit Legii — de către comisiuni formate din învățători de Stat.

2. Comisiunile vor fi alcătuite din câte 3 învățători dintre cari unul va fi președinte.

3. Cel puțin 2 dintre examinători trebuie să cunoască limba de predare a școlii ai cărei elevii se examinează.

Învățătorii școlii confesionale respective vor putea să fie prezenți la examinare spre a fi folosiți ca auxiliari ai comisiunii pentru a da la cerere lămuririle necesare.

4. În afară de lucrarea scrisă din limba română și de lucrarea scrisă din aritmetică, se va da o asemenea lucrare (o compunere) și din limba de predare a respectivei școli particulare.

5. Drept taxa de examen, susținătorii școlii confesionale vor plăti Comisiunii conform. art. 54 din lege și 71 din regulament — o diurnă corespunzătoare.

Diurna este următoarea: a) pentru școlile din comunele rurale, câte 160 lei de examinător pentru o ședință (480 lei pentru întreaga comisiune); b) pentru comunele urbane câte 180 lei (respectiv 540 lei). Într-o ședință se vor examina 20 elevi.

Pentru fracțiunile de 20, se va adăuga cota proporțională. Ex: pentru 45 elevi dela o școală rurală se va plăti: $480 \times 2 + 24 \times 5 = 1,080$. Pentru lucrările scrise și pentru încheierea situațiunii nu se va adăuga nici o ședință în plus, aceste lucrări fiind socotite în diurna arătată.

6. S'au dat instrucțiuni că școlile cari intră în prevederile

art. 110 din Legea Inv. Part. cari au inaintat in termen legal ac tele și a căror situațiune n'a fost încă rezolvată de Minister, continuă să-și păstreze până la pronunțarea Ministerului dreptul ce au avut la promulgarea legii respective.

Ca urmare elevii acestor școli nu se vor prezenta la examenul de Stat arătat mai sus. Elevii cl. VII a ai acestor școli nerezołvate încă vor trece însă examenul de absolvire in prezența delegaților Ministerului așa cum prevede art. 65 din lege pentru toate școalele primare cu drept de publicitate. Semnături.

Fordítás. Püspök úr! Van szerencsém közölni a következő intézkedéseket kapcsolatban a nyilvánossági jog nélküli felekezeti elemi iskolák növendékeinek állami vizsgálatával:

1. Ezen növendékek vizsgálata a törvény szerint történik, állami iskolai tanítókból alkotott bizottságok útján.

2. A bizottságok 3-3 tanítóból alakulnak, akik közül egyik lesz az elnök.

3. Legalább kettőnek a vizsgáztatók közül ismernie kell annak az iskolának az előadási nyelvét, amelynek növendékeit vizsgáztatják. Az illető felekezeti iskola tanítói jelen lehetnek a vizsgálaton, hogy a bizottság segítségére legyenek ill., hogy annak kérésére a szükséges felvilágosításokat megadják.

4. A román nyelvi és mennyiségtani írásbeli dolgozatokon kívül hasonló dolgozatot [fogalmazványt] kell készíteni az illető magániskola előadási nyelvéből is.

5. Vizsgadíjképen a felekezeti iskola fenntartói a törvény 54. és a szabályzat 71. fejezete szerint a bizottságnak megfelelő napidíjat fizetnek. A napidíj a következő: a) falusi községbeli iskoláknál 160 lei fejenként a vizsgáztatóknak minden ülésért [480 lei az egész bizottság számára]; b) városi községekben 180 lei [ill. 540 lei]

Egy ülésben 20 növendéket kell levizsgáztatni.

20-nál kevesebb töredék után aranyos rész számítandó. Pl.: 45 növendék után falusi iskolánál fizetni kell $480 \times 2 + 24 \times 5 = 1080$ leut. Az írásbeli dolgozatokért és az osztályzásért nem lehet számítani egy többlet ülést sem, ezek a munkálatok a jelzett napidíjban beleszámítottak.

6. Utasítást adtunk, hogy azok az iskolák, amelyek a Mot. 110. fej. alá esnek, amelyek a törvényes határidőben beadták okmányaikat és amelyeknek helyzetét a minisztérium még nem döntötte el, továbbra is megtartják a minisztérium döntéséig azt a jogot, amely megvolt nekik az ill. törvény kihirdetésekor. Következésképen ezeknek az iskoláknak növendékei nem jelent-

keznek a fentjelzett állami vizsgálaton. Ezen még el nem intézett iskolák VII. osztályos növendékei azonban miniszteri biztosok jelenlétében fogják letenni az abszolváló vizsgálatot, amint azt a törvény 65. fei. előírja az összes nyilvánossági joggal biró elemi iskolák számára. Aláírások.

Jelen alkalommal is felhivom az összes illetékesek figyelmét arra a megalázó helyzetre amit a nyilvánossági jog elvesztése magával hoz, az anyagi megterhelésre, amit az jelent, s ez is szolgáljon intelmül az iskolafenntartóknak, hogy minden törvényes intézkedést tegyenek meg a nyilvánossági jog megtartása, illetve visszaszerzése érdekében.

Ugyancsak a presbitérium, ill. az iskolaszék köteles gondoskodni a nyilvánossági jog nélkül működő iskoláknál a fentiek szerint könnyen kiszámítható vizsgadíj előteremtéséről, akár a gyermekeken való behajtás útján, akár az egyházközség pénztárából.

Ugyanezek az iskolák a vizsgálat befejezése után annak lefolyásáról és eredményéről haladéktalanul jelentést tartoznak beküldeni a püspöki hivatalhoz.

A miniszteri rendeletben nem foglaltatik benne, azonban kétségtelen a Mot szab. 92. fej. ből kifolyólag, hogy a vizsgáztatásnak azon a nyelven kell történnie, amilyen nyelven az illető tárgyat törvény szerint az év folyamán tanították.

Föltétlenül az összes növendékeknek meg kell jelenniök a vizsgálaton, tekintettel a Mot. szab. 72. fej. 2. bekezdésben foglalt szankcióra.

Mindazok az iskolák, amelyek a *minisztérium* írásbeli rendeletét az iskola autorizációjára vonatkozólag még nem kapták meg, a rendelet 6. pontjának intézkedései alá esnek, ennek következtében semmi szín alatt vizsgáztató bizottságot el nem fogadhatnak, hanem az évváró vizsgálatot az elemi oktatási szabályzat 98. fej. szerint kell megtartani. Ugyanez vonatkozik azokra az iskolákra is, amelyek a miniszteri autorizációt nyilvánossági joggal kapták meg.

Természetesen ezen az évváró vizsgán is kötelesek fogadni az ellenőrző közegek látogatását.

Ha időközben egyéb rendelkezés nem érkezik, a tanítás június 15-ig tart, utána 2 napi szünet tartandó az iskolahelyiség rendbehozatalára, a vizsgálatok 18. án, hétfőn megkezdhetők. Az évváró ünnepséget a helyi szokásoknak megfelelően kell megtartani.

A tanítók állomáshelyüket július 10 ig hogy elhagyhatják s ezen ideig az összes írásbeli munkálatokat el kell végezniök s az anyakönyveket az ill. revizorátusnál hitelesíttetniök.

Az abszolváló vizsgálatot az eddigi eljárás szerint kell megtartani, figyelembe véve a Mot. szabályzat 92 fejezt, melynek értelmében minden tárgyat azon a nyelven kell kérdezni, amilyen nyelven tanulták azt az év folyamán.

Oradea—Nagyvárad, 1934 május 30. Atyafiságos szeretettel: Sul yok István, s. k., püspök.

2515—1934, II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóság*nak. Jelen körrendeletemmel egyidejűleg az összes kerületünkbeli református elemi iskoláknak kiküldtem a növendékek számával arányos mennyiségű traktátus füzetet vizsgai jutalomkönyv gyanánt leendő szétosztás céljából. A füzetek ellenértékével darabonként 2 illetve 3 leuval az illető egyházközséget megterheltem. Akik a füzeteket a jelzett célra felhasználni nem tudják, vagy ahol a presbyterium vizspai jutalomkönyvek céljára áldozni nem képes, június hó 15-ig küldjék vissza az iratterjesztésnek. Ezen határidőn túl az iratterjesztés a füzeteket nem veheti vissza. Oradea—Nagyvárad, 1934 május hó 12 Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla egyházkerületi főjegyző.

Pályázati hirdetemény. A satumarei református felső kereskedelmi leányiskola igazgatósága, az 1934—35. tanévre, pályázatot hirdet a következő tanszékekre: Egy jog és két könyvelés-levelezés Pályázati feltételek: 1. Csak licencia vizsgával és pedagógiai szemináriummal rendelkező tanerők pályázhatnak. 2. Fizetés a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület által megállapított helyettes tanári fizetés. 3. A pályázat beküldésének határideje 1934 július 3. A pályázatok az iskola igazgatótanácsához címezve fenti igazgatósághoz küldendők be. A megválasztásnál elsősorban a református tanerők jönnek tekintetbe. 2—3

Pályázati hirdetemény. A satumarei református leánygimnázium igazgatósága az 1934—35. tanévre, pályázatot hirdet a következő tanszékekre: Román, Francia, Latin, Történelem, Földrajz. Pályázati feltételek: 1. Csak licencia vizsgával és pedagógiai szemináriummal rendelkező tanerők pályázhatnak. 2. Fizetés a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület által megállapított helyettes tanári fizetés. 3. A pályázat beküldésének határideje 1934 július 3. A pályázatok az iskola igazgatótanácsához címezve, fenti igazgatósághoz küldendők be. A megválasztásnál elsősorban a református vallásu tanerők jönnek tekintetbe. 2—3

Értesítés. A miniszterium 69872—1934. sz. rendeletével úgy intézkedett hogy Sorescu Endre ur lássa el a tanfelügyelői teendőket Vaşcău, Beiuş, Tinca és Ceica körzetekben, azaz Bi-

hor megye déli részében, Marinescu D. ur pedig a megye többi részében. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 7636—1934. Insp. şc. szám alatt.

Pályázati hirdetés. A poľau i—patóházai ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet helyettes kántori állásra 1935 aug. 31-ig terjedő időre. Javadalom: 1. Két szoba s melléképületek s kert. 2. 15 [tizenöt] mm. tiszta, rostált buza, 3. 5 [ö.] mm. szemes tengeri, 4. 5 [öt] köblös föld, melyet az egyház szán'at s hasznélvező által adott maggal elvettet. 5. Temetői kaszáló. 6. Készpénz 750 lei. 7. Tűzifa beszállítás a medişa-i vasuti állomástól. Köteleesség: Mindennemű kántori teendő végzése, áll. iskolába járó gyermekeknek énektanítás, vasárnapi iskola vezetés, egvházi jegyzőség s lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Megjegyzés: Földek mindennemű adóját az egyház fizeti; a megválasztott véglegesítése valószínű. Pályázati kérvények beküldése a megjelenéstől számított 15 nap. Pályázhatnak kántori oklevéllel bíró, énekkar vezetéshez értő férfi, nő, vagy nyugdíjas tanítók. Az állás a jogerőre emelkedés után azonnal elfoglalandó. Ref. Lelkészi Hivatal Poľau, p. u. Medieşul Aurit. jud. Satu-Mare.

Pályázat. A Ciocai—csokalyi ref. egyházközség pályázatot hirdet református orgonista kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Tisztességes lakás melléképületekkel és kerttel, 2. 16 [tizenhat] kat. hold szántó és kaszáló adóját egyház fizeti 3. 15 [tizenöt] hl. rozs. 4. 3 [három] öl kemény hasáb tűzifa beszállítva 5. Minden növendéktől [jelenleg 60] 20 lei és 30 liter rozs. 6. Készpénz államsegély rendezéséig a 2—3 pont alattiak egyházmegyeyelég évenként megállapított értékének kiegészítése az egyházkerület által megállapított minimumra, ezidőszertint 24 000 leire és esedékes korpótléokra havi előzetes részletekben. [Megjegyzés. A 2—5 pont alattiak értékelése a folyó isk. évre ez volt: 2. = 5600 lei, 3. = 1890 lei 4. = 2520 lei, 5. 1200+2268 lei, 6. = 13.478 lei. Kiegészítés 10 522 lei mely havi részletekben pontosan kiadatott] 7. Törvényes stóla és 6 kat. hold agrárföld, melyért azonban az egyház nem szavatol s melynek adóját a tanító fizeti. A 7. pont alattiak a kántorságért külön ada'nak. Köteleességek: A most még osztatlan iskola vezetése. A II. tanerő engedélyezése esetén a presb. által kijelölt osztályok vezetése. Kántori teendők ellátása. Lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Egyházi jegyzőség. Énekkar szervezése és vezetése. Minden belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak törvényes képzettségű, románul tudó férfitanítók. Pályázati határidő 1934 junius 17. Személyes megjelenés ajánlatos, de utiköltséget csak a megválasztottnak téríti meg az egyház. Az állás szept. 1 én elfoglalandó. A község Székelyhidhoz közel van. Vasutállomása Cadea—Kágya 2 km. Megválasztott tanító Fogyasztási Szövetkezetnél némi mellékkeresetre tehet szert. Pályázatok Ref. Lelkészi Hivatal címére küldendők, Ciocai—Csokaly. Bihar m.



M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok, BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14


a Református Leánynevelő-intézet épületében

Harmoniumok templomi, iskolai, énekkari és házi használatra már 4550 leitől, meglepő hangtömörség, pontos, tartós egyszersmind tetszetős klaffelben készülnek.

Orgonák a legtökéletesebb és legművészebb klaffelben, az eddig szállított több mint kétszázhatvan darab orgona közül mintegy harminckét darab református templomok számára készült.

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmoniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulev. Mihai Viteazul 9.





Jutányos árak.  6-6 Ajánlat díjmentesen.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,  évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.  ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.  hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Dr Thúry Kálmán főgondnok megnyitó beszéde.

Főtiszteletű és Méltóságos Kerületi Közgyűlés!

Egy nehéz esztendő megpróbáltatásaival a hátunk mögött gyűltünk ma ismét össze az alkotó munkára. Első gondolatunk tehát a múlté, mert a jelen alapja a múlt és a jövő építése is csak az elmúlt események ismerete és tanulságainak figyelembevételével történhetik.

Az emberiség lelkivilágát jellemző feszültség, melynek politikai és gazdasági természetű okai vannak, az elmúlt évben csaknem robbanásig emelkedett. A politikai jósok már újabb összeütközések és világégés konturjait festették a horizontra — nem is alap nélkül, mert csak a kölcsönös félelemnek, az esetleges veszteség lehetőségének, nem pedig a nemzetek jámbor lelkiségének lehet betudni, ha egy újabb, az előbbinél végzetesebb katasztrófa nem dönti sirba az emberiség kulturáját.

Magától értetődik, hogy amikor ez a lelkiállapot az egész földkerekség gondolatvilágát hatalmáa kerítette, alig lehet várni, hogy az Istenországának építői hamarosan kezükbe vegyék az irányítást és jótékony befolyásukkal megteremtsék az emberiség jobb jövőjét jelentő lelki megbékülést.

Ha ily sötét tónusban kell megfestenünk az egész társadalom helyzetképét, akkor nem tudunk élénk színeket használni az egyházi élet elmúlt évének megrajzolásánál sem. Az általános válsághullám visszafejlődésére ítéli a szellemi világ törekvéseit is ennek ellenálló képességétől függ, hogy az anyagi és szellemi világ egymáshoz való viszonyának kérdése minő megoldást nyer. A jövő fogja tehát megmutatni, vajjon az anyagi tényezők fogják-e determinálni az emberiség sorsát, vagy pedig

a szellemi erők veszik kezükbe az irányítást és mentik meg az emberiségnek nemcsak egész szellemi birtokállományát, hanem visszahozzák az elvesztett jólétét is?

A hangos zürzavarban mi csak azt érezzük, hogy a világot tönkretévő politikai kuruzslások ellensúlyozásául nekünk a lelkiéletnek mélyebb megszántásához kell hozzáfognunk. Bármennyire erőtlenné sorvasztotta is az egyházat és intézményeit a válság vihara, ezt a pislákoló tüzet nem szabad kialudni bagyni, hanem ellenkezőleg, minden igyekezetünkkel élesztgetnünk kell, hogy erőre kapjon és kivegye részét a társadalom újjászervezéséből és fokozott erővel teljesítse tulajdonképeni célja mellett szociális és közéleti feladatát is. Bizonyított dolog, hogy ma nincs társadalmat összefogásra bíró és átalakulásra kényszerítő más nagy eszme, amelynek ható ereje a világot egy jobb útra vezethetné, mint a hitélet. De miért nem teljesíti ezt a feladatát?

Nem egészen alaptalan az a hangoztatott vád, hogy az egyházi élet felelős mindazért, ami a világban történik és ami nem történik. Egy belső erővel rendelkező egyházi élet a megihletés eszköze lehetne, amely megtisztítaná a közéletet, szívet adna a világi kormányzásnak, erőt a végrehajtó hatalomnak és szárnyat növelne a közgazdasági élet ólomtesztjén.

De hogyan élesszük fel azt a szent tüzet, amely újjászületést jelentene ezen a földtekén? Évek óta észleljük a bajt és hirdetjük az egyházi élet megújulásának szükségességét az eredmény pedig az, hogy az anyagi helyzet sorvasztó nyomorúsága lassanként kiöli a lélek belső értékeit s mindjobban eltávolítja az embereket az evangélium ereje által védelt helyről és ami az egyházi életből még megmaradt az nem egyéb, mint pusztá kerete egy hatalmas intézménynek belső tartalom nélkül.

Ki a felelős ezért? Az idők mostohasága vagy az emberek gyengesége? Lehet, hogy mindkettő, de ez még nem elég ok arra hogy a mi az egyéni felelősséget magunkról elhárithassuk csak azért, mert az anyagi bajok terhesebbé teszik a munkánkat. Be kell látni mindenek előtt, hogy a hitélet kérdése, mint társadalmi probléma már kilépett a közgyűlési dialaktikus viták és elméletek zárt levegőjéből s hisodródott a szabadba a zürzavarokból oly hangos világ életébe, ahol követeli az életerős eszmének kijáró érvényesülést. Ha ennek megállapításáig értünk, be kell ismernünk azt is, hogy kevesebbet dolgozunk, mint amennyi kitelnék a mi képességeinkkől.

Nem dolgozunk jól, mert nem tudjuk ma sem kellőképen

megszervezni a munkát. Több sulyt helyezünk a hivatalos előírásokra, sőt azokat többnyire kizárólagos kötelességnek tekintjük s e mellett parlagon hever a lelki propaganda ügye. Nem tudjuk a megfelelő embereket állítani az egyes helyekre, de nem azért, mert hiányoznának, a helyes kiválasztásnak utját állja a normális időkre szabott választási eljárás, amelynek a református egyház alapfelfogását képező demokráciáját eltorzította az újabb idők tévelyedése s a kicsinyes szempontoknak a magasabb közérdek fölé emelése. Korrektívumra van tehát szüksége az egyházi életünknek, amely csak ezt a súlyos bajt kiküszöbölje, anélkül azonban, hogy az alkotmánynak lényegét megváltoztatná, avagy azon súlyos sebeket ejtene. A népegyháznak tradícióit tiszteletben tartó, de a közérdekre is gondoló új lelkesítő törvény, valamint az egyházfegyelmelésnek hatékonyabb szabályozása fogja betetőzni azt a munkát, amely a belmisszió terén egy pár év óta oly sokat ígérő hajtásokat növelt. Az a szorgalom, amely kötelességévé teszi nemcsak az egyház hivatalos tisztviselőinek, hanem a világiaknak is a hitélet fejlesztésével szolgáló intenzívebb munkában való részvételt, már a mai kezdő állapotban is alapos reményt nyújt egy szebb jövő kialakulásához. E tekintetben a fiatalabb nemzedéknek bekapcsolása a legfőbb feladat, amely fiatalságot egy nagy szakadék választja el a múlttól s ennél fogva nélkülözi a folytonosságnak, a hagyományok élő erejének, a lelki élet szükségességének tudatát. A fiatalságnak az egyház sáncain belül való elhelyezkedése sok bajt megfog szüntetni, mert a vallásos élet emlőjén felnövekedett, tetterős, öntudatos alakulatok újabb és eredményesebb lendületet fognak belevinni a petyhüdt szervezetbe s a további fejlődést biztosítani fogják. Szükséges tehát, hogy az élet rohanó tempójával lépést tartsunk, mert jaj annak, aki ezt nem veszi figyelembe és körülbástyázza magát elavult módszerek és felfogások sáncaival elefántcsonttoronyban ül és csak a multbamerengő szemmel álmodja át a jelent. Kell tehát a haladás mindabban, ami elvonatkozatható az isteni eredetű hitelvi kérdésektől. A dogmatikus alap érintetlensége mellett minden másban, alkotmányunkban, liturgiális rendtartásban törvénykezésünkben a célszerűség politikáját kell szem előtt tartanunk, amely rugalmas mozgásával elhárítja a maradiság gátló akadályát s magához fűzi az újabb kor gyermekeinek különféle törekvésektől háborgó lelkeit is. Nem gondolok azonban arra, hogy az egyházi munka szabad prédája legyen az egyéni felfogásnak és szükséges kezdeményezéseknek. Ezek többet árta-

nának az egyházi élet belső erejének, mint a legmerevebb konzervatívizmus, mert megszüntetné az egyház és a hívek közötti cohaeziót s a meglazuló fegyelem széthullásra ítélné a mi évszázados alkotásainkat. A megfontolt haladó irányzatnak feladata ellenben nemcsak az, hogy ellesse a kor feltörekvő lelkikivánóságait s azt az evangélium kohójában a hitéleti munka útján salakjától megtisztítva adja át az emberiség használatára, hanem méginkább az, hogy túlméretezett és visszariasztó eszközök nélkül csaknem észrevétlenül vigye be a lelkekbe a hitélet megkedvelésének gondolatát.

Főttszéletü Kerületi Közgyűlés!

Kerületünknek külső viszonylata az elmúlt egy év alatt nem változott. Tehát, ha nem romlott is, de semmit sem javult. Az egymást felváltó kormányoknak felfogása velünk szemben tartózkodó. Sajnálattunkra nem tudunk semmiféle haladásról beszámolni a lelkészi kongruák arányosítása, a hátralékok kifizetése, a tanítók segélyének költségvetésbe iktatása és kerületünk állami elismerésének fontos kérdéseiben. Vezetőségünk ezeket a kérdéseket nemcsak állandóan felszinen tartja, hanem ezek kedvező elintézése érdekében minden lehető lépést megtett és megtesz a jövőben is. A várakozásnak ebben a súlyos korszakában nem kérhetünk mást gyülekezeteinktől, lelkész és tanító testvéreinktől, mint azt, hogy kálváriás sorsunknak tudatában legyenek bizalommal a vezetőség kötelességtudása iránt és magyar reformátusokhoz illő türelemmel és hittel teljesítsék igen nehéz helyzetükben is magasztos feladatukat.

Egyházkerületi közgyűlés.

Folyó hó 5 én és 6-án tartotta kerületünk ez évi közgyűlését Oradeán, melyen az alkotó tagok csaknem teljes számban megjelentek. Különös ünnepélyességet adott a közgyűlésnek az első napon megtörtént lelkézszen-telés, mely egyházkerületünk harmadik lelkézszen-telése volt s amelyen 34 ifju lelkész szenteltetett fel az új liturgia fölemelő szertartása szerint.

5 én reggel pontosan 9 órakor felzendült az ajkakon a bizodalom örök zsoltára s utána a szivek érzéseit és lelkek fohászát ősz püspökünk mélyen áhítatos és szárnyukon felemelő gyönyörű imádsága tolmácsolta a mindenható Isten előtt. Aztán dr Thúry Kálmán főgondnok mondta el hatalmas megnyitó beszédét, mellyel világosan mutatott rá az élet igazi útjára.

Ezután kegyeletes szavakkal emlékezett meg az egyház-

kerület halottairól: Kassay Béla tincai esperesről, Szőke Sándor salontai, Lányi Lőrinc lipovai, Szabó József űebeűi, Vas Jenő vānātori, Takács Ferenc volt sanislāui lelkészekrőł, Seres László, Czina Sāndor, Osvāth László, Varga Mihály, Soós Jānos id. Zöld Zoltán tanítókrőł. Székely László és dr Falussy Árpād egyhm. gondnokokrőł, Az emlékezést a jelenlevők állva hallgatták végig.

A nagyhatásu megnyitó beszéd és a megalakulás formáságai után örömmel vette tudomásul, hogy a salontai egyház-megye esperessévé Arđai Aladárt választotta meg. A szavazat-bontó bizottság jelentése szerint zsinati póttagokká dr Szabolcska László esperes és Sārkőzi Lajos Satu Mare Mintiu i lelkész választattak meg, Megnyugvással vette tudomásul a közgyűlés, hogy ama felterjesztésre, melyben azt kértük, hogy ott, hol a lakosság többsége református, ünnepeinken vásárok ne tartas-sanak, aképen intézkedett, hogy a vásárok jegyzéke kiigazitassák Mivel azonban püspökünknek arra a felterjesztésére, hogy hivelnket ünnepeinken bíróságok elé ne idézzék, semmi válasz sem érkezett, felkérte püspök urat újabb előterjesztésre.

A püspöki jelentéssel kapcsolatban hálás elismerését nyilvánította a közgyűlés püspökünknek, hogy a mult évben is számos gyülekezetet meglátogatott. Örömmel vette tudomásul, hogy kerületünk képe a hitélet mélyülését mutatja. Mivel azonban 11 egyházköztségben még mindig nincs hétköznapi istentisztelet és a Heidelbergi Kátét több helyen még ma sem magyarázzák és mivel a revelzálisok s a szekták támadása valamint a kitérések révén számos veszteség éri egyházunkat, felhivja a lelkipásztorokat és presbitereket tevékenyebb munkára és a hivel fokozottabb gondozására.

Megűtközéssel hallották a közgyűlés tagjai, hogy — különösen a határmenti községekben a csendőrség teljesen megakadályozza a belmissziói összejöveteleket, némely helyen a presbiteri gyűlések, sőt egy helyen a hétköznapi istentiszteletek tartását. Megnyugvással fogadta püspök ur gondosságát, mellyel e sérelmek orvoslása ügyében minden esetben eljár s melynek eredményeképen a kultuszminiszter átiratot intézett a belügy-miniszterhez az összejövetelek szabaddátétele érdekében. A jövőre nézve utasította a lelkészeket és presbyteriumokat, hogy az előforduló sérelmeket azonnal jelentsék, de jelentéseik kellően megalapozott, tényekkel alátámasztott legyen melyeket okmányokkal is tudjanak igazolni.

Hasonló megűtközést váltott ki az iskolákról szóló püspöki

jelentés. E szerint elemi iskoláink közül löbbnek a nyilvánossági jogát nem ismerte el, többnek az ügye elintézetlen, a miniszterium új tantervek felállítása iránt, sőt egyes tantervek kibővítése iránt benyújtott kérések teljesítését, tanítóinkat újabb vizsgára akarják kényszeríteni; középiskoláinkban vizsgadíjakat szabnak ki. Mindezek az intézkedések egy elkövetkező kulturharc árnyékát vetik előre. Közgyűlésünk egy emberként állott oda tanszabadságunkat és iskoláinkat jogaink alapján védelmező püspökünk mellé, midőn kimondotta, hogy e sérelmek orvoslásáért minden törvényes eszközt felhasznál.

E nagy lelkesedéssel és megfontolt komolysággal meghozott határozat után a püspök és esperesek a főszenstelendő lelkészekkel együtt palástosan átvonultak az újvárosi templomba a lelkészszentelésre. Itt az istenitiszteleti szertartást Kiss Bertalan belm. titkár végezte, aki a lelki egyházzal s benne a lelkipásztorok hivatásáról mondott lelkéből fakadt, hatásos egyházi beszédet. Az urasztala körül elhelyezkedett főszenstelendő atyafiakat Csernák Béla ker. főjegyző eskette fel, püspökünk szívből szívhez szólott atyai és apostoli beszédet intézett hozzájuk. Majd térdre borulva fogadták püspökünk áldó imádságát és az esperesek ígérel való megáldását. Végül ismét püspökünk imádkozott és megáldotta a gyülekezetet, mely a nagy templomot szorongásig betöltötte. Fokozta az istenitisztelet felemelő hatását a dr. Szemethy Géza ker. titkár vezetése alatt működő Kálvin vegyeskar, mely egyik számában a szerző híres Tebened bízunk c. nagyértékű átirat gyűjteményéből a 2. sz. és művészi átiratot adta elő tökéletes kidolgozásban.

Az istenitisztelet után az ismét megnyitott közgyűlésen a felszenteltek nevében Elekes Gyula lelkész mondott köszönetet, melyre a püspök ur válaszolt mély és maradandó hatást keltett beszéddel.

Délután a bíróság ülésezett.

Másnap a folytatólagos közgyűlésen a püspöki jelentés megelégedéssel emelte ki középiskoláink jó eredményét és az internátusokról szóló beszámolóban a satumarei internátust, mely új, nagy épületében a kor viszonyainak megfelelő elhelyezést nyert.

A tüzbiztosításra nézve ismét a Fonciera intézettel köti meg újabb 10 évre az egyezséget kerületünk.

A költségvetés tárgyalásai során kimondotta, hogy a zsinat-

tartási költséget erre az évre mellőzi. A két és fél milliónál nagyobb összegű hátralékokra nézve felszólítja a hátralékosokat, hogy tartozásaikat mielőbb rendezzék és felhatalmazza az elnökséget, hogy készpénz fizetés mellett indokolt esetekben engedményeket adjon. Ugyancsak felhatalmazta arra is, hogy a befolyó közigazgatási hátralékokból az öreg lelkészözvegyeket az előirányzott összegen tulmenő segélyben részesítse.

A konverzióra nézve elhatározta a közgyűlés, hogy tőkeengedményt senkinek sem ad és felhívja a presbyteriumokat, hogy amennyiben jogi tanácsra, vagy segélyre szükségük van, forduljanak a ker. ügyészhez.

Elfogadta a közgyűlés a nyugdíjintézeti végrehajtó-bizottság javaslatát, hogy a lelkészeknek 10.000 Lei-ig terjedhető kölcsönököt adhasson 5 százalékos kamattal mellett, az adós, felesége és két nyugdíjintézeti tag aláírására.

Nagyfontosságú határozatot hozott az iskolai javak visszahövetelése tárgyában. Huszonhárom olyan gyülekezet van kerületünkben, mely iskoláját különböző megállapodással, szerződésbe foglalt, vagy azonkívüli kikötéssel a magyar államnak átadta s ma a román állam használatában van, kettő pedig már a román államnak adta át.

Elvi jelentőségű határozatot hozott a közgyűlés abban a tekintetben, hogyha valamely egyházi tisztséget betöltő ügyvéd egyház ellen pert vállal, fegyelmi ügynek tekinti. Elfogadta dr. Nagy Sándor e. m. gondnok indítványát, hogy minden egyház-község készíttesse el klenodiumainak leltárát 3 példányban, melyből egy példányt a püspöki hivatalhoz terjesszen fel. Az erdélyi egyházkerületet is felhívjuk hasonló intézkedésre s a két kerület kérje fel a Károli Gáspár Irodalmi Társaságot, hogy az összegyűjtött adatokat tudományos szempontból dolgoztassa fel.

A bihori unitárius mozgalomról megállapította közgyűlésünk, hogy a kitérésnek sem hitbeli, sem lelki alapja nincs és ezidőszertől újabb kitérések nem történtek. Megbotránkozását fejezte ki a zavarosban halászó unitárius egyház eljárása fölött, mely a személyi és anyagi, sőt egyenes egyházellenes indokból történt kitéréseket használta fel, egységbontó, egyéni céljai megvalósítására. A lelkészt és presbitériumot felhívta, hogy szelidséggel és megbocsátással mindent tegyen meg a kitérték jobb belátására bírására.

A lelkészek önszegélyezésére vonatkozó javaslatot letette az egyházmegyékhez. A satu-marei főgimnázium érdekében fel-

hívta a lelkészeket és egyházakat, hogy a fenntartó-testületbe havi 25 Lei fizetési kötelezettséggel lépjenek be.

A belmissziói jelentések során különös nyomatékkal hangsúlyozta ki az ifjusági munka fontosságát és kötelezte a lelkipásztorokat és presbyteriumokat, hogy ahol még nem tették, az ősz beáltával feltétlen kezdjék meg. Ahol a helyi hatósági közeg akadályozzák, ott egyelőre a templomban végezzék, de minden esetről azonnal és pontosan tegyenek jelentést a püspöki hivatalnak.

A Református Jövőre nézve felhatalmazást adott az elnökségnek és a iratterjesztési bizottságnak, hogy ha célszerűnek látja — legalább a téli hónapokra — heti lappá alakítsa át.

A tanügyi bizottság jelentései során több az iskoláink és tanítóink érdekében hozott határozat között felterjesztést intéz a közokt. minisztériumhoz, hogy a magyar nyelvű községek állami iskoláiban a magyar nyelvnek heti két órában leendő tanítását engedélyezze. Az egytanítós iskolák tanítóinak megengedte, hogy az igazgatói címet — anyagi igények támogatása nélkül — viselhessék.

Hálás köszönettel értesültünk arról, hogy Balogh Ferenc nyug. marghitai lelkész és dr Balogh Ernő ineni kórházi főorvos édesatyjuk, néh. dr Balogh Ferenc volt theol. tanár emlékére nagymennyiségű könyvet adományoztak kerületi könyvtár létesítésére. Elhatározta közgyűlésünk, hogy Balogh Ferenc könyvtár címen kerületi könyvtárt létesít.

Örömmel járult hozzá a közgyűlés ahhoz, hogy Csécsi Imre ny. aradi lelkész részére az aradi egyház havi 3000 lei nyugdíjpótlékokat állapított meg.

Több díjlevél, kölcsönügy elintézése után a közgyűlés 6 óra, d. u. 6 órakor püspökünk hálaadó imádságával ért véget.

A bírósági ülésen megsemmisítette a bíróság a bervenit lelkészválasztást és több tanítói fizetés ügyben kötelezte az egyházat a hátralékos vagy visszatartott tanítói fizetés kiszolgáltatására.

Minden református ember

veszi és olvassa a

Családi tűzhely mellett

című kiadvány sorozatot,

Egyházkerületünk Iratterjesztésének kiadásában jelennek meg ezek a kis könyvecskék, melyek kevés pénzért — 2, 3 lei — a legélvezetesebb, legtanulságosabb olvasmányt nyújtják.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Sárközi Lajosné Lossonczy Erzsébet, Sárközi Lajos satumarei lelkész felesége, áldásos életének 49 ik, boldog házasságának 23-ik évében május 29 én hosszas szenvedés után Debrecenben elhunyt. Férjének féltőn szerető hitvese, őrangyala volt. Elhunytát tragikusabbá tette, hogy néhány nappal azelőtt halt meg édesanyja özv Lossonczy Gusztávné, Pelsőczy Erzsébet, volt komlódtótfalui lelkészné 80 éves korában, kinek haláláról leánya már nem is értesült. Hazaszállított porsátorát június 3 án helyezték siri nyugalomra satumaren a gyülekezet és az egész város részvéte mellett.

Isten adjon az elköltözöttnek boldog találkozást eltávozott szereteteivel s a hittel vigasztalja meg hű férjét s itt maradt testvéreit is.



HIREK



Lelkészelkeltatások. Május 27 én szép és bensőséges ünnepség keretében iktatták be Boruzs Lajos abramuli lelkészt a nyugdíjazás folytán megüresedett Cherechiul-Mic-i lelkészi állásba, melybe egyhangu meghívást nyert úgy a gyülekezet és a környék, mint az egyházmegye nagy részvéte mellett. A lelkészi beiktatást Végh József esperes végezte, akinek mélyen szántó és minden szívhez szóló gyönyörű beszéde után az új lelkész lépett a feldiszített szószékre és tett hitet a magyar református lelki pásztor kötelességéről. A beiktató ünnepélyen résztvett Pappszász Lajos e. megyei fő gondnok és az érmelléki egyházmegye lelkészi karának tekintélyes része, valamint világi részről is igen sokan. Az istentiszteletet követőleg diszpresbyteri gyűlés s ezután mintegy 370 terítékes közebed volt. Amilyen szeretettel bocsájtotta el Boruzs Lajost

előbbi egyháza éppen olynnagy szeretettel fogadta új egyházközsége is. Kisérje őt munkájában Isten gazdag áldása! — Ugyancsak május hó 27-én iktatta be Fekete Antal volt csereházi lelkipásztort a Nagy Pállal való csere folytán megüresedett jójib-i lelkészi állására Oláh Sándor egyh. m. főjegyző. II. Kor. 3 5—15 alapján intézett beiktató beszédet a pásztorhoz és a gyülekezethez. Utána a beiktatott lelkész tartotta meg beköszönő beszédét II. Kor. 4, 1—3 alapján a szolgálatban való hűségéről. Istentisztelet után a presbiteri gyűlésen ismét Oláh Sándor adta át az egyházközséget békességre és egyetértésre intve a presbitériumot, melyre ígéretet is tettek. A beiktatáson jelen volt dr. Koronka Pál adriáni lelkész és dr. Jakó Endre egyházmegyei tanácsbíró. Az Úr áldó kegyelme legyen a pásztoron és gyülekezetén.

Lelkészmeghívás. A galos-petreu-i gyülekezet a Takács Zsigmond lemondásával megürült lelkeszi állásra egyhangúlag Kádár Miklós uilacul de criş-i lelkeszt hívta meg.

Eladó egy Tóthfalusy-féle

képes biblia. Ára 100 Lei. Cim a kiadóban.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

„A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései” című cikket anyagtorlódás miatt a jövő számunkban folytatjuk.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2090—1934 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli tanító urnak.* A 61930—1933 sz. miniszteri rendelettel kapcsolatban, amely kimondja, hogy a felekezeti tanítók nem mentesíthetők a közművelődési előadások látogatása aló, újból felhívom a figyelmet 28 i—1933. sz. egyh. ker. közgyűlési határozatra, mely kötelezi a tanítókat, hogy pedagógiai stb. előadásokat pontosan látogassák, akár a tanítótestület, akár az állami hatóságok rendelik azokat. Oradea, 1934 május 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Értesítés. Az oktatásügyi miniszterium 78968—1934. sz. határozatával Caba Ágoston dr urat visszahelyezte B'ormegye tanfelügyelőjének. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 8688—1933. Insp. Şcol. sz. alatt.

Pályázati hirdetés. A satumarei református felső kereskedelmi leányiskola igazgatósága, az 1934—35. tanévre, pályázatot hirdet a következő tanszékekre: Egy jog és két könyvelés-levelezés. Pályázati feltételek: 1. Csak licencia vizsgával és pedagógiai szemináriummal rendelkező tanerők pályázhatnak. 2. Fizetés a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület által megállapított helyettes tanári fizetés. 3. A pályázat beküldésének határideje 1934 július 3. A pályázatok az iskola igazgatótanácsához címezve fenti igazgatósághoz küldendők be. A megválasztásnál elsősorban a református tanerők jönnek tekintetbe. 3—3

Pályázati hirdetés. A satumarei református leánygimnázium igazgatósága, az 1934—35. tanévre, pályázatot hirdet a következő tanszékekre: Román, Francia, Latin, Történelem, Földrajz. Pályázati feltételek: 1. Csak licencia vizsgával és pedagógiai szemináriummal rendelkező tanerők pályázhatnak. 2. Fizetés a Királyhágómelléki ref. Egyházkerület által megállapított helyettes tanári fizetés. 3. A pályázat beküldésének határideje 1934 július 3. A pályázatok az iskola igazgatótanácsához címezve, fenti igazgatósághoz küldendők be. A megválasztásnál elsősorban a református vallásu tanerők jönnek tekintetbe. 3—3

Pályázati hirdetés. Az oradeai ref. leánygimnázium pályázatot hirdet a következő órák ellátására: Román nyelv 14 óra, francia nyelv 12 óra, latin nyelv 5 óra, matematika 11 óra, fizika—kémia 5 óra, természetrajz 6 óra, rajz 4 óra, szépírás 2 óra. A meghirdetett órák ellátását a pályázók képesítéséhez képest vagy rendes, vagy helyettes, vagy óraadó tanárookra fogjuk bízni. Fizetés és kötelező órák a fenntartó testülettől megállapított óraszám és díjazás szerint. Pályázatok legkésőbb július hó 5 ig az Igazgatótanácshoz címezve nt Csernák Béla igazgatótanácsi elnök, Oradea Parcul Eminescu 32. küldendők, ahova bármely természetű felvilágosításért is fordulhatnak a pályázni akarók. A pályázók képesítésüket hitelesen igazolni tartoznak [oklevél, licencia és pedagógiai szeminárium, az ill. lelkészi hivatal által hitelesített másolatban]. A megválasztásnál első sorban református vallású tanerők jönnek tekintetbe Oradea, 1934 június 10 Igazgatótanács.

Pályázat a mișcai kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás és kert. 2 Havi 1200 [egyezerkettőszáz] lej készpénz. 3. 12 kat. hold és 883 □ öl szántó föld haszonélvezete. 4. Négy erdő és négy legelő-jog. A kántorságért: 1. Négy kat. hold agrárföld haszonélvezete 2 Stóla. — Kötelesség: I—VII. oszt. osztatlan iskola vezetése Kántori teendők végzése harmoniummal. Egyházi jegyzőség Belmissziós munkákban a lelkésznek segíteni kell. Tanító a lelkészt akadályoztatása esetén helyettesíteni tartozik. — Pályázhatnak román vizsgával államérvényes oklevéllel, kántori képesítéssel bíró férfi tanítók, ennek a pályázati hirdetésnek a megjelenésétől számított három hét alatt. Ha alkalmas férfitanító nem pályázik, ideiglenesen nőtanítóval is betölti az egyháztanács az állást de csak egy esztendőre. Román vizsgával, államérvényes oklevéllel, kántori képesítéssel bíró tanítónő, akinek harmóniumozni is jól tudni kell, csak egyezer lej készpénzfizetést kap havonként, más fentírt javadalom neki is jár. A tanítói földek adóját az egyház, a kántori föld adóját és kényszerbérletét a tanító fizeti. A pályázati kéréseket a lelkészi hivatalhoz kell küldeni. Mișca, jud. Bihor. Presbitérium.

Pályázat. A pișcolti ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán meqüresedett orgonista-kántortanítói állásra. Az állás 1934 július 10 től 1935 július 10 ig ideiglenessel töltetik be. Fizetése: 18 hold szántó és kaszáló [17 szántó, 1 kaszáló] 1200 □ vel egy tagban, értéke 18 000 lei, melynek adóját egyház fizeti. 2000 lei készpénz. Egyházkerület által megállapított stóla mintegy 2000 lej. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Pályázhatnak okleveles, román vizsgát tett, katonai szolgálatukkal rendben levő férfi tanerők, kik énekkar vezetéséhez is értenek. Kötelessége: a presbitérium által reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkákban segédkezés, egyházi jegyzőség végzése, lelkész akadályoztatása és kanonikus órákon annak helyettesítése. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatal Pișcolt, jud. Sălaj küldendők.



M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Oradea—Nagyvárad
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok, BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. Dr. AUREL LAZAR (VOLT MAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.


Nagyobb
rendelésnél
árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Petru Maior 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.		Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél- évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.
---	---	---

A férfiszövetség gyakorlati célkitűzései

(Folytatás.)

A ref. gazda csak úgy tud megfelelni fontos megtartó hivatásának és támogatni összes városi rétegeinket, ha tiszteséges áron megvesszük mi is a termelvényeit.

A hibák kiküszöböltetvén a mi hathatós propagandánk kialakíthatná az egészséges pénz vérkeringést köztünk és nem volna egyházunk, tagjai anyagi romlásán át, a lassu elvérzésre ítélve. Egy aggodalom azonban fennáll. A régi, jól beszervezett nagyvállalatok, bankok, a kereskedelmi és ipari nagytőke versenyét mi, leszegényedett reformátusság nem bírhatjuk. Nem bírhatjuk egyéneként! De felvehetnénk a versenyt, ha összeállnánk termelő, fogyasztó, értékesítő szövetkezetekbe, amelyeket a törvény is meglehetősen pártol. Vannak iparos testvéreim közt bizonyára, akik azt mondják, próbáltuk már és szomorú tapasztalatokat szereztünk vele. Valóban az újabb ipari szövetkezetek rossz végeket értek, mert a szövetkezőket kijátszó kaposi vezetők haszonfejőstehenekké züllesztették őket, vagy a hozzá nem értés és a kevés nyereség miatti civakodás ásta meg a sirjukat.

Én láttam a 8 évvel ezelőtt működött első satmari asztalos értékesítő szövetkezet számadásait, mikor még annak az elnöke nem képzelte bankigazgatónak magát és a szövetkezetek nem azt lökték be a raktárba, amit a rendelők nem vettek át, vagy amitől megvonták a megvonhatót. Ez a számadás tisztességes haszonnal zárult. És azzal zárul azoké a falusi szövetkezeti boltoké is, amiknek az élén egy becsületes tanító és egy hozzáértő kereskedő a köz és nem a saját maguk javára működnek. Ilyen szövetkezetek kikapcsolhatnák a bankot, a hitelt, a nagykereskedőt, az ügynököket és megerősíthetnék a saját gazdasági

helyzetüket. Hangsúlyozom, becsületes és hozzáértő vezetés mellett, amely egy pillanatra sem téveszti össze a saját hasznát a köz érdekével és van benne annyi idealizmus és jól értelmezett gyakorlatiasság is, hogy munkája szerény bérével megelégedjék, mint mellékkeresettel, ami sok más kicsivel sokra megy. A helyzet szomorúan tiszta. A ker. termelő osztályoknak, amelyek kisebbségi sorsban élnek, jó egy pár évre le kell szállítani a minimumra életigényeiket és csak egyetlen luxust: a becsületesség luxusát engedhetik meg maguknak, Tanulniok, tökéletesedniök kell, jó hírnevüket vissza kell állítaniok, Ez a pár esztendő azonban gyümölcsöző befektetés lesz egyházunk egész fogyasztó rétegének mögójük sorakozása által.

Második gyakorlati célkitűzésünket így fogalmazhatom tehát meg: Propaganda, szóval s tettel, iparos, munkás, kereskedő, gazda, intellektuel htsorsosaink támogatására, még apró lemondások, kényelmetlenségek árán is, de egyben az ő komoly megintésük is, hogy erre csak úgy tarthatnak igényt, ha nem élnek vissza hittestvéreik bizalmával.

Két gyakorlati feladatot, de a legfontosabbakat terjesztetem a férfiszövetség elé. Ezek képezik gazdasági elgondolásaim elvi alapját. Elodázásuk katasztrófális lehet gazdasági színvonalunkra, ezen keresztül egyházunkra, mely anyagiak hijján sem népművelési, sem szociális küldetésének nem tud megfelelni. Egyenesen prófétai kötelességnek tartom az élebe kivetelüket, A tennivalók garmadája áll még ezeken kívül is előttünk, mert a mult minden hibája a fejünkre omlik. Lesz még alkalmam egy egész sor új munkára rámutatni, hálásakra és hálátlanokra, de erkölcsileg kötelezőkre. Az a fő, hogy a témérdek feladattól el nem kedvetlenedve, köztük el nem veszve és munkánkat el nem forgácsolva egy pár gyakorlati célkitűzést az utolsó betűig megvalósítsunk, Ilyennek vélem a felsorolt kettőt. Ha megvalósításukra Isten kellő gyakorlati érzékű és meggyőződéses embereket adna nekünk, egyházunk jövője elé sokkal nagyobb bizalommal tekinthetnénk.

Tereh Géza.

(Vége.)

Palástajándékok. Gönczy Sándor esperest a carei egyház belmissziói alakulatai husvét ünnepére szép diszes palástit ajándékozták meg, melyet küldöttségileg adtak át szeretett lelkészüknek. — Arдай Aladár salontai esperest pedig esperesi beiktatása alkalmából a presbiterium lepte meg egy értékes selyem palástit. A lelkipásztorukhoz való megható ragaszkodás e jeleit örömmel közöljük, mint követendő példaadást,

Esperesbeiktatás Salontán.

Május 29-én tartotta a salontai egyházmegye rendkívüli közgyűlését, amelyen bensőséges melegséggel iktatták be Arдай Aladár salontai lelkészt az egyházmegye esperesi méltóságába. A nagy szótöbbséggel megválasztott új esperes gondolatokban gazdag hálaadása nyitotta meg a népes közgyűlést, amelynek keretében úgy az esperes, mint Szücs Antal boiu-i lelkész, mint egyházmegyei aljegyző letette az esküt, Tisza Kálmán gróf, mint a közgyűlés elnöke üdvözölte először közvetlen meleg szavakkal Arday esperest, majd Fogarassy Bálint tanácsbíró az egyházmegyei tisztikar és jegyzői kar nevében mondott értékes beszédet. Bokor Sándor lelkész (Jarmata Neagră) a szeretet ama tempomának kiépítését kéri az új esperestől, amelyben az egymást megértő és támogató testvérek megtalálják egymást. Mikó Pál a tanítói kar nevében tartott sokat mondó üdvözlő beszédet, végül Jakab Viktor lelkész (Beiuș) a maga szeretetének egy levelét tűzte abba a koszoruba, amelyet ma az új esperes tiszteletére fontak. A meleg hangú szép, színes beszédekre Arday Aladár válaszolt. Beszédje a legégetőbb aktuálisok foglalata. Programja nem a dicsőség fényében hivalkodó élet, hanem Istennek az oltárára csendesen odatett s az ő akarata szerint feláldozott, gyorsan ellobogó avagy lassan felemésztett élet, a hűséges élet. Hívatását szolgálatnak tekinti. Ebben a szolgálatban nemcsak segítséget, de megértést és törvényességet vár az egyház minden szolgájától, testületétől. Külön is biztatással fordul az annyi sok nyomorusággal küzdő tanítói karhoz. Majd áldást kérve az egész egyházmegyére, az esperesi széket Isten nevében elfoglalja. A gyűlés többi tárgya a különböző egyházak díjleveleinek megerősítése, a megüresedett főjegyzői és tanácsbíró állás betöltésére a szavazás elrendelése. A bensőséges ünnepséget felköszöntőkben gazdag közebéd zárta be.

Minden református ember

veszi és olvassa a

Családi tűzhely mellett

című kiadvány sorozatot.

Egyházkerületünk Iratterjesztésének kiadásában jelennek meg ezek a kis könyvecskék, melyek kevés pénzért — 2, 3 lei — a legélvezetesebb, legtanulságosabb olvasmányt nyújtják.

Emberszólás.

Kellemetlen rosszhangzásu szó ez, mert kellemetlen, bántó élményeket juttat eszünkbe, főleg olyan vonatkozásban, amikor minket bántottak vele, annál is inkább, mert egyéni vonatkozásban minden kritika fáj az embernek.

Az emberszólás Isten intenciója szerint nem volt gonosz tulajdonság, mert hiszen nagy ajándékképen minden teremtmény felett az embert ruházta fel Isten vele akkor, amikor szólóképességet adott neki. A szólás az ember egyik legnemesebb képessége s mint emberszólás, a legdisztingváltabb és legkényesebb tulajdonsága. Eredhet szeretetből úgy, ahogy Isten azt lelkünkbe oltotta, de eredhet gyűlöletből is úgy, ahogy a gőggel a sátán a vérünkbe csempészte. Ugy, hogy egészen logikus az a megállapítás, hogy van Isten törvényével egyező és Isten törvényével ellenkező, építő és romboló emberszólás, gyógyító és pusztító emberszólás.

Az Isten törvényével egyező emberszólás egyenesen kötelelességünk, mert a szeretetteljes kritika, még ha szigorú is, végeredményében mindig szánál valami egyéni, vagy közéleti bajt. Soha olyan nagy szükség nem volt az ilyen legilim emberszólásra, mint napjainkban. Sajnos azonban, akik hivatva volnának rá, világi és egyházi közéletünk hivatalosai nem merik, vagy nem akarják gyakorolni. Nem merik, mert félnek a rájuk nézve kényelmellen következményekkel járó rezonálástól, de nem is akarják, mert érzik, hogy a gyógyításhoz csak az foghat hozzá, aki maga is egészséges. És ha ennek dacára, mégis szólnak és ítélnek, ítéletük nyomában gyűlölet és bosszu kél a szívekből. A nyilvános emberszólás, még ha az Isten törvényével egyező is, nem mindig tud építeni. Van tehát egy módja, amit különösen vezetésre, irányításra hivatott felelős tényezőknek, legfőképpen pedig a pásztoroknak a legmelegebben lehet ajánlani. Egy igen egészséges módja ez az emberszólásnak, amit ösztönösen magam is gyakoroltam, amióta öntudatos lelki életet élek, de főleg akkor ismertem meg nagy gyakorlati jelentőségét, amikor egy alkalommal akaratlanul kihallgaltam egy barátom magán-imádságát. Egy egész névsort foglalt be könyörgetésébe, csupa ismerős nevekből s minden névhez hozzátett valami gyengeséget, gyarlóságot és kérte az Istent, hogy vegye le róluk ezeket a hibákat, pótolja ki Szentlelkével ezeket a fogyatkozásokat. Szerintem ez az emberszólás legideálisabb és leghatékonyabb, főleg pedig abszolút legilim formája. Én elfogadtam és gyakorlom kitartóan, de eredménye csak egy felétel mellett várható. Ha megtalálom hozzá a legalkalmasabb individuumot, akivel szemben az öklözésig menő

legszigorubb kritikát gyakorolhatom, akin kipróbálhatom a belém oltott isteni iudicium borotvapengéjét, akit pszicho-anatomiai szempontból fel is transzszirozhatok, mint ahogy darabokra vágdalta Sámuel Agágot az Úr előtt Gilgálban. — De hol ez az Agág? Erre azt szoktam mondani a szószéken, hogy nézzen bele mindenki otthon a tükörbe és meglátja ott az ő legnagyobb ellenségét. Itt van Agág, tessék megkezdeni rajta az emberszólást, az operációt, az ítéletet, s a többi már jönni fog magától, legyen az bizalmas baráti, vagy hivatalos emberszólás, — figyelmeztetés, dorgálás.

Az emberszólás ilyen módszere üdvös, hasznos és szükséges. De viszont ennek az ellenkezője kárhóztos és tilos, mert Isten törvénye ellen való. Ennek ellenére is kapósabb ez az illegitim emberszólás, mint a másik és úgy el van terjedve a társadalomban, mint a madarak közt a csiripoló veréb. Lekicsinylés, becsmérlés, rágalmozás, főleg pedig pletyka név alatt olyan velejérója ez társadalmi életünknek, — nem véve ki egyháztársadalmi életünket sem, — mint a betegségek közt a nátha. Nagyon kell vigyázni mindenkinek, hogy bacillusai meg ne fertőzzék. A pletyka ma tudományág, amelynek a pokolban bizonyosan külön tanszéke van. A földön pedig ott a melegágya, ahol nincs erkölcsi tisztaság, mint ahogy a kukacok is ott szaporodnak, ahol megtalálják a szennyes miliót. Ott is nagyon hamar kikél a pletyka, ahol üresfejű emberek jönnek össze és nem akarnak vagy nem tudnak valami hasznos témát elővenni. Agyonütik az időt és néhány felebarátjukat, lotyogó pletyka, pipaszó, tollfosztás, vagy jó itóka mellett. Ott is megszületnek a gonosz emberszólás ördögfiókái, ahol nincs hit, nincs istenfélelem, mert hitellen ember előtt semmi sem szent és semmi sem tiszta. Végül pedig azok az emberszólás nagytermelői, akik magukat tökéleteseknek tartják, akik bele-nézvén a tükörbe, még ott tartanak, ahol a vámszedőt lekicsinyítő farizeus: meghajlanak a saját nagyságuk előtt. Az ilyen embertársunkra vonatkozik a költő szava: „Kobzán a dal magára vall!”

Ezután már csak a javaslat következhetik: Próbálja meg kiki magát abból a szempontból, hogy velem együtt melyik emberszólást gyakorolja? S vajjon megáll-e az ítélete a Krisztus ítélete mellett, akinek tudvalevően minden ítéletet átadott az Atya. Az akció reakció szül. Az ítélet is akció. Legyen az mindig olyan, amelynek reakciója hasznos lesz másokra nézve még akkor is, ha nekem a keresztre kell érte menni. Ez a helyes emberszólás kulcsa. Krisztus adta: vegyük át tőle és használjuk az Isten dicsőségére.

Nagy Zoltán.



Az áldott Orvos.

Elmélkedések és imádságok. Betegek számára írta: *Sárközi Lajos* ref. lelkész.

Egyházkerületi közgyűlésünk 88—1932. sz. határozatával rendelte el a beteglátogatásnál, különösen a kórházi beteglátogatásnál szükséges traktátus kiadását. A terv végrehajtása közben a füzet tartalma bővült, célja erőteljesebben kidomborodott, s így született meg a fenti című munka. Sárközi Lajost nem kell külön bemutatnunk olvasóinknak, Ebben a füzetben új oldalról mutatja meg magát, a hívő, bajokban és csapásokban is Istent kereső és megtaláló emberi lélek szól ebben a könyvben. Nem a „helyzetdalok” elképzelt, de át nem érzett szenvedései visszhangzanak itt, hanem a jó feleség hosszas betegségében, az ő felgyógyulásáért esdeklő házastárs kereste és találta meg az igazi hangot, amellyel a beteg áldott mindenható Orvosához fordul. Ez a gondolat uralkodik az egész könyvön: Jézus a mi áldott orvosunk, mert akár megadja, akár megtagadja a testi gyógyulást, mindenképen lelkünk meggyógyítását akarja az örökéletre.

A könyv keletkezésénél fogva természetesen jobbak az elmélkedések, mint az imádságok; ez utóbbiakból itt ott kicsillan, hogy nem a beteg magáért, hanem aggódó hozzátartozója betegéért imádkozott így s az van mintegy lefordítva és a beteg szájába adva. Azonban ez a „lefordítás” minden mesterkéeltség nélkül való s a könyv használhatóságának értékéből nem von le semmit.

A stílus magyaros, választékos, kissé talán emelkedettebb azok szellemi képességeinél, akiknek szánva van, de ezt előnyére kell írunk, mert a cél ez volt: elgondolkoztatni, felemelni olyan érzések világába, amiknek kifejezésbeli választékosság adhat csak stílusos külső megjelenést. Nem egyszeri, többszöri elolvasásra szánta szerzőjük e sorokat, míg teljesen ki nem tárul a beteg előtt a zengő szavak mély értelme, a bibliából kölcsönzött ereje, az énekeskönyvből merített költői ihlete.

A Családi tűzhely mellett alakjában, 80 oldal terjedelemben kiállított imádságos könyv jó papíron, fekete félvászon kötésben, kehellyel, fehér szegéllyel 20 lei, finom fehér papíron, fekete egészvászon kötésben, arany kehellyel, piros szegéllyel 25 lei.

A betegeket, nevezetesen a kórházi betegeket látogató lelkész urak gondoskodásába ajánljuk ezt az új hézagpótló kiadványunkat. Kapható a kerületi Iratterjesztésben.

5-ik egyházkerületi leánykonferencia Săcueniban.

Ez évi kerületi leánykonferenciánkra vonatkozólag az volt az elgondolásunk, hogy azzal a körü konferenciával együtt rendezzük meg, amit már évek óta minden tavasszal megrendez a salontai leányszövetség. Ilyen értelemben is hirdettük meg a konferencia helyét, de a salontai leányszövetség, amelyik készséggel vállalta a helyi megrendezést és tette meg az előkészületeket, 12 nappal a konferencia előtt sajnálattal jelentette, hogy különböző váratlan nehézségek miatt, kénytelen a konferencia megrendezésétől elállni s kérni, hogy vagy hagyjuk el a konferenciát, vagy más helyen rendezzük meg.

Igy tettük át a konferenciát időpont változtatás nélkül Săcueniba, ahol a lelkész ur és családja, a tantestület, a nő és leányszövetség, de meg az egész gyülekezet annyi szeretettel és odaadással buzgólkodtak annak sikeréért, hogy a baia-marei konferenciát kivéve, talán még sehol olyan jól nem érezték magukat a leányok, mint itt. A természettel való állandó kapcsolat, a falunak a csendje, a vidéki leányoknak otthonosabb viselkedése, a gyülekezetnek kedves és meleg érdeklődése azt látták meg velünk, hogy a vidéki kisebb helyek sok előnnyel bírnak konferencia megrendezés szempontjából a város felett.

A konferencia némi változástól eltekintve programmszerűen folyt le. Arday Aladár másnemű elfoglaltsága és Berde Mária betegsége miatt nem jöhetett el. Helyükbe Nagy József dévai lelkészt hívtuk előadónak, aki Az egyház a vádak keresztüztében, továbbá A lányok a fiúk szemüvegén keresztül címmel tartott megbeszélést. A konferencia központi gondolata, mint programunkból kitűnt, az Egyház volt, s az előadások, megbeszélések mind az egyház fogalmának tisztázására, az egyházi és általában a hitvallásos öntudat mélyítésére irányultak. Az egyház mindenkor megújulásának előfeltétele mindig az egyház igazi lényege utáni kérdés volt és mivel ezt így látjuk, természetes, hogy úgy az ifjúsági, mint általában minden evangéliumi munkánkban igyekszünk előtérbe állítani a kérdést. A konferencián kellemesen csalódtunk leányainkban, akiktől féltünk, hogy a többé kevésbé dogmatikai síkra mozgó kérdés nem fog közöttük élénk hozzászólást kiváltani, Az egyház kérdésének aktuálitását talán éppen az mutatta meg leginkább, hogy eleitől végig milyen gazdag és népes volt hozzászólásokban a konferencia.

A konferencián elsősorban az Érmellék képviselte magát nagyobb számmal, de még a legtávolabbi vidékekről is jöttek résztvevők. Összesen 335 résztvevője volt a konferenciának, de ebből csak 263 jelentkezett le hivatalosan és fizette meg a részvételi díjat. Ez a 263 résztvevő így oszlott meg: Salmar 15, Oradea 23, Baia-Mare 13, Sighet 4, Timișoara 9, Reșița 3, Arad 6, Berveni 4, Salonta 1, Santion 6, Episcopia 3, Sanmiclaus 2, Berea 6, Bator 1, Marghita 13, Abramut 3, Ottomani 27, Sălacea 2, Chesereu 7, Diosig 14, Ciocaja 8, Ginta 3, Cadia 10, Cubulcut 12, Aleșd 7, Salard 4, Valea lui Mihai 9, Simion 1, Micske 7, Tileagd 4, Curtfusenii 6, Săcuenii 32.

A lelkész és s. lelkész urak több helyről személyesen is eljöttek, igen jótékonyan befolyásolva ezzel a konferenciái résztvevők számát (természetes, hogy ha a lelkész is megy a konferenciára, a szülők nyugodtabban engedik el gyermekeiket) és nem kis mértékben mozdítva elő közreműködésükkel a konferencia sikerét.

K. B.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Tóth József körösladányi lelkész, volt egyházmegyei tanácsbíró és főjegyző, zsinati képviselő 70 éves korában június 2-án elhunyt. Pályáját Oradeán kezdte, hol vallásos lap alapítással és más írásaival értékes egyházi irodalmi munkásságot fejtett ki. E téren később is sikerrel működött.

Az Úr adja meg szolgájának a hű sáfárok jutalmát.

HIREK

A Református Jövő elszámolása.

Lapunk 13-ik számával zárult annak második negyedéve s mint minden negyedév végén, úgy most is minden tömeges előfizetőknek részletes elszámolást küldtünk az elpostázott lapmennyiségről, befizetett összegekről és fennmaradt tartozásról. Már a múlt alkalommal többször megírtuk, hogy azoknak hátralékos előfizetését, akik bennünket külön nem értesítettek arról, hogy miképpen kívánják tartozásukat elintézni, mintegy hallgatólagos beleegyezésük alapján kongrualevonás alá terjesztik. Ahol lehetett, így tettünk ez alkalommal is, de itt most ismételtelen felhívom lelkésztestvéreimet, hogy akinek ez legkevésbé is nem felel meg, írja meg, mert nem szeretném, hogy valakiben eljárásunk visszatetszést szüljön. Ugyanakkor kérem azokat a lelkész-

testvéreimet, akiknek még az első évnegyedről is hátralékuk van, találják meg sürgősen a módját e tartozás kiegyenlítésének, mert a künnlevőségek pontos beérkezéséről a lap megjelenése függ.

Kiss Bertalan,

Orgonaavatás Balc-on. Pünköszt másodnapján avatta fel új orgonáját ünnepélyesen a balci egyház. Esperes akadályoztatván, helyette és megbízásából Donáth László lelkész (Suplacul de Bărcău) végezte a szószéki szolgálatot s hirdette az igét a LXVI. zsoltár alapján. A délutáni ünnepélyen Kalmár István helyi lelkész bibliát olvasott (Józs. 6, 20.) s vont párhuzamot a jerikói kürtök és az orgona között. Szavaltak ifj. Donáth László legátus és Szarka Valéria. A délelőtti istentiszteleten a férfiak, délután az iskolás gyermekek 4 szólamu vegyeskara működött közre Elek Károly kántortanító vezetésével. Az esti előadáson Mahulik Julia tanítónő betanításában a babavásárlás és matróztáncot mutatták be nagy tetszés mellett az iskolás gyermekek, az ifjuság pedig a „Piros rózsá, fehér rózsá” című vallásos irányú 3 felvonással szórakoztatta a közönséget. Az estély jövedelméből egy új isk. harmóniumot szereztek be. Az orgona Bod Róza és Ilona 100,000 leus adományából épült, kik néhai Bod Józsefnek, 1830—1875-ig volt balci lelkésznek unokái s leányai albisi Bod Pálnak, kinek emlékezetét ilyen, évszázadokra szóló emlékművel örökölték meg és ezzel anyaszentegyházuk iránti hálás szeretetüknek ritka módon adták bizonyítékát. Az egészen modern pneumatikus csőrendszerű orgonát, mely a szószékkel szemben ujonnan épített karzaton áll, Wegenstein L. fia cég (Timișoara)

szállította kifogástalan pontossággal és kiállításban.

Lelkészmeghívás. A crai dorolti gyülekezet f. hó 17-én 82 szavazattal 20 ellenében Szabó Géza satumare-mințui s. lelkészt hívta meg pászióráu'.

Azok az ujonnan felszentelt lelkészek, akiknek kongruájából levonták a felszentelési kép árát, a képet Molnár Károly s. lelkésznél átvehetik.

Külmissziói lelkész beiktatása. A Magyar Ref. Külmissziói Szövetség itthoni munkára alkalmazott első missziói lelkészét Virágh Sándort pünköszt másodnapján délelőtti iktatta be a József-városi templomba lelkészi hivatalába. A beiktatást Szabó Imre esperes megbízásából Forgács Gyula skót-missziói lelkész végezte. Utána hét jelenlevő lekipásztor mondott áldást a missziói lelkészre és munkájára. Ezután Virágh Sándor megtartotta beiktató beszédét a 24 zsoltár alapján. A beiktatási ünnepséget délután szeretetvendégség követte, ahol 10 egyesület és egyházi testület küldötte üdvözölte az új lelkészt.

Közép, vagy főiskolai tanulmányukat Budapesten végző leányok kitűnő ellátást kapnak a 22 év óta fennálló „Családi Leányinternátus” ban, mely a Belváros legszebb és legegészségesebb helyén fek-

szik, az egyetemek és főiskolák közelében. Tájékoztatót készséggel küld a **Családi Leány-internátus Budapest IV., Kaplony-utca 5. sz II. em.**

Eladó egy Tóthfalussy-féle képes biblia, ára 1000 lei. Cím a kiadóban,

Társszerkesztők; Ar dai Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.



Hivatalos rész



Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2707—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm az oktatásügyi minisztérium 85.151—1934. sz. határozatának I. pontját: Az összes elemi iskolai kézikönyvek, amelyet a minisztérium jóváhagyott és amelyek jóváhagyásának érvénye jelenleg lejárt, még egy évre (1934—35) jóváhagyatnak, de csak abban az alakban, amelyben azt megnyerték. Oradea, 1934 június 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

2722—1934 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* A közoktatásügyi minisztérium 13547—1934. sz. rendeletével a kisebbségi tanszemélyzet közül azokat, akikről az ellenőrző látogatások alkalmával megállapítják, hogy nem tudnak románul, f. é. augusztus 1—15. közt teendő újabb nyelvvizsgálatra kötelezi. A magam részéről indokolt felterjesztésben kértem ezen rendelet megváltoztatását s a vizsgálat helyettesítését a Mot. 109. fej. 4. bek. előirt tanfolyammal. Az egyházkerületi közgyűlés ugyanilyen értelemben jár közbe az illetékes hatóságoknál. Az eddigi jelek arra mutatnak, hogy a vizsgarendelet visszavonására nem számíthatunk. Ezzel a ténnyel szemben az egész joghatóságom alatt álló tanszemélyzetet a legnagyobb nyugalomra intem s a magam részéről, addig is, míg a miniszteri döntés] történnék, ajánlom, hogy mindazok, akiket minisztérium nyelvvizsgára behív, azon okvetellenül jelenjenek meg s az addig hátralévő időt a vizsgára való előkészülés céljára intenzíve használják fel. Oradea, 1934 június 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázat. A cheji ref. egyházközség pályázatot hirdet református orgonista kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Természetbeni tisztességes lakás, melléképületekkel és kerttel 2. Tizenegy kat. hold s 802 □-öl szantó és kaszáló, adóját egyház fizeti. 3. 25 (huszonöt)

hl. rozs s 60 liter. 4. 3 (három) öl tűzifa beszállítva. 5. Minden növendéktől (jelenleg 64) pénz s csirke helyett 30 Lei és egy véka csős tvngeri. 6. Az ugar alá kerülő földek egyszeri szántása (ugarszántás), vagy a váltságdíja 300 Lei. 7. Hat legelőjog a közös legelőn, hat erdőjog váltságdíja 600 Lei. 8. Kézpénzfizetés az egyháztól 60 Lei. 9. Fizetésekiegészítés a kerület által megállapított minimumra; 6010 azaz hatezerötven Lei, mely negyedévi részletben előre pontosan kiadatott. 10. Az Epreskert használata. 11. Stóla az egyházkerület megállapítása szerint. **Kötelelességek:** I—VII oszt. osztatlan iskola vezetése. Kántori teendők végzése harmoniummal. Kanonikus órákon s lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése. Egyházi jegyzőség. Énekar szervezése és vezetése. Minden belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak törvényes képzettségű, románul tudó férfitanítók. Pályázati határidő július 8. Személyes megjelenés ajánlatos, de utiköltséget csak a megválasztottnak térít meg az egyház. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A község Marghitához közel van. Vasutállomás Marghita, 6 km. Pályázatok Ref. Lelkészi Hivatal címére küldendők. Chej, Biharmegye. 1934 június 15-én.

Pályázat. A vânători ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet az orgonista kántortanítói állásra. **Fizetés:** 1. Tisztességes lakás nagy kerttel 2. 2400 Lei évi kézpénz. 3. 1000 Lei fapénz. 4. Beirási díj 10 Lei; növendékek száma 50–60. 5. 15 kat. kold föld, adóját egyház fizeti. 6. 14 drb. legelőilletőség, tiszta haszna 700 Lei, (adója a kárpótlásból vonatik le). 7. 5 köből buza, 5 köből kukukorica. 8. Stóla. **Kötelelessége:** III—VII. vegyes osztályok vezetése, kántorság, lelkésznek egyházépítő munkában segédkezés. Pályázhatnak orgonázni tudó okleveles férfitanítók, kik az állami feltételeknek megfelelnek és katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Pályázati határidő július 21. Ref. lelkészi hivatal, Vânători, jud. Arad. 1934 június 9-én.

Pályázat a Sânnicolaul de Munte-i kántortanítói állásra. **Javaldalom:** 1. Természetbeni lakás kerttel. 2. 8 kat. hold 1203 □-öl tagbirtok haszon élvezete, állami adóját az egyház fizeti. 3. 371 □-öl szőlő. 4. Egy pince. 5. 4 octa faizási jog, melynek adóját haszonélvező fizeti. 6. (Tandijváltság 350 Kor., 6 öl fa váltság 72 Kor., szántásváltság 20 Kor., 2415 liter rozsváltság 217 Kor. 35 fill., bor váltság 313 Kor. 95 fill.) helyett 15,000 az z Tizenötezer Lei évi fizetés. 7. Stóla. **Kötelelesség:** Az egyháztanács által reábizott osztályok vezetése, orgonista kántori teendők végzése. Egyházi jegyzőség, vasárnapi iskola, ifjúsági, bibliaköri, nőszövetségi s egyéb belmissziói és társadalmi munkában intenzív részvétel, egyházi énekar szervezése és vezetése, lelkész akadályoztatása esetén s kanonikus órákon isteni tiszteletvégzés. Pályázhatnak katonai kötelezettségüknek eleget tett, román vizsgával bíró tanítók. Személyes megjelenés előnyt biztosít s a megválasztottnak uti költségét az egyház megtéríti. Pályázati határidő július 14. Pályázatok a lelkészi hivatal címére Sânnicolaul de Munte, p. u. Săcueni, jud. Bihor küldendők. Presbitérium.

Pályázati határidő meghosszabbítása. A ciocaia-i ref. egyház orgonista kántortanítói állásra a június 1-i számban megjelent pályázati hirdetés határideje június 30-ig meghosszabbítottatik. Presbitérium.



M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok, BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.

Nagyobb
rendelésnél
árengedmény